

Karczag Márton

A
magyar.
Failoni

OPERA
MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

A magyar Failoni

Karczag Márton

A
magyar.
Failoni

Karczag Márton

Írta és szerkesztette

Karczag Márton

A fotóanyagot összeállította

Wellmann Nóra

A családi képek Failoni Donatellától, az előadásfotók az Operaház Emlékgyűjteményéből, a balettképek az OSZMI Táncarchívumából, Radnai Miklós fotója a Fortepan gyűjteményéből származnak

Tipográfia és grafikai tervezés

Mátai és Végh Kreatív Műhely

Köszönet

Failoni Donatellának a könyv elkészítéséhez nyújtott segítségével

Felelős kiadó

Ókovács Szilveszter

ISBN 978-615-80225-1-4

Copyright © Opera 2016

TARTALOM

Failoni Donatella bevezetője	7
Bevezető	9
A karmester művészete – részlet	13
Sergio Failoni Budapesten	17
A Failoni-örökösök – beszélgetés Failoni Donatellával	45
Failoni felvételei	53
A Failoni-korszak kritikákban és képekben	57
Sergio Failoni ismert magyarországi vezénylései	93

Sergio Failoni kislányával, Donatellával 1946-ban

BEVEZETŐ

Failoni Donatella

Nagyon boldog vagyok, hogy a Magyar Állami Operaház megemlékezik Édesapámról, Failoni Sergióról születésének 125. évfordulóján. Ez a kiadvány igazán méltó képet nyújt életéről, művészetéről, és lelkiismeretes részletességgel számol be magyarországi munkásságáról.

Én sajnos nem ismerhettem Őt, semmilyen emlékem sincs róla, hiszen 23 hónapos voltam, amikor meghalt. Amit tudok, azt elsősorban Édesanyámtól és persze művésztársai, rajongói, barátai elbeszéléséből tudom. Óriási fájdalom számomra, hogy sohasem láthattam őt dirigálni, néhány lemeze azonban fennmaradt, melyeket mindig nagy áhítattal hallgatok. Édesanyám, Klier Nelly ébren tartotta Apám emlékét, és az ő szellemének megfelelő és méltó nevelést biztosított számomra. Így bennem is tovább élt Apám, s ez meghatározta az életemet. Miután Apám révén rengeteg művészt ismert meg, Anyám impresszáriós tevékenységbe kezdett, és közel ötven éven keresztül hozta Magyarországra a legnagyobb külföldi művészeket, vitte külföldre a magyarokat.

Már kora gyermekkoromtól kezdve megszoktam, hogy híres és nagy emberek vesznek körül. Ez még Apám életében kezdődött, amikor amerikai utunk során New Yorkban Toscanini tolt a babakocsimat a Central Parkban, és – az akkor még ismeretlen – Maria Callas volt a bébiszitterem. Mindezt csupán azért jegyzem meg, hogy világossá váljék, micsoda örökséget kaptam – s ezzel nem is volt olyan könnyű együtt élni. Természetes volt számomra, hogy zenész váljék belőlem, mindig úgy éreztem, Apám mellett van, és irányítja a sorsomat.

Mindig tábornokként viselkedett a zenekarral, de közben jószívű volt és megértő, igazi olasz temperamentummal megáldva. Haladó gondolkodású, önkényuralom-ellenes. „Amikor láttam a fasisztákat gyilkolni, felébredt bennem a politikus ember...” Mindig megmondta, amit gondolt. Nála csak a tehetség számított és nem a rang. Nem érdekelte, ki kinek a kije. Három parancsolat volt fontos a számára: egy ember mit hogyan csinál, hova megy, és mit tanul. Őszinte volt, morális és harcos: ezek egy olyan vezető tulajdonságai, aki minden cselekedetért felelősséget vállal anélkül, hogy az aktuális hatalom szoknyája mögé bújjon.

Ahogy Édesapám írta: „Az életben és a művészetben az emberek minden hibája abból származik, hogy nincsen náluk egyensúlyban a transzcendens és az emberi elem, pedig csak ennek a két összetevőnek tökéletes adagolása vezet a harmóniához.”

Vajda M. Pál portréja 1939-ből

BEVEZETŐ

Karczag Márton

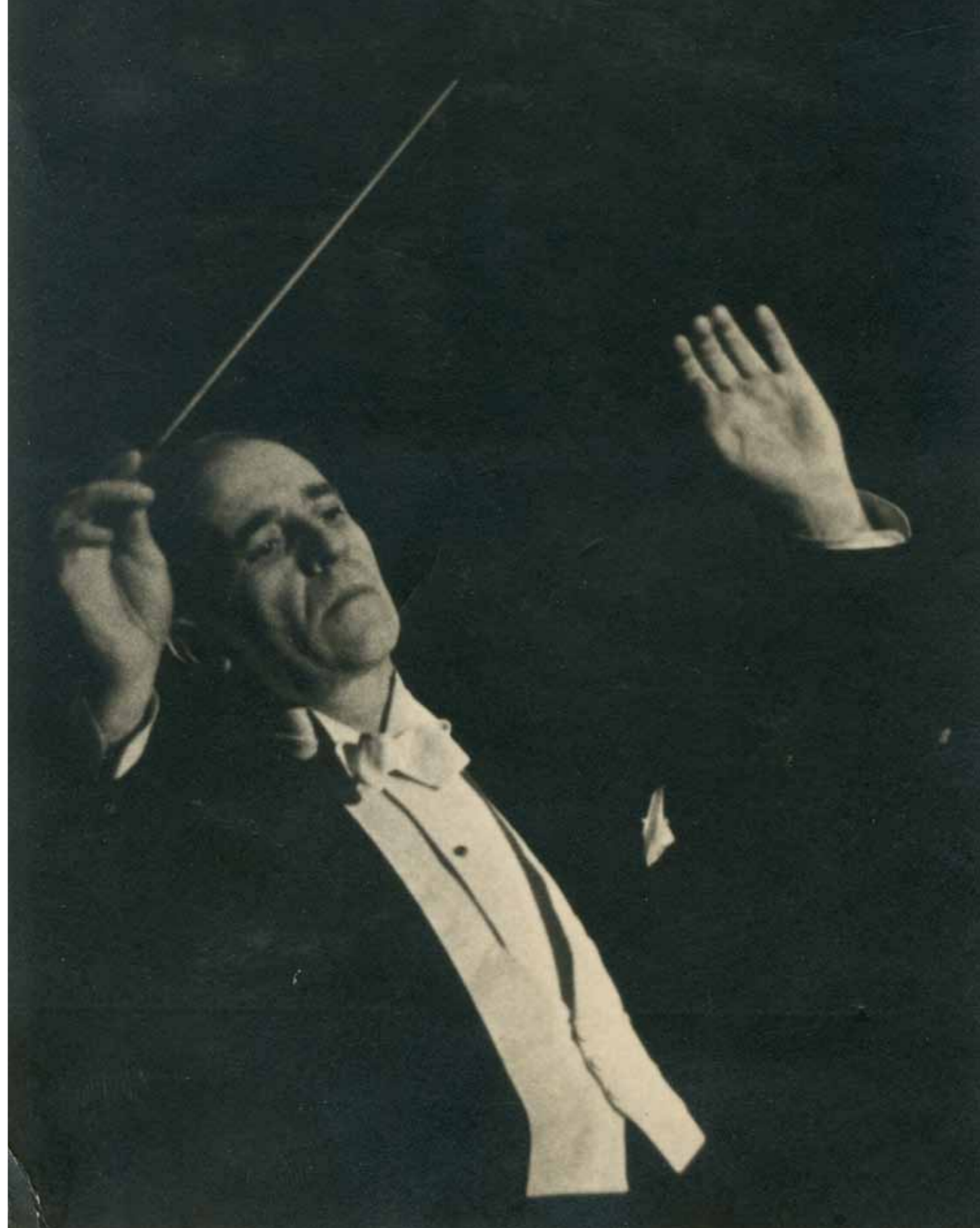
„Ő elment és mi ittmaradtunk, folytatni a munkát, hogy Operaházunk fája magasra nőjön, hogy Failoni Sergio művészetének nemes oltása ne legyen hiábavaló.” Ezzel a gondolattal fejezte be gyászbeszédét 1948-ban dr. Tóth Aladár, az Operaház igazgatója, aki már fiatal zenekritikusként is Failoni művészetének értője és elkötelezett híve volt. Több mint fél évszázad távlatából mostanra tisztán látjuk, amit Tóth Aladár még csak remélhetett: a művész és a magyar zeneélet közel két évtizedes kapcsolata nem múlt el nyom nélkül. Akik hallhatták emlékezetes előadásait, sokáig emlegették, nevelő és betanító munkája pedig halála után is tovább élt azokban, akik dolgozhattak vele. Nevét operaházi béreltsorozat, kamarazenekar és hamarosan egy zenekari próbaterem őrzi, két, magyarul megjelent könyve antikváriumokból beszerezhető, számos anekdota segítségével legendás személyisége ma is felidézhető.

Egykor a művészen kívül az ember is otthonra lelt Budapesten, első családját magával hozta Olaszországból, a másodikat itt alapította. Halála után özvegye, Failoni Nelly a vasfüggöny mögé zárt ország első nemzetközi impresszáriójaként tevékenykedett, s képtelenség volna felsorolni, hogy Abbadótól, Tito Gobbin át Pavarottiig hány világsztárt hozott Budapestre. Lányuk, Donatella pedig zongoraművészként lett a magyar kultúra utazó nagykövete.

Mitől magyar Sergio Failoni? Mert ezer szállal kötődik hozzánk. Budapesten több mint kilencszáz opera-előadást és közel száz koncertet vezényelt. A magyar állampolgárságot sohasem vette fel, de teste a Kerepesi temetőben nyugszik. Magyarul sohasem tanult meg, mégis ő vezényelte a *Székely fonó* ősbemutatóját és *A kékszakállú herceg vára* máig tartó hazai sikersorozatát megalapozó felújítását. Kodály műveit nemcsak itthon, hanem Olaszországban, a milánói Scalában is vezényelte. Az 1930-es években több világhírű művész jött örömmel Pestre, hogy Failonival dolgozhasson, miközben ő maga számos kiváló magyar énekes, például Némethy Ella nemzetközi karrierjét indította el.

Sergio Failoniról 1995-ben Olaszországban gyönyörű, dupla CD-vel ellátott albumot adtak ki az *I Grandi Maestri alla Scala* sorozatban. Magyarországon – választott hazájában – sem életében, sem azóta nem jelent meg munkásságáról nagyobb, összefoglaló munka. A kortársak – azok, akik még láthatták őt vezényelni – nem tartották elengedhetetlennek rögzíteni emlékeiket. Az Opera most, Failoni születésének 125. évfordulója alkalmából igyekszik ezt a hiányt pótolni a rendelkezésünkre álló dokumentumok – színlapok, kritikák, fotók, családi levelek – segítségével.

„Sergioban két embert lakott. Az egyik az örök gyerek. Kedves és játékos, mindig vidám és mosolygó, az élet apró örömeinek élvezője. Mindig átadta minden pénzét, s naponta csak a conto-kat kérte, hogy csokoládét vehessen. Ilyen gyerekes örömei voltak; a zsebe mindig tele volt csokoládéval. De egészen más ember lett délután, amikor átöltözött és az előadásra vagy a koncertre készült. Ettől kezdve egy szavát sem lehetett többé hallani. Egy másik Sergio volt, akít e perctől fogva már csak Beethoven, Wagner vagy Verdi érdekelt, a muzsika – senki és semmi más” – nyilatkozta egyszer az özvegye. Ez a könyv nem vállalkozik – nem is vállalkozhat – arra, hogy Sergio Failoni életéről és pályafutásáról teljes képet adjon. Ehelyett azt a művészt igyekszik bemutatni, aki a mienk volt, „a magyar Failonit”.

VAJDA M. PÁL
MATEMATIKAI
TUDOMÁNYOS
-52-

A KARMESTER MŰVÉSZETE

Részlet Sergio Failoni 1945-ben megjelent Hangfogó nélkül című könyvéből

„A zenekarvezetés – a szó anyagi értelmében – a világ legkönnyebb mestersége. Vezényelni ugyanis jóval könnyebb, mint hegedűn, oboán, vagy trombitán játszani, de könnyebb a drogista vagy a cukorkaárus mesterségnél is.

Értsük meg egymást jól! Ha valaki hegedűlni akar (ha még mindjárt csupán a szó anyagi értelmében, minden zsenialitás nélkül), feltétlenül szüksége van bizonyos mértékű tehetségre, lelkének különleges, meg nem határozható hajlamára, fülének és kezének fiziológiai alkalmazkodására. Ha viszont a zenekarvezetői tevékenységet vizsgáljuk és vizsgálatunknál mellőzzük a szellemi részt, minden túlzás nélkül megállapíthatjuk, hogy bárki, akiben elegendő értelem él, hogy írni-olvasni megtanuljon, megtanulhat vezényelni is. Természetesen – mint mondtam – csupán anyagi értelemben, de nem költői, sem technikai értelemben. A technika ugyanis a stílus és a ritmus tartozéka. Technikájuk tehát csupán a nagy művészeknek van, a többiek képessége csupán az ortográfiára szorítkozik. Aki tehát beéri azzal, hogy anyagi értelemben karmesterkedjék, munkáját elvégezheti a másodhegedűsöktől is okvetlenül megkívánt minimális tehetség nélkül is.

Nagy karmesterré úgy lesz valaki, ha mindenekelőtt a legellentéesebb tulajdonságok egyesülnek benne. Akiben ugyanis gazdag lánggal lobog a belső tűz, gyakran fegyelmetlen. Aki viszont fegyelmezett, tárgyilagos, akiben sok az önkritika, abban ritkán lobog a belső tűz. Ezeket a különböző, sőt némileg ellentétes elemeket össze kell hangolni. Szükséges, hogy az igazi karmagy egyszerre legyen szűzies és érzéki, apollói és dionysosi. Legyen benne nyugalom és szenvedély, pontosság és rugalmasság, zsarnokság és alázat. Igenis alázat, mert meg kell szabadulnia a főszereplő önzésétől és hiúságától, amellyel mindenáron első szeretne lenni és egyéniségével a zeneszerző egyéniségét szeretné elnyomni. Igenis zsarnokság, mert mindenkit ugyanarra az alázatra kell kényszerítenie amely benne él, hogy lemondjon mindenről, ami saját személyes sikerét (vagyis érdekét) szolgálja és ezzel ártalmára van a műnek.

A karnagy, aki ordít, összetépi a partitúrát, leszaggatja kabátjáról a gombokat, nem mindig pózoló alak, vagy embervérre szomjazó dúvad. Legtöbbször igazi jó ember, aki őszintén szereti felebarátját és saját természete ellen cselekszik, mert tudja, hogy művészi céljait el kell érnie.

A karnagy diktatúrájának tekintélye nem függ a címeitől, rangjától, okleveleitől, de a szerződéseitől sem. Tekintélye önmagától való, végigfut mindenkin, mint a villanyáram. Ha egy karnagy belép a színházba, tíz perc múlva a portás is tudja, mennyit ér.

Az álkarnagy kiróhat bírságokat és büntetéseket, beülhet a színházi törvényszék bírói székébe, fordulhat ennél is felsőbb hatóságokhoz, mindez hiábavaló; éppoly kevésbé lényeges, mintha fontoskodó arckifejezést ölt, hűvösen viszonozza mások köszönését, ha mord ábrázattal jár, mint valami harmadrendű sírásó. Zenekarából mégiscsak annyit fog kifacsarni, mint amennyi a holt hangjegyekben meg van írva, holott a zenében csupán az a fontos, ami leírhatatlan. (...)

Az álkarnagy azzal áztatja magát, hogy pontos, pedig csak összetéveszti a pedantériát a pontossággal. Ismétlem: pontos csak az lehet, akiben ritmus él, a művész-ritmus azonban más, mint a metronóm ritmusa. A zenekarvezető művész pontossága abban nyilvánul meg, hogy a mű minden egyes részletét a hiúz szemének élességével látja, de nem elszigetelten, hanem az általános szerkezettel, az egész arányban. Csak az ilyen karnagy nevezhető művészi értelemben pontosnak.

Vannak zenekarvezetők, akiknek a vezérkönyv a fejében van és vannak olyanok is, akiknek a feje van a vezérkönyvben. A teljesítmény kérdése azonban mindig azon és csak azon dől el, vajjon jól vezényel a karnagy, vagy rosszul? Emellett majdnem teljesen közömbös, hogy karnagyunk belenéz-e a partitúrába, vagy sem?

Mielőtt végeznénk, Toscanini egy mondását szeretném idézni: „Aki nem izzad, nem érez.” Ez annyit jelent, hogy olyan karnagy, aki mindig változatlanul nyugodt, aki a legizálóbb feszültség pillanataiban sem tud kijönni a sodrából, szóval sohasem izzad, az olyan karnagyból hiányzik a csodatevő belső tűz.

A nagy karnagy bizonyos mértékig ateista is. Fáradthadtalan. Ha vezényel, a lélek diadalmaskodik benne az anyag felett. Teste felfüggeszti és módosítja megszokott állapotát, mint az önkívületbe esett fakír. A nagy zenekarvezető sokféle tulajdonságból alakul. Két tényező azonban elengedhetetlen: „a lélek világossága és a test ellenállóereje.”

Radnai Miklós az Operaház igazgatói irodájában

SERGIO FAILONI BUDAPESTEN

Karczag Márton

EGY OLASZ KARMESTER PESTRE KERÜL

Két kiemelkedő magyar kultúrpolitikus, Klebelsberg Kuno és Radnai Miklós ténykedésének gyümölcseként került Sergio Failoni Budapestre. Az Operaház az 1920-as évek közepén karmesterválsággal küzdött, nem először és nem is utoljára százharminc éves története során. A színház az I. világháborút, a forradalmakat, majd a gazdasági válságot csak jelentős művészi presztízsveszteség árán vészelte át. Az együttes oszlopa, Kerner István fő-zeneigazgató egyre többet betegeskedett, s Radnai 1925-ös igazgatói kinevezését követően már csak elvétve jelent meg a karmesteri dobogón. Miközben Kernernek elvülhetetlen érdemei voltak az ifjú tehetségek gondozása vagy az új magyar művek bemutatása terén, utódja kineveléséről ő sem gondoskodott.

Ezekben az években az Operaház (Filharmóniai Társaság) zenekarán kívül a Városi Színháznak és a Nemzeti Színháznak volt csak állandó együttese, Bor Dezső Székesfevárosi Zenekara még inkább fél-amatőr együttesként működött, a Budapesti Hangversenyzenekart (az ÁHZ, jelenleg Nemzeti Filharmonikusok elődjét) pedig csak 1930-ban alapították. Nem volt tehát sok karmesterre szükség az országban, a hivatásos karmagyképzés is csak az 1950-es évek elején indult meg a Zeneakadémián. Az Operaház 1927/28-as évadjában, miután az osztrák Bernhard Tittel távozott, mindössze négy dirigens maradt státuszban: a rangidős, dinasztiaalapító Rékai Nándor (1870–1943), a méltatlanul elfeledett Fleischer Antal (1891–1945), az 1940-es években egyre jobbra sodródó Berg Ottó (1895–1974), valamint Pető Imre (1883–1944), akire főképp a baletteket bízta. Márkus Dezső és ifj. Ábrányi Emil ekkoriban a Városi Színházban dolgozott, a sértett Máder Rezső pedig csak saját balettjét dirigálni jött haza Bécsből. Az évadban Rékai 87, Fleischer 58, Berg 39, Tittel 30, Pető 22 előadást kapott. Radnai felismerte, hogy ahhoz, hogy az Operaház zeneileg felzárkózzon Európa jelentős

A fiatal Sergio Failoni

dalszínházaihoz, nélkülözhetetlen egy olyan kívülről érkező katalizátor, aki nem csak néhány alkalommal tud vendégszerepelni a színházban.

Az Operaház első negyven évében több jelentős külföldi dirigens – így Gustav Mahler, Josef Řebíček, Michael Balling, Bernhard Tittel – szerződött hosszabb távra, ám jórésztük az első adandó alkalommal távozott Pestről, a politikusok, és/vagy a kritikusok munkálkodása következtében. Az első olasz maestrót, Egisto Tangót Bánffy Miklós hívta a dalszínházhoz. Neki köszönhető a teljes akkori Verdi-repertoár felfrissítése és Bartók első két színpadi művének, *A fából faragott királyfi*nak és *A kékszakállú herceg várának* ősbemutatója. Tangónak talán Mahlernél is durvább támadásokat kellett kiállnia, amikor az I. világháború alatt az olasz művészt ellenséges idegenként kezelték. A sajtó uszítóhadjáratot indított ellene, végül az sem mentette meg, hogy egy magyar földbirtokos örökbe fogadta. Tango a háború után Koppenhágába szerződött, az Operaház pedig szegényebb lett egy jelentős művésszel.

A karmesterkérdést Radnai valószínűleg megvitatta Klebelsberg Kunóval is, s amikor a vallás- és közoktatásügyi miniszter 1927 tavaszán Rómában találkozott Pietro Fedele olasz kultuszminiszterrel, megbeszélésükön az Operaház ügye is szóba került. Fedele két Toscanini-tanítványt, Vittorio Guit és Sergio Failonit ajánlott magyar kollégája figyelmébe. Klebelsberg a neveket továbbította Radnai Miklósnak, aki 1928-as olaszországi útján, egy genovai *Istenek alkonya*-előadáson hallotta először Failonit. Annyira megtetszett neki a karmester, hogy júniusra meghívta az Operaházba. Radnai igen okosan választotta ki a próbavezénylés két darabját, hiszen a két Verdi-mű közül *Aidában* meg lehet állapítani, mennyire kezeli hatásosan egy karmester a nagy tablókat, a szólista-együttesekre épülő *Falstaff* pedig technikailag ma is minden dirigens próbaköve.

Néhány héttel Failoni megérkezése előtt Radnai újságírói kérdésre elmondta, hogy színházába nem szándékozik fő-zeneigazgatót szerződtetni, ugyanis ő maga zeneszerző, a három státuszban lévő karmester – Rékai, Fleischer és Berg – pedig el tudja látni a feladatát. Külön hangsúlyozta, hogy az Erkelek (Ferenc és Sándor), valamint Kerner István örökébe csakis magyar művész léphet. A fő-zeneigazgatói címre egyetlen magyar karmestert, az ekkor már Amerikában élő Reiner Frigyet tartotta érdemesnek, őt azonban nem állt módjában megfizetni. Eközben a Radnait állandóan támadó újságírók is sürgették a karmester-kérdés megoldását. Ők a legszívesebben Toscaninit, esetleg Bruno Waltert látták volna a zenekar élén. Arra azonban valószínűleg ők sem tudtak volna válaszolni, hogy mit tud az akkori budapesti zenei élet nyújtani egy pályája csúcán lévő sztáridigensnek...

„Sergio Talione [sic!] a Carlo Felice Színház karmestere megérkezett Budapestre és szerdán délelőtt már próbát tartott az *Aidából*. Intézkedéseit Radnai Miklós igazgató tolmácsolta. A próba sokáig tartott, mert az olasz karmester egészen új felfogásban vezényli az *Aidát*” – adott hírt a maestro megérkezéséről a *Nemzeti Újság* 1928. május 29-én. Két nappal később az előadások beharangozója is megjelent, Failonit – a szokásos fellengzősséggel – a legjobb olasz Wagner-dirigensnek titulálják, akinek legfőbb nevezetessége, hogy Toscaninihez hasonlóan minden darabot partitúra nélkül vezényel. A cikkekből kiderül, hogy az elmúlt öt

Failoni fiával, Sergiéttoval

évet Genovában töltötte, de járt már Amerikában és vezényelt Londonban is. A fényképek nélkül megjelenő *Újság* riportere így írja le a karmestert: „Szőke haja van és acélkék szeme. Hajának dús fürtje előremlik a homlokára. Harminchét éves. Nyugtalan, ideges, minden porcikájában művész. Idegélete visszatükröződik egész megjelenésén. Arca sápadt egy kisé, termete vézna. Feleségével és négyestendős kislányával jött.” Failoni a riportban nem beszél ifjú éveiről, ám elmeséli, hogy több mint negyven operát vezényel kívülről, nem szereti a modern műveket, Wolf-Ferrari tartja a legfigyelemreméltóbb kortárs operaszerzőnek, Zandonai *Francesca da Rimini*-jét pedig egyenesen remekműnek nevezi. Fontosnak tartotta megemlíteni, hogy mindössze harminckét éves volt, amikor Triesztben először elvezényelhette *Az istenek alkonyát*. Kiderül a cikkből, hogy sok karmesterrel ellentétben, szabadidejében nem komponál, hanem olvas, Nietzsche-t, Kantot, Schopenhauert, valamint az ógörög filozófusok írásait.

Az első két előadáson nagybetűs fejléc hirdette a színlapokon: „a *Genovai Carlo Felice karnagyának vezényletével*”. Jellemző a korabeli pesti zenei életre, hogy a június 5-i bemutató Aida után interpretációjáról

Kedden, 1928 június 5-én
Bérletszűnet 64 Felemelt helyárak
SERGIO FAILONI
a *Genovai Carlo Felice karnagyának vezényletével*
AIDA
Dalmú 4 felvonásban.
Szövegét írta Ghislanzoni, fordította Zoltán Vilmos. Zenéjét szerette Verdi.
Az előadást vezényli Sergio Failoni. Rendezi Szemere Árpád.
A király — Komáromy Pál | Ramfis, főpap — Székely Mihály
Amneris, leánya — Némethy Ella | Amonasro — Szende Ferenc
Aida — Tihanyi Vilma | Hírhozó — Toronyi Gyula
Radames — Dr. Székelyhidy F.
Színhely: Memfis és Théba, a fáraók uralkodása alatt. Az előforduló táncokat előadja az egész tánckar és a balletművendékek.
Kezdeté 7 órakor, vége 10¹/₂ óra előtt.

Szerdán, 1928 június 6-án
Bérlet E sorozat 30. sz. Felemelt helyárak
SERGIO FAILONI
a *Genovai Carlo Felice karnagyának vezényletével*
FALSTAFF
Vigopéra 3 felvonásban, 6 képben. Szövegét Shakespeare „Windsori vig nők” és „IV. Henrik” című színműveinek felhasználásával írta Arrigo Boito. Fordította Lányi Viktor. Zenéjét szerette Giuseppe Verdi. Vezényli Sergio Failoni. Rendezte Márkus László.
Sir John Falstaff — Palló Imre | Pistol — Komáromy Pál
Ford, Alice leánya — Farkas Sándor | Alice, Ford neje — Halász Gitta
Fenton — Somló József | Annuska, Alice leánya — Tóth Erzsébet
Doktor Cajus — Závodszy Zoltán | Mrs. Quikly — Barsonyi Dóra
Bardolf — Szűgyi Kálmán | Mrs. Meg Page — Marschalkó Rózsi
Polgárok, Ford szolgái, apródok, álarcsok, tündérek, kísértetek, bohócok.
Szín: Windsor, IV. Henrik angol király uralkodása idejében.
Kezdeté 7 órakor, vége 10 óra előtt.

A budapesti bemutatkozás színlapjai

nem kevesebb, mint hét hosszabb, elemző recenzió jelent meg. Nemcsak a kritikusokat és a közönséget győzte meg Failoni produkciója, de Radnai is biztos volt benne, hogy megtalálta, akit keresett. Szeptembertől hat-nyolc hónapos szerződést kínált a karmesternek, elsősorban az olasz repertoárra, ugyanis a Wagner-művek karbantartására a bécsi Staatsoper leköszönt vezetőjét, a Pesten korábban is rendszeresen vezénylő Franz Schalkot próbálta huzamosabb időre megnyerni. Ez azonban terv maradt, hiszen a német szerző műveitért Failoni is rajongott. Budapest három operakarmestere mellett bőven volt helye egy negyediknek, Radnai jól érzett rá, hogy Failoni az az ember, aki fel tudja pezdíteni az évek óta szétzilált budapesti operaéletet.

Az egyértelmű, hogy miért és mennyire volt fontos az Operaháznak Failonit – vagy egy Failoni kvalitású dirigent – Pestre szerződtetni. De vajon miért volt a karmesternek fontos a hazájától távoli, Bécs vonzaskörében lévő közép-európai városba helyezni a székhelyét? Az okokat csak találgathatjuk. Failoni harmincöt éves korára nagy repertoárral rendelkező, világot látott karmesternek számított, aki Olaszország szinte valamennyi jelentős színházán kívül Dél-Amerikába is eljutott. Házassága és kislánya születése után azonban a vándoréletmód egyre terheesebbé vált számára. Hazájában letelepedni azonban szinte lehetetlen volt, hiszen az olasz stacionék rövidke, és egy periódus előadásain párhuzamosan több karmester is dolgozott. A családfőnek önmagán kívül legalább négy emberről – feleségén és fián kívül egy szakácsról és egy nevelőnőről – kellett gondoskodni, ami a nagy gázsik mellett is jelentős anyagi terhet jelentett számára.

Failoni elsősorban Wagner-dirigensnek tartotta magát. Egy olasz karmesternek azonban meglehetősen kevés lehetősége volt hazájában Wagner-előadásokhoz jutni, hiszen Délen ritkábban játszották a bayreuthi mester operáit. A német színházakban viszont olasz karmestert kizárólag olasz darabokra hívtak, a német operákhoz anyanyelvi dirigent szerződtettek. Ez alól talán egyedül Toscanini volt a szabályt erősítő kivétel. Budapest ebből a szempontból senkiföldjének számított. Failoni egy inspirátor nélküli, de összeszokott kis együttest talált a magyar fővárosban. Olyan zenekart, melynek fejében volt ötven-hatvan opera, tehát a karmester kedvére színezhette az előadásokat, nem kellett attól félnie, hogy muzsikusai a keze helyett a kottát nézik. Elsőrangú szólisták álltak megérkezésekor rendelkezésére, többek között Basilides Mária, Bodó Erzsébet, Medek Anna, Némethy Ella, Sándor Erzsébet, Sebeők Sára, Walter Rózsi, Palló Imre, Rösler Endre, Szende Ferenc, Székely Mihály, Székelyhidy Ferenc, Venczell Béla és Závodszy Zoltán. A mindössze harminckilenc magánénekesből álló társulattól a legnehezebb Wagner-operák is kompromisszumok nélkül kioszthatók voltak, ha pedig ciklusban adták őket, akkor egy-egy főszerepre általában Bécsből hívtak vendégénekest.

Portré 1931-ből

TIZENHAT OPERAHÁZI ÉVAD

Sergio 1890. december 18-án született Giuseppe és Maria Failoni fiaként egy nyolcgyermekes veronai polgárcsaládban. Toscaninihez hasonlóan először csellózni tanult, később korrepetitor lett a Scalában a leghíresebb olasz dirigens mellett. Karmesterként viszonylag későn, 1921. január 31-én mutatkozott be a milánói Teatro Carcanóban, egy valódi ritkasággal, Rameau: *Platée* című operájával. Pesti szerződése előtt pályája főbb állomásai: Buenos Aires (1921), Santiago de Chile, Trieszt (1922), Velence (1923), Bologna (1924), Genova (1924), a Veronai Aréna (1924), Bergamo (1925), Madrid, és a londoni Covent Garden (1925) voltak.

A szenzációra éhes hazai sajtó 1928. szeptember elején adta hírül, hogy Failonék Budapestre érkeztek. Az olvasók számos olyan érdekes részletet megtudhattak, mint hogy a karmester a teljes háztartását áthozatta Magyarországra, az olasz szakácsnője Pogány Ferenc magánénekes szakácsnőjétől tanulta a magyar konyha rejtjelmeit. Az újságírók előtt az sem maradhatott titok, hogy Failoni kezdő fizetése tízezer líra, azaz több mint 3000 pengő lesz. Ez magasabb összeg, mint a három magyar karmesteré együttvéve. A dirigens anyanyelvén kívül csak franciául beszélt, a Pesten töltött évek alatt kicsit megtanult németül, de magyarul sosem.

Az első évadjában ötven előadást vezényelt, kilenc operát és egy balettet, melyek közül három magyarországi bemutató (*A végzet hatalma*, *A háromszögletű kalap*, *Francesca da Rimini*) kettő pedig felújítás (*A sevillai borbély*, *Bohémélet*) volt. Mind a tíz darabot egyedül tartotta kézben, tehát mások nem vezényelték azokat. Két nagy Wagner-operát vett át Rékai Nándortól, a *Trisztán és Izoldát*, valamint a *Parsifalt*. Minden bemutatkozása után a kritikusok rácsodálkoztak Failoni szokatlan értelmezéseire, interpretációi során egészen más megvilágításba helyezte a korábban jól ismert operákat. A fontosabb szakírók közül Tóth Aladár azonnal a hívéül szegődött, Jemnitz Sándor és Diósy Béla olykor fenntartásaikat is papírra vetették. Failoni olyan döntésekkel keltett feltűnést, mint, hogy *A sevillai borbélyban* a színház történetében először(!) secco recitativókkal játszotta el a vígoperát a prózai dialógusok helyett. A nem sokkal korábban bemutatott *Háry János* láttán csodálkozott rá a számára korábban ismeretlen Kodály zeneszerzői nagyságára. Római koncertjén, 1929 februárjában vezényelt először magyar zenét, Dohnányi: *Ruralia hungaricáját*. Radnai Miklós annyira elégedett volt új karmesterével, hogy még évad közben felbontotta éves szerződést, hogy azonnal háromévesre módosítsa.

A Hangversenyrendezők Nemzetközi Szövetségének budapesti ülése. 1929 október ülő sor: ismeretlen, Relle Gabriella, Bartók Béla, Maria Failoni, Kodály Zoltán és Failoni

Az 1929/30-as évadban Failoni összesen ötvenöt előadást vezényelt, köztük két fontos Wagner-újdonásot, *A nürnbergi mesterdalnokokat* és *Az istenek alkonyát*. Mindkettőt a karmester legendás produkciói között tartották számon és évtizedekkel később is csodálattal emlegették azok, akik hallhatták. Felrisszította a *Carment*, melynek kapcsán – ugyanúgy, mint *A sevillai borbély* esetében – megint azzal „vádolták”, mint később, a második világháború után majd Fricsay Ferencet, miszerint a hagyomány ellenében túlságosan is ragaszkodnak a partitúrához. Ezen kívül két, évtizedek óta nem játszott művet újított fel, a *Giocondát* és a *Borisz Godunovot*, az egyetlen orosz operát, melyet valaha vezényelt. Ponchielli művét – a *Bajazzókhoz* hasonlóan – mélyen lenézte: „*Hová tűnt Giocondának, ennek a középszerű cremonai operának dicsősége? Ez az üvegharang alatt született, nagyanyáink művirágai és kitömött kanárijai között, hazug világban, amely nem emlékezett arra, hogy volt egy másik cremonai is, akit Monteverdi Claudiónak hívtak*” – írta első könyvében. Ugyanezen évad, az 1930-as tavasz fontos operaházi eseménye, hogy ekkor debütált a mindössze huszonhárom esztendő Ferencsik János, aki egyszer majd Kerner István utódjaként az Operaház fő-zeneigazgatója lesz.

Olasz delegáció Horthy Miklósnál, a bal szélén Failoni, 1930

A következő szezonban tovább növekedett Failoni előadásszáma. Pesti Wagner-repertoárjára ekkor került *A Rajna kincse*, és ekkor újította fel a *Trisztán és Izoldát*, Závodszy Zoltán és Némethy Ella főszereplésével. Az előadás arról nevezetes, hogy az 1901-es magyarországi bemutató óta ekkor szólalt meg először a zenedráma összes szerepe magyarul. Hosszú szünet után, szcenírozva került színre halottak napján Verdi *Requiemje*, melyet – hagyományt teremtve – Szálasi hatalomátvételéig minden novemberben Failoni vezényelt az Operaházban. Március végén felújította a színház a *Don Pasqualét*. A nap különleges előjellel vonult be a hazai operatörténetbe, ugyanis ez volt a második este, amikor NEM mutatták be *A csodálatos mandarint*. Ma már nehéz megérteni, hogyan képzelte Radnai Miklós a Donizetti–Bartók-párosítást, talán a vígoperával próbálta elvenni a pantomim életét. Mindenesre Failoni hiába tanította be a *Mandarint*, a főpróba után A lányt táncoló Szalay Karola „szanatóriumba vonult”, s a bemutatót „bizonytalan időre” – már tudjuk, tizennégy évre – elhalasztották. Failoni májusban Olaszországba utazott, ahol többek között a Scala zenekarát is vezényelte egy koncerten.

Az 1931/32-es évad legnagyobb szenzációja az a februári Wagner-ciklus, amelyben a tíz előadásból hetet – közte az októberben felújított *Lohengrint* és *A walkürt* – vezényelt Failoni, természetesen kotta nélkül. Decemberben újította fel az Operaház Puccini *Triptichonját*. A *Gianni Schicchit* az olasz karmester nemcsak vezényelte, hanem meg is rendezte. Nyilvánvalóan egészen mást jelentett egykor a rendezői munka, mint napjainkban, az azonban akkoriban sem volt elterjedt, hogy egy dirigens állítsa be a színpadi játékot. „*A rendező azzal foglalkozik, amit a szem lát, a karnagy azzal, amit a fül hall, mindkettő uralkodni akar. A két elem között elméletileg egyensúlynak kellene kialakulnia, a gyakorlatban azonban az egyik diadalmaskodik a másik felett.*” – írta később. Sajnos nem maradt fent adat arról, hogy kinek az ötlete lehetett Failonit megbízni a feladattal, melyet a kritika szívesen fogadott, ám mégsem lett folytatása. Egy másik kortárs vígoperát is betanított a szezonban, Gian Francesco Malipero könnyed egyfelvonásosa, *A hamis Harlekin* mindössze hat előadást ért meg Budapesten. A magyar operák történetének egyik legfontosabb dátuma 1932. április 24-e, a *Székely fonó* ősbemutatójának estéje. Kodály Zoltán és Radnai Miklós ennek a csak tiszta forrásból táplálkozó, különös remekműnek a premierjét Sergio Failonira bízta, aki így nyilatkozott az ősbemutató előtt *Az Estnek*: „*Lelkes ambícióval készülök a Székely fonó bemutatójára. Különös zamata, művészi felépítése és csodálatos melódiája van ennek a Székely fonónak, amelynek minden üteme, hangja magyar, de ez a magyarság az egész világ számára egyformán érthető.*” Úgy tűnik, a történelem ismételte önmagát, hiszen annak idején Bartók és Bánffy Miklós sem talált olyan magyar karmestert az Operaházban, aki méltóképp el tudta volna vezényelni *A fából faragott királyfit* és *A kékszakállú herceg várát*. A nemes feladatot mindkét esetben olasz dirigens oldotta meg. Miközben az Operaház művészi rangja folyamatosan emelkedett, tombolt a gazdasági világválság. Radnai kénytelen volt csökkenteni a művészek fizetését. Az intézkedés ugyan nem érintette Failonit, ő mégis önként lemondott gázsija egy részéről. A pénzkiesést decemberben és nyáron olaszországi munkákkal igyekezett pótolni.

Pesti évtizedei alatt az 1932/33-as szezonban vezényelte a legkevesebb operaelőadást, „mindössze” harmincnnyolcat. Ahogy az előző évad Wagner jegyében zajlott, úgy ekkor a hangsúly Verdi műveire tevődött át.

Márkus Lászlóval a Székely fonó előkészítése közben

→A tavaszi sorozat nyolc előadásából hatot vezényelt, közöttük a frissen leporolt *Otello* mellett *A trubadúr*, valamint *Az álarcosbál* és a *Rigoletto* felújítását. Kodály 50. születésnapja tiszteletére a *Székely fonó* mellett a *Psalmus hungaricus* – szcenírozott formában, Oláh Gusztáv templombelsőit ábrázoló díszletében – mutatta be az Operaház. Failoni nem sokkal később Milánóba utazott, hogy a Scalában végre operakarmesterként is bemutatkozhat: 1933. január 15-én olasz művészekkel, olasz fordításban vezényelte a *Székely fonó* bemutatóját. Néhány nappal később pedig a *Lohengrin* előadásával Wagner-dirigensként bizonyította tudását.

Milánói bemutatkozása olyan sikeres volt, hogy a következő évadra is visszahívták. Akkor Verdi két művét, a *Rigolettót* és a *Traviatát* dirigálta, majd több évnyi szünet után Genovába is visszatért. Három jelentős kihívás várta Budapesten: ebben az évadban vezényelhette először a teljes *Ringet*, kettős szereposztásban taníthatta be az Operaházban korábban nem játszott *Don Carlost*, és Mozart-karmesterként is bemutatkozhatott. *A varázsfuvola* Oláh Gusztáv által jegyzett (rendezés, díszlet, jelmez) felújítása, elsősorban a színrevitel miatt vált fontos előadássá, a fiatal rendező ekkor szakított Hevesi Sándor és Bánffy Miklós korábbi pompás rokokó világával, és színes meseként ábrázolta Mozart operáját.

1934. szeptember 27-én nagyszabású, kizárólag magyar művekből összeállított gálával ünnepelték az Operaház fennállásának 50. évfordulóját. Failoni ezen az estén nem lépett dobogóra, ellenben másnap, a Magyar Operabarátok Egyesületének ünnepi estjén egyedül tartotta kezében a karmesteri pálcát, három

egészen különböző stílusú opera (*A varázsfuvola*, *Aida*, *A walkür*) egy-egy felvonását dirigálva. A soron következő évad is tartogatott néhány újdonságot számára. Ekkor vezényelte először az Operaházban a *Traviatát* – minden valószínűség szerint a címszerepben bemutatkozó Németh Mária tiszteletére vette át a darabot – és frissítette fel a *Pillangókisasszonyt*. Az évad nagy felfedezése Respighi *Lángjának* magyarországi bemutatója. A ravennai rémdráma pazar előadását tíz éven keresztül játszotta sikerrel a színház nemcsak itthon, hanem Firenzében és Milánóban is. Erre az időszakra esett a Failoni elleni első ismert sajtótámadás. Többen rossznéven vették ugyanis, hogy Rigó Magda *Aida*-béli bemutatkozásán a karmester olykor látványosan, pálcájával kopogta a helyesnek vélt tempókat a pályakezdő szopránnak. A pesti sérelmekre gyógyírt jelenthetett az a bolognai koncert, amelyen Vladimir Horowitzot kísérelte.

Az ősz is békebeli „botrányal” kezdődött: egy *Traviata*-előadáson Failoni nem hagyta, hogy Svéd Sándor megismételje Germont népszerű áriáját, hanem továbbment. Ezt igen rossz néven vette a közönség, levelekkel bombázták a színházat, a szakírók is elítélték az esetet. Nem tudni mi történt a háttérben, mindenesetre néhány nappal később egy *Álarcosbál*-ban Svéd újrázhatta René áriáját. 1935. november 4-én

Koncert a Vigadóban

váratlanul elhunyt a mindössze negyvenhárom esztendőes intendáns, Radnai Miklós. Néhány héttel később Márkus Lászlót, a színház főrendezőjét nevezték ki utódjául, aki igyekezett folytatni azt az irányvonalat, melynek következtében az Operaház olyan színházzá vált, amelyre odafigyelt Európa zenei közvéleménye. Ez a minőségjavulás nem kis részben Failoni folyamatos működésének is köszönhető. A fiatal magánénekes-gárda – Báthy Anna, Dobay Lívia, Gyurkovics Mária, Réthy Eszter, Tutsek Piroska, Halmos János, Koréh Endre, Laurisin Lajos, Lendvay Andor, Losonczy György, Rösler Endre és Svéd Sándor, valamint a színpadi alkotók, Nádasdy Kálmán, Oláh Gusztáv és Márk Tivadar méltán számítottak az operavilág élmezőnyébe. Azt, hogy Failoni ennyi Wagner-darabbal foglalkozhatott Pesten, Radnai Miklósnak köszönhető. 1928 és 1933 között *A bolygó hollandi* és a *Tannhäuser* kivételével a szerző összes operáját elvezényelhette. *A Lohengrint* és a *Parsifalt* csak néhány előadásban, de a teljes *Ringet* több évig egyedül dirigálta; *A nürnbergi mesterdalnokok* az egyik legtöbbet emlegetett produkciója volt, a *Trisztán és Izoldát* pedig húsz éven keresztül szinte egyedül tartotta kézben. Az igazgató halála után azonban egyre több olasz művet kapott, egyes Wagner-előadásokat vendégek vezényeltek, másokat magyar karnagyok – elsősorban Ferencsik János – vettek át. Mindez fájdalmasan érinthette Failonit. Két új darabbal vigasztalódott, a *Turandotot*

Sergio Failoni rajza a Garda-tó partján, 1936 nyarán

A Veronai Aréna 1938-as plakátja

a nyugdíjba vonult Rékai Nándortól vette át, Monteverdi Respighi által átdolgozott *Orfeóját* – melyet az operairodalom korai csúcsának tartott – pedig áprilisban mutatta be.

Az 1936/37-es évad három újdonsággal gazdagította Failoni repertoárját. Ezek közül *A kékszakállú herceg vára* októberi felújítása Nádasdy Kálmán és Oláh Gusztáv színrevitelében, Székely Mihállyal és Némethy Ellával Bartók operája előadás-történetében mérföldkőnek számított. Az alkotócsapat hitének – valamint annak, hogy a következőkben a színház e remekművet folyamatosan repertoáron tartotta – köszönhető, hogy a közönség megbarátkozott a korábban szokatlannak tartott darabbal. *A Figaro házassága* felújítást is pozitívan értékelt a kritika, mégis ez lett az az opera, amelyet Failoni a legkevesebbszer, mindössze négyszer vezényelt Budapesten, ellentétben a másik Mozart-opusszal, *A varázsfuvolóval*, melyet huszonötször. Az évad végén régi adósságát törlesztette az Operaház, amikor jelentős késéssel bemutatta a *Simon Boccanegrát*, mely Failoni tizenegyedik, egyben utolsó Verdi-premierje. Pesti éve alatt az olasz mester összes repertoáron lévő darabját elvezényelte. Ebben az évadban mutatkozott be az orosz, de nyugaton élő Issay Dobroven, aki karmesterként és rendezőként is vendég szerepelt az Operaházban. *A Hovanscsinán* és az *Igor hercegen* kívül – melyeket nyilván anyanyelvi szinten ismert – olyan felújítást is kapott, mint a *Bohémélet* ma is repertoáron lévő előadása. Failoni nyáron Milánóba utazott, ahol a Castello Sforzesco udvarán három nyáron vezényelt.

Klier Nelly

A karmester nagy híve volt a szabadtéri opera-előadásoknak: „Mikor az olasz opera a színház zárt légköréből kijutott a szabadtérre és ezzel a csodás zamatú likőrt mindenki által elérhető edénybe töltötték át, hatalmas eredményt értek el, de e siker oka inkább emberi, mint akusztikai. A színház, ez az örök arisztokrata, most egyszerre demokratikussá vált.” Talán szülővárosából, Veronából hozta ezt a szenvedélyt, ahol szintén visszajáró vendég volt, hat fesztiválon is felléphetett.

A következő szezonban Failoni felfrissítette *A nürnbergi mesterdalnokokat*. A főpróbán a Beckmessert játszó Maleczky Oszkár beteg jelentett és kritikusok legnagyobb öröme a karmester énekelte végig a szöveget – állítólag kiválóan! Ekkor született kisebbik fia, Claudio, aki élete nagyobb részét Mexikóban töltötte, ott is halt meg, 2006-ban. Májusban az Operaház vendéjjátékra indult, a firenzei Maggio Musicalén többek között *A kékszakállú herceg várát* és *A lángot* mutatták be, nagy sikerrel. Az egyik újságban ránk maradt egy rossz minőségű fotó, melyen a vonatablakból Dobay Livia mellett egy hátrasimított hajú, idős úriember néz ránk – Failoni. Valószínűleg ekkor kezdődhetek házassági problémái. Állítólag egy *Gioconda*-próbán történt, hogy az *Órák tánca* alatt a karmester szokása szerint hosszan nézett fel a színpadra, ugyanis

Failoni kisfiával, Claudióval

az egyik tételben, meglehetősen lengén öltözve, ezüsttálcán hozták be a szépséges Szalay Karolát. Ám az ominózus alkalommal a kiváló táncosnő helyett Klier Nelly ugrott be. Failonit elbűvölte a lány, s a szünetben fel is kereste a III. emeleti öltözőjében. Klier Nelly azonban a többi balettlánnyal ellentétben jönevű soproni családból származott, és Bécsben tanult, s egyáltalán nem volt hozzá szokva a heves közeledéshez. Egy jól irányzott pofonnal hűtötte le a heves maestrót. A pofonból azonban fokozatosan szerelem lett... .

Az 1938/39-es szezonban Failoni szinte kizárólag Verdi-műveket vezényelt, köztük régi mesterdarabja, a *Falstaff* felújítását. Május elején életbe lépett a második zsidótörvény, mely érzékenyen érintette az Operaházat is. Számos fontos művésztől kellett búcsút venni, neves operaénekesek mellett négy olyan korrepetitortól, akik napi kapcsolatban álltak Failonival. Solti György meg sem állt Svájcig, Kerekes János, Pless László és Varga Pál pedig számos megpróbáltatást követően csak 1945 után folytathatta pályafutását. Helyükre kifogástalan papírokkal rendelkező, ám színházi rutinnal nem rendelkező ifjakat kellett felvenni. Failoni a sokadik delikvens meghallgatása után ekképp fakadt ki a maga enyhén hiányos németségével: „Zi nur kriszt oder auch klavirspiler?“, azaz: „Ön csak keresztény, vagy zongorista is?”

A következő szezon több újdonságot tartogatott a karmester számára, így *A fából faragott királyfi* felújítását Harangozó Gyula első koreográfiájában, s ekkor dirigálta Pesten a *Salomé*t is. Érdekes, hogy a repertoáron lévő többi Strauss-opusz előadásánál annak ellenére sem gondoltak rá, hogy hangversenyein rendszeresen szólaltatta meg a legnagyobb élő német zeneszerző munkáit. Két Puccini-darabot vezényelt még a szezonban, a régóta nem játszott *Manon Lescaut* felújítását Walter Rózsvival és Pataky Kálmánnal, valamint a *Toscát*, melyet egyetlen próbával varázsolt újjá, miután a meghívott vendégkarmester az előadás előtti napon vízumproblémák miatt kénytelen volt lemondani az előadást. Májusban folytatódott az Operaház diadalmas olasz vendégjáték-sorozata, ezúttal a Scalát hódította meg *A lánggal*.

Mint sokan e háborús időkben, Failoni is megpróbált az írásba menekülni. Első könyve, mely *Hazugságok a művészetben* címmel 1943-ban jelent meg, kisebb lélegzetű esszék gyűjteménye. „...szerintem az esztétikai tanulmányoknál legfontosabb a problémák felvetése. A problémát tehát felvetem és ez nekem elég is. Ha azután valaki bővebben ki akarja fejteni – csak tessék! Nagyon fogok örülni!” – írta később. Karmesteri munkáját 1942 után többször érte kritika, számon kérték, hogy miért nem ütemez elég tisztán, sőt, előadásait olykor egyenesen slamosnak nevezték. Miután a bírálatok nem a szélsőséges lapokban jelentek meg, hanem olyan ítések tollából, akik évek óta kísérték figyelemmel Failoni munkásságát, az írásoknak hitelt lehet adni. Az okok után kutatva megállapítható, hogy kevés új művészi kihívás várt ekkoriban a karmesterre Budapesten. Legalábbis az évek után visszakapott *Bohémélet* vagy *Carmen* nem lehetett az, miközben

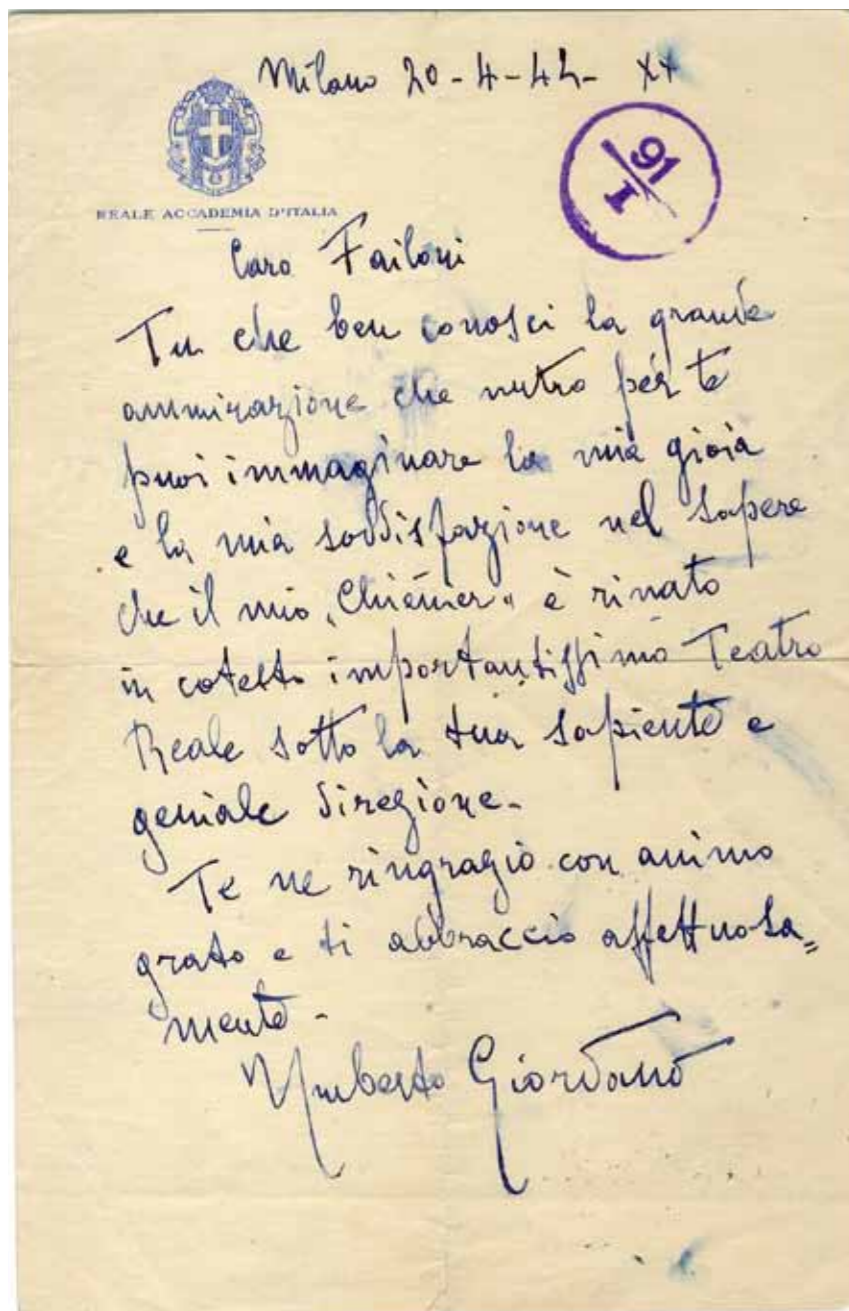
Szabadtéri koncerten

a *Normát* vagy a *Tell Vilmost* más vezényelte. Másrésről Failoni híresen nem volt a próbák embere. Egy közismert anekdota szerint, amikor Laurisin Lajos sokévnnyi szünet után beugrott Kalaf szerepébe, próbát kért a mestertől, aki így válaszolt a tenoristának: „*Ik kene, zi kene, varum próbíren?*” „*Én is tudom, maga is tudja, minek próbálni?*” Ez hanyagságnak tűnhet, ha nem tudnánk, hogy akkoriban a művészeknek nem volt más dolguk, mint tökéletesen felkészülni az előadásaikra. Failoni ebben szocializálódott, és eszerint dolgozott Pesten. Nyilvánvaló, hogy évi nyolcvan-kilencven előadást nem lehet egyforma alapossággal bepróbálni. Ráadásul az összeszokott ének- és a zenekar egy részét a törvények miatt eltávolították a színházból, az újjak pedig nem tudtak olyan gyorsan beilleszkedni és megtanulni egy nagy repertoárt, mint az elvárható lett volna. Failoni karmesteri módszere valószínűleg olyan zenekarral működött igazán, amelyik ismerte a darabokat és a karmesternek nem az ütésekre kellett figyelnie, hanem az előadásokon szabadon muzsikálhatott zenésztársaival.

A négy világháborús évadban az antifasiszta karmester körül fokozatosan záródott be a világ. Külföldi fellépései először csak megritkultak, majd 1942 nyara után meg is szűntek. Ezzel arányosan minden szezonban tízzel több előadást vállalt Budapesten, végül, 1943/44-ben elképesztően sok, összesen nyolcvannal estén állt az Operaház karmesteri dobogóján. A világháborús években Failoni egyre több koncertfellépést is vállalt a főváros valamennyi nagy együttese (Székesfővárosi Zenekar, Budapesti Hangversenyzenekar) élén. Szimfonikus repertoárján az ismert operaszerzők (Mozart, Rossini, Verdi, Wagner) művein kívül elsősorban

Oláh Gusztáv, Lodovico Rocca zeneszerző és Failoni

Umberto Giordano
köszönőlevele az
André Chénier pesti
felújítása után

Beethoven munkásságra helyezte a hangsúlyt, de olykor magyar szerzőket (Kodály, Tóth Dénes, Vaszy Viktor) és műsorára tűzött. Állandó slágerszáma volt Dvořák (*Újvilág*) IX. szimfóniája, valamint a *Rákóczi-induló*. Érdekes, hogy a többi zenekarral ellentétben az operaházi muzikusokból álló Filharmóniai Társaság Zenekara ezekben az években alig hívta koncertjeire az opera-előadásokon közkedvelt maestrót. A háborús gondok elől tehát Failoni mindinkább a munkába menekült, de a pénzre is szüksége volt. Házassága Maria Aroldival zátonyra futott, válóperük évekig húzódott és végül Failoni rengeteg pénzét emésztette fel. Első felesége és két fia visszatért Olaszországba. Az ifjabb Sergio a háború után rádiódramaturg lett, az 1960-as években Budapesten halt meg autóbalesetben, ahová azért jött, hogy riportot készítsen édesapjáról.

Failoni 1940-ben *A varázsfuvola* felújítását vezényelte, majd Lodovico Rocca kortárs olasz szerző *Ivno hegye* című operáját, mely mindössze öt előadást ért meg. Nehéz megmondani, hogy miért bízták rá *Parasztbecsületet*, amelyet a színház kevésbé jeles karnagyai vezényeltek korábban. Az olasz operák sorozatát *A köpeny* (főszereplők: Palló Imre, Walter Rózsi, Udvardy Tibor) és az *André Chénier* felújítása (Pataky Kálmán, Losonczy György, Rigó Magda), Respighi posztumusz *Lucretia* és Zandonai: *Veronai szerelmesek* (Warga Livia és Udvardy Tibor) c. művének magyarországi bemutatója jelentette. Utolsó premierje 1944 januárjában *A Nyugat lánya* volt. A német repertoárból csak a *Trisztán és Izoldát* és *A nürnbergi mesterdalnokokat* vezényelhetette rendszeresen, s olykor egy-egy *Siegfriedet* és *Istenek alkonyát*, de Nádasy Kálmán 1940-ben indult *Ring* sorozatát már Ferencsikre bízták.

Különös véletlen, hogy mindkét világháború alatt Pesten ragad egy-egy jelentős olasz karmester. Amíg az I. világháborúban Olaszország az antant oldalán állt, s a közvélemény korábbi művészi munkája ellenére követelte Egisto Tango távozását (sőt egyesek az akkor még élő Puccini darabjainak levételét is!), addig a II. világháborúban szövetségesek voltunk, s ezért Failoni munkáját a szélsőséges lapok is dicsérettel illették.

AZ UTOLSÓ ÉVEK

1944. március 19-én a német csapatok megszállták Budapestet. Failoni, ha lehet, még lázasabban menekült a munkába. Volt olyan hónap, amikor tíz előadást is dirigált. Élete egyre nehezebbé vált, előfordult, hogy esténként az Operaház művészbejárójánál nyilas fiatalok várták. Ilyenkor a díszítők között egy hátsó kijáraton osont ki a színházból. Ekkoriban jegyezte el Klier Nellyt. Failoni részszéről elképesztően vakmerő gesztusnak számított, hogy 1944 szeptemberében – fél évvel azután, hogy az utolsó zsidó származású művészt is eltávolították az Operaházból –, a 60. évforduló ünnepélyes társulati ülésén az akkor már olasz állampolgárságot kapott, de a törvények értelmében 1939-ben elbocsátott menyasszonyával jelent meg. Miközben az ex-balerina teljes családja útban volt Auschwitzba, ő sárga csillag nélkül mutatkozott az Operaházban. Ősszel megtartották az esküvőt, így Klier Nelly hivatalosan is teljes védelmet élvezhetett.

A Budapesti Hangversenyzenekarnak dedikált portré

Failoni az évad elején még három előadást vezényelt, de október 19-én már lemondta az *Aidát*. Nem lehet tudni, hogy pontosan mi történt a Szálasi-hatalomátvétel, illetve a nyilas Sámly Zoltán igazgatói kinevezése után. Nem kizárt, a korrepetitorból lett direktor mondott fel többek között Failoninak és Ferencsiknek, de az is lehet, hogy maguktól vonultak vissza október 31-én, érezvén, hogy az összeomlás már nem várta magára sokáig. Erre az időszakra esik az első olyan operaházi *Requiem* is, amelyet nem Failoni vezényelt, hanem a Németországból hazahívott báró Lukács Miklós. A december 6-i *Láng*-előadás plakátján ugyan ismét megjelenik Failoni neve, de este Rubányi Vilmos dirigált. (Őszi tevékenységének meg is lett a díja: 1945 után nem dolgozhatott többet a fővárosban, élete hátralevő évtizedeiben Szeged, majd Debrecen operaéletét építette.) Városi legendák szerint Failoni ekkoriban a művészet helyett mással foglalatzkodott, például ételt vitt a gettóba. Budapest ostromát a házaspár az Operaház pincéjében vészelte át sok neves és névtelen dolgozó mellett Kodályékkal együtt.

A pesti oldal 1945. január 18-án szabadult fel. Már tíz nappal később koncertet rendeztek a megsérült Magyar Színházban. A műsorban többek között Gobbi Hilda, Major Tamás és Székely Mihály szerepelt, az alkalmi zenekart Failoni vezényelte. Február 23-án az Operaház első ostrom utáni, operarészletekből álló koncertjén is dirigált az alsó ruhatárban és ugyancsak neki jutott az a megtiszteltetés, hogy az első teljes előadáson, egy *Bohéméleten* a zenekar elé lépjen. A csonka szezon egészen július közepéig tartott. Ekkor a fiatal házaspár olaszországi nászútra indultak, ahol többek között meglátogatták a karmester nyolcvan-négy éves édesapját.

Mire a világháború véget ért, Failoni ötvenöt éves lett. A fotóiról egy idős ember néz ránk. Magyarországon új rendszer bontakozott ki, a karmester is többször szerepelt szovjet-magyar bajtársi hangversenyen, és hasonló rendezvényeken. Márkus László, a korábbi igazgató nem tért vissza, helyette Komáromy Pál karakterbasszus vette kezébe az Operaház vezetését. Az ország egyre kiszámíthatatlanabbá vált, egekbe szökött az infláció, a színház megtelt új művészekkel, s egy új, sokáig elnyomott magyar karmester-generáció is helyet követelt magának. Vajon ilyen körülmények között meddig tarthatja meg korábbi pozícióját az olasz karmester?

Kis különbséggel jelent meg itthon, majd Olaszországban második könyve, a *Hangfogó nélkül* (*Senza sordina*). 1945 őszének legfontosabb zenei eseménye Sosztakovics: VII. (*Leningrád*) szimfóniájának magyarországi bemutatója volt, október 12-én. A Filharmoniai Társaság Zenekarának élén Failoni állt. A premier fontosságát jelzi, hogy a kottákat különgéppel szállították Moszkvából. Amikor a karmester Budapestre jött, első önállóan betanított premierje egy Manuel de Falla-balet, *A háromszögletű kalap* volt. Magyarországi működését véletlenül keretbe foglalja, hogy utolsó bemutatója a spanyol komponista másik táncjátékának, a *Szerelmi varázsnak* első pesti előadása lett. December 14-én három – össze nem illő – egyfelvonásost mutattak be az Operaházban, a *Szerelmi varázs* mellett több évtizednyi várakozás után *A csodálatos mandarint*, valamint a *Susanne titka* című kisoperát. Érdeemes leírni a másik két jelentős karmester nevét, hiszen soha többet nem szerepeltek együtt, a Bartók-művet Ferencsik János, a Wolf–Ferrari-darabot Fricsey Ferenc vezényelte.

Velencében

Decemberben Failoni egy Beethovenről és Csajkovszkijról szóló értekezésére Járdányi Pál, a kor szokásainak megfelelően elég kemény hangú válaszcikket írt és nyílt vitára hívta a karmestert. Valószínűleg ez is hozzájárult, hogy Failoninak fokozatosan elment a kedve Magyarországtól. Eközben Olaszországban a karmesterek jó része korábbi magatartása miatt ideig-óráig tiltólistára került, így Failoni könnyen juthatott felkérésekhez. Ráadásul az olasz városok jóval kevésbé voltak szétbombázva, mint a teljesen romos Budapest. Miért ne térjen haza annyi év után, hiszen 1942 óta nem vezényelt a szülőföldjén? Karácsonykor még dirigált az Operaházban, de utána feleségével elhagyta Magyarországot. Ajándékot is vittek magukkal Milánóba, két fiatal tenoristát: Járay Józsefet és Vári-Weinstock Miklóst. Járay szép karriert futott be, de később hazaköltözött, vesztére. Vári „Miklós Gafni” néven Amerikában aratott sikereket. Amikor tizenkét évnyi kihagyás után Failoni ismét a Scala zenekarát vezényelhette, első koncertjét egy magyar művel, Kodály *Háry János-szvitjével* zárta.

Tavasszal Komáromy Pálnak feltűnt Failoni hiánya, és szerződésszegéssel vádolta a dirigenszt, aki valójában még három hónapot tartozott dolgozni az Operaházban. A karmester válasza csak hetekkel később érkezett meg a hazlátogató Járay által: *„Tudod jól, hogy mennyire szeretem Magyarországot, és a fél szívem Nálatok van.*

Járay József, Gafni Miklós és a Failoni házaspár Milánóban

Művészetemet meg akarom osztani Magyarország és a külföld között. Nyáron Veronában dolgozott, őszre tervezte, hogy Pestre látogat, de újabb hároméves szerződést már nem akart aláírni az Operaházzal.

Tóth Aladár kritikusként Failoni egyik legelkötelezettebb híve volt, elsősorban az ő *Pesti Naplóban* megjelent írásainak köszönhető, hogy a karmester művészetéről ma is plasztikus képet kapunk. Amikor 1946 őszén az Operaház igazgatója lett, egyik első dolga volt felvenni a kapcsolatot a dirigenssel, akire a Verdi- és Wagner-repertoár karbantartását akarta bízni. *„Valóban a legnagyobb bűnünk volt Failonit elengedni. Ez azonban nem az én hibám”* – nyilatkozta. A karmester azonban ekkor egy nyolc előadásból álló Scala-ciklus után Bergamóban, majd Triesztben dolgozott. Nyáron Milánóban megszületett kislánya, Donatella. December 21-én a Failoni család a Queen Maryvel Amerikába hajózott, ahol a karmestert három hónapos szerződés várta. New Yorkban történt legendás találkozása a pályakezdő Maria Callasszal, akit – ha az előadást szervező ügynökök nem buknak meg – Chicagóban felléptetett volna Turandotként. Tavasszal Failoni ismét a Scalában dolgozott, így legkorábban 1947 áprilisára ígérhette pesti látogatását, de végül csak május 11-én adtak hírt az újságok érkezéséről.

Az első *Trisztán és Izolda*-előadás után Jemnitz Sándor – Failoni pályafutásának hű követője – hosszú

A Failoni házaspár Firenzében

cikkben foglalta össze az elmúlt húsz év tapasztalatait. „Két évtizeddel ezelőtt a Trisztán és Izolda előadásának drámai lendületű és költőien hangulatos vezényletével alapozta meg hírnevét és hitelét Budapest operabarát közönségénél. Sergio Failoninak, a mindaddig csak kevésbé ismert karmesternek akkor vezető állást mert felkínálni Operaházunk, mert az igazgatóság és a sajtó illetékes szakemberei hamarosan megéreztek, hogy ez az érdekes és színes művészegyeniség nem csak vonzó, hanem hasznos működést is fejthet ki nálunk. Ez a karmester felkutatta és kihántotta az operaművek zenedramai eszméit, magvát, abból indult ki, azt tartotta mindig szem előtt, tehát az igazságkeresők jó útján haladt előre. Ebbéli törekvésében olykor talán kevésbé törődött a részletek hajszálpontos megmintázásával, mint inkább a legfontosabb irányvonalak kellő kidomborításával. Így történhetett meg, hogy az emberek – szokásos hálátlanságukban – egyre türelmetlenebbül hiányolták azt, ami teljesítményeiből kimaradt, viszont egyre természetesebben könyvelték el azokat a komoly, nagy értékeket, amiket nyújtott. Ilyen körülmények között vajmi érthető volt, hogy Sergio Failoni alábecsülve és sértve érezte magát, kedvét veszítette és – körülbelül másfél évvel ezelőtt – eltávozott...

Jelentős olaszországi és amerikai vendégszereplések után most rövid vendégszereplésre tért vissza hozzánk Sergio Failoni. S történetesen Richard Wagner Trisztán és Izoldájának előadása vált azzá a döntő tényezővé,

amely a régi barátságunkat újból megpecsételte. Ez a magávalragadó karmester még megnőtt, amióta utoljára láttuk; tehetsége keményebb jelleget öltött és még nagyobb szabásúvá érlelődött ki.”

Gaál Endre, az egyik legélesebb szemű és tollú magyar kritikus pedig így foglalta össze az 1947-es vendégszereplés tapasztalatait: „Failoni eddig a Trisztán, Aida és Otello partitúráit elevenítette meg. Szenvedélye eget, földet, sőt még a színpadunkat is megmozgatta. Lényében megvan az a túlpezsdülés, ami az embert – és legyen az az embernek nevezett instrumentum oly elhanyagolt, aminő csak az „ember” hangszer lehet – rezonálásra

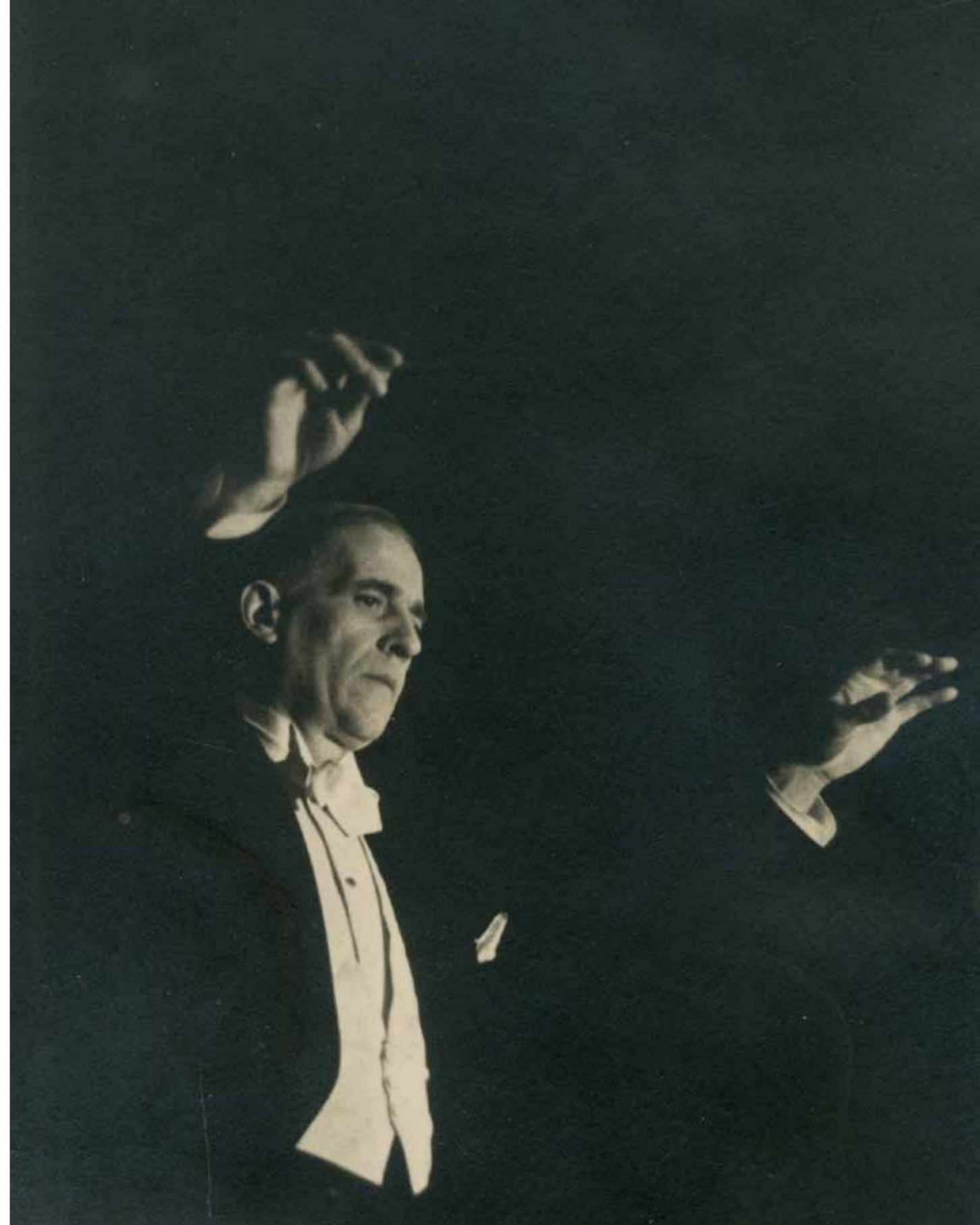
Az utolsó fénykép

készíteti. Failoni megnyilatkozásaival nem értünk mindig egyet. Tempóit gyakran gyorsnak, a belső kohéziót labilisnak, a hangerőt túlsoknak érezzük, ám érdeklődésünk sohasem lankad, mert a produktumba bele-belellobban a muzsika fényessége, a drámai átélés ereje, valamint a megdicsőülés-érzés, szívrajongás, túlingerelt érzékenység, nagystilusra képesség, hatalomratörő akaratféle. Failoni al fresco dolgozik, szereti a vastag színeket, ám festői ötletei zengenek. A megmámorosodás és a megmámorosítás művésze lévén az expresszióért hajlamos mindent és mindenkit föláldozni, de mintha ez a mostani Failoni mégsem lenne az, aki elment. Van benne valami más, valami idegen.”

Failoni tele volt tervekkel: nyáron előbb a Veronai Aréna, aztán a Scala várta, sőt a kezében volt a Metropolitan Opera hároméves szerződése is. Semmi kétség, a világkarrier küszöbén állt. A sors azonban közbe szólt, június 16-án, egy zenekari próbáján agyvérzést kapott. A tragédiára Tóth Aladár emlékezett vissza: „A katasztrófát megelőző estén együtt ültünk egy Duna-parti kávéházban. Örülök a Kilencedik Szimfóniának – mondta Failoni –, mert mégiscsak Beethovennek van igaza: akármilyen szörnyűségeken, akármilyen keserves csalódásokon estünk is át, mégis hinnünk kell, hogy boldogságra, öröme születtünk. Másnap délután, a szimfóniának operaházi próbáján, az örömödának éppen annál a szakaszánál, melyben Beethoven kitárja ölelő karját az embermilliók felé, éppen itt kihullott Failoni Sergio kezéből mindörökre a karmesteri pálca.”

Azonnal a Hajnal-klinikára szállították, látogatóit megismerte, de mozdulni és beszélni nem tudott. Két nappal később már gyors gyógyulásról cikkeztek, hamar haza is engedték. Állapotában azonban nem állt be döntő fordulat. Felesége odaadóan ápolta, lassan, bottal járt, nyáron a Kresz Géza utcai lakás előtt üldögélt. Még egy évet élt, Sopronban hunyt el 1948. július 25-én mindössze 57 évesen.

„Olasz volt, de halála a magyar zenekultúra legnagyobb vesztesége, hiszen közel kétévtizedes budapesti működése alatt nem volt nála hűségesebb, megértőbb, lelkesebb és tehetségesebb tolmácsolója a modern magyar zenének” – írta nekrológiájában a Magyar Nép tudósítója. Végso nyughelyre a Kerepesi temető díszsírhelyében lelt az olasz karmester, aki életéből és művészetéből évtizedekig szolgálta a magyar kultúrát.

Giuseppe di Stefano és Failoni Nelly (fotó: Kertész Gyula)

A FAILONI-ÖRÖKÖSÖK

– beszélgetés Failoni Donatellával

– Klier Nelly igen fiatalon lett özvegy. Hogyan tudott a nehéz körülmények ellenére talpra állni?

– Szüleimet különleges szerelem fűzte össze, hiszen majdnem tízévnyi ismeretség után házasodtak össze. Édesanyám ugyan csak négy polgárit végzett, de otthon igen erkölcsös nevelést kapott, a család már azt sem vette jó néven, hogy balerina akart lenni. Tartását az Operaházban is megőrizte, róla nem lehetett olyan pletykákat hallatni, mint a táncosnők zöméről. A híres nőcsábász Failoni mégis hajlandó volt évekig várni rá. Kétéves voltam, amikor apám meghalt, így sajnos róla semmilyen emlékem sem maradt. Betegsége minden pénzünket felemésztette, amit csak lehetett, eladott anyám. Rendes nyugdíjat apám munkássága és a saját Operaházban töltött évei után csak 1950 körül kezdett el kapni Ortutay Gyula minisztertől, nem is kis pénzt, havi ezerkétszáz forintot.

– Ezek szerint mondhatjuk azt, hogy a rendszer támogatta Önöket?

– A helyzet koránt sem volt ennyire egyértelmű. Édesanyám a háború alatt megkapta az olasz állampolgárságot, én is olasznak születtem, és az is vagyok a mai napig. Így részben védettek voltunk. De anyámat is megpróbálta beszervezni az ÁVO, egyszer meg is kínozták. Ezekben a sötét években kezdte el felvenni a kapcsolatot apám régi művészbarátaival és tisztelőivel, akik eleget téve a meghívásnak, sorra ellátogattak Budapestre. Hiszen a kommunizmus legsötétebb éveiben is virágzott itthon a komolyzenei élet és a művészképzés. Olyan hangversenyek és opera-előadások voltak Pesten – ezt már magam is tanúsíthatom, hiszen az 50-es évek elejétől majd' minden estét az Operaházban töltöttünk –, mint kevés helyen a világon. Talán egyfajta tisztelet is övezte a művészeket, miközben szigorú állami kontroll alatt álltak.

Failoni Nelly és Anna Moffo
(fotó: Mezey Béla)

– Hogyan viszonyulhatott az államhatalom az édesanyjához?

– Valószínűleg azoktól, akik megfigyelték, pontosan tudták, hogy ártalmatlan és tökéletesen apolitikus. Impresszárióként viszont elképesztő hasznot hozott az országnak. Egy fogadáson az ötvenes években oda lépett az eszmefuttatásba bonyolódó Rákosihoz, és megkérdezte tőle: „Kóstolta ezt az uborkát? Remek!” Hát mit tudtak egy ilyen asszonnal kezdeni? Tulajdonképpen egy magányos nő volt, mindenféle hatalom és hatalomvágy nélkül. Soha egy íróasztalt se kért sehol. Azt hiszem, Aczél György és Barnáné, a minisztérium osztályvezetője valahol tisztelték őt. Végül is sokat tett azért, hogy Magyarországra ne úgy tekintsenek, mint egy barbár országra. A karmestereken és az énekeseken kívül neves olasz színtársulatokat is hozott be, és számos fiatal énekes, így Kincses Veronika, Tokody Ilona, Budai Livia, Szirmay Márta, Gulyás Dénes, Miller Lajos, Kováts Kolos és Polgár László nemzetközi karrierjét ő indította el. De többször vitte ki a Bartók vonósnégyest, Tátrayékat és Fischer Annie-t is. Érdekes, hogy balettel viszont sohasem foglalkozott.

– Van arról tudomása, hogy megfigyelték-e Önöket?

– Egészen biztos, de – ahogy emlékszem – ez már akkor sem érdekelt minket, és azóta sem jutott eszembe utánanézni, hogy miféle akták készültek rólunk. Elfogadták, hogy külföldi állampolgárként időnként

szabadon elhagytuk az országot. Emlékszem, kiskoromban egyetlen vonat ment Nyugatra, azaz Bécsbe, ami nyilván nem véletlenül egész késő éjjel indult. Tisztán megmaradt bennem, hogy mekkora dolog volt egy-egy ilyen utazás, előfordult az is, hogy vagy ötven ember búcsúztatott minket a pályaudvaron, barátok és a hazai művészet kiválóságai. Nagyon jó viszonyban voltunk például Heltai Jenőékkel, akik szintén kikísértek minket.

– Miért jöttek mégis mindig haza?

– Mert ez a hazánk. Olaszországban nem éltek rokonaink, csak jóbarátok. Anyám családja nem jött vissza a háborúból, így egymásra voltunk utalva, illetve volt egy fantasztikus segítőtársunk, Totó, aki a háztartást vezette. Amikor 1956-ban egy évre el kellett hagynunk Magyarországot, ő vigyázott mindenre. De honvágynak volt, így hazajöttünk.

Failoni Nelly Tito Gobbi-val 1967-ben (fotó: Mezey Béla)

Piero Cappuccillivel (fotó: Mezey Béla)

– Hogyan lett Klier Nelly nyugdíjas balerinából a legendás Failoni Nelly?

– Anyám különleges, megfoghatatlan és utánozhatatlan asszony volt. Az impresszáriói tevékenységet nem tanulta, azt hiszem, hogy ennek a szakmának a nagy része nem is tanítható. Magyarországon az 1950-es években egyetlen ember, az idős Kun Imre foglalkozott művészek menedzselésével. Akkoriban még nem léteztek ügynökségek, az Interkoncert csak az 1970-es évek végén alakult. Anyám egyszerűen igénybe vette a korábbi kapcsolatait, és fokozatosan rákaptak. Visszanézve hihetetlen, ahogy dolgozott. Mindent levélben intézett, s miután meglehetősen sajátosan tudott olaszul, azokat egy idő után inkább én írtam helyette. Abszolút ösztönös és önjáró volt. Elhitette a művészekkel, hogy érdekük negyedáron énekelni a fantasztikus budapesti közönség előtt. A Failoni név jól csengett Olaszországban, anyám pedig megértette, hogy impresszárióként úgy tarthatja fenn apám emlékét, ha időről időre nagyszerű olasz művészeket hoz Pestre. Mario Rossi volt talán az első karmester, aztán mentorom, Carlo Zecchi hívta fel a figyelmét a fiatal koppenhágai fő-zeneigazgatóra, Lamberto Gardellire, majd Patané és végül Saccani is az ő hívására érkezett. Anyám nem volt képzett muzsikos, de jó füle volt és ösztönösen megérezte a tehetséget. Rendszeresen járt ki a januári nagy milánói meghallgatásokra, és olyan pályakezdőket szerződtetett, mint Pavarotti vagy Aragall.

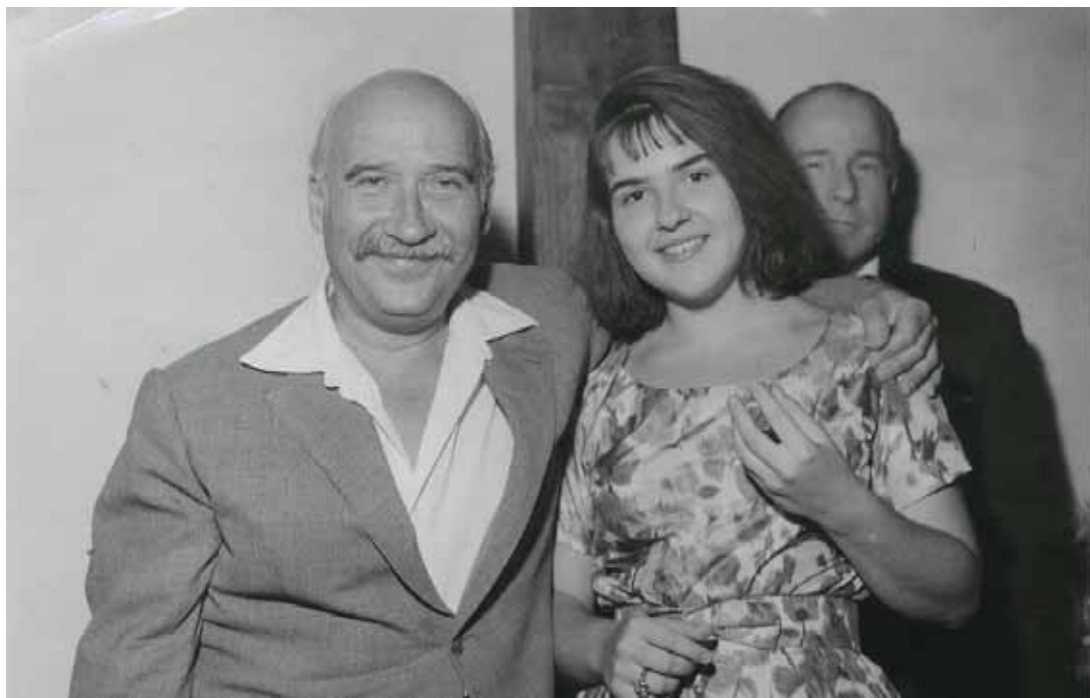
Failoni Nelly és Claudio Abbado (fotó Mezey Béla)

– Miben lehetett más ezeknek a művészeknek Magyarországon vendégszerepelni, mint másol?

– Édesanyám egészen különleges légkört tudott teremteni. Ma már ilyen nem létezik, de ő még valósággal dédelgette a művészeit. Az előadásokra teát és süteményt vitt nekik, ezen kívül híresen jó szakácsnő volt, gyakran voltak nagy társaságok nálunk, még Stravinskyt és Kodályt is összehozta – aki ismeri a két komponista habitusát, el tudja képzelni, mekkora dolog volt ez! Tudta, hogy mennyire fontos egy művészeknek, hogyan vezeti le az előadások utáni feszültséget. Általában ilyenkor vacsorázni mentünk, válogatott társasággal, a Mátyás pincébe vagy az egykori Duna szálló éttermébe. Apámmal ezt nem lehetett megcsinálni, neki magányra és csöndre volt ilyenkor szüksége. Előfordult, hogy a Duna-parton egészen Óbudáig felsétáltak anyámmal egyetlen szó nélkül, ott apám megállt, és ennyit mondott: „Visszatértem.”

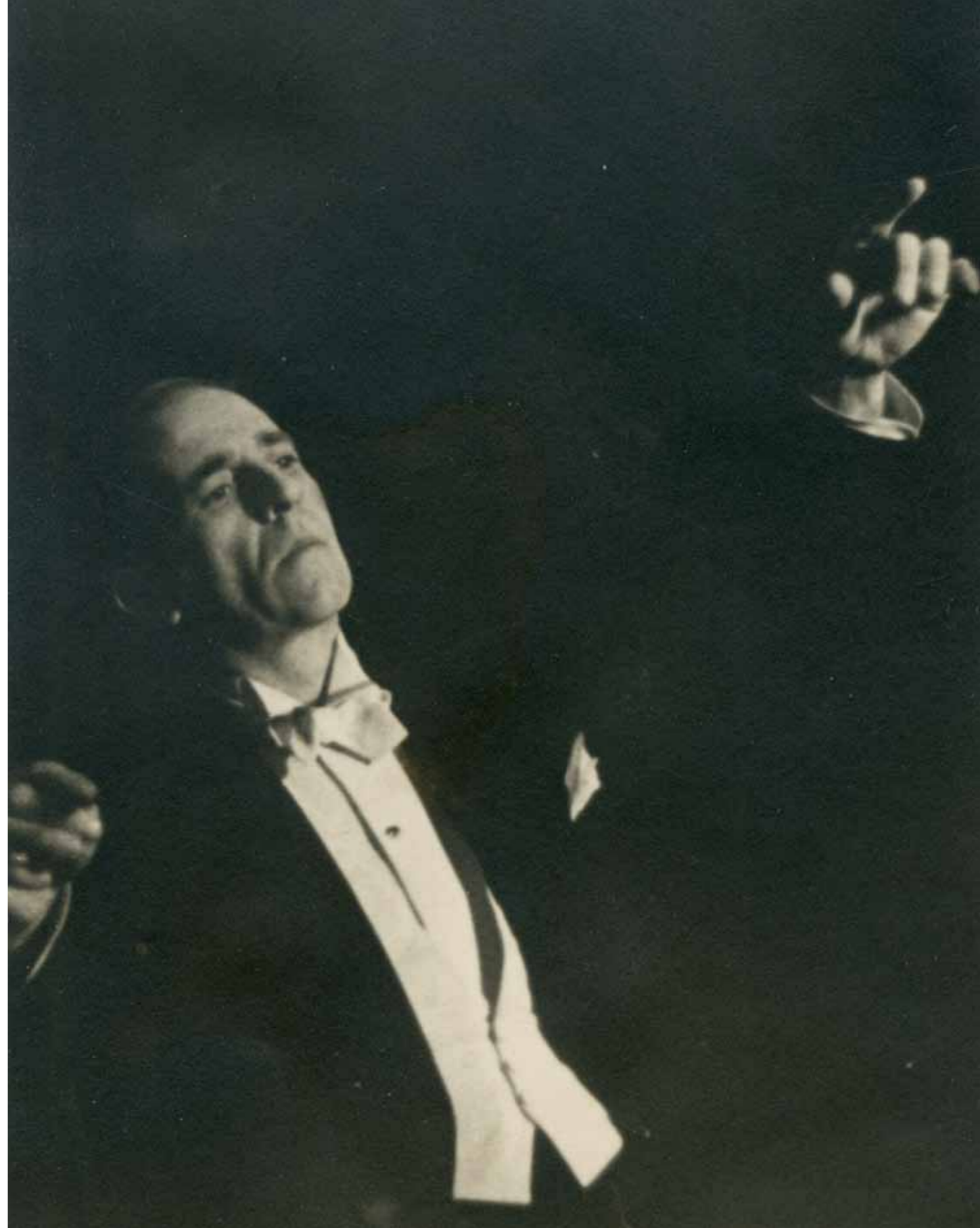
– Az Ön pályaválasztását mennyire befolyásolta a Failoni név?

– Leginkább hátráltatott, hiszen évekig úgy néztek rám, hogy „lássuk, mint tud a Failoni lánya!” Az Operaházban nőttem fel, imádtam a baletet és az operákat, tizenkét éves koromra kívülről fújtam az egész repertoárt. Hangom sohasem volt, inkább színésznő szerettem volna lenni. A koncerteken viszont rendszerint elaludtam. Anyám – aki nagyon szigorúan fogott, és féltett, este tízre mindig otthon kellett

Carlo Zecchi és Failoni Donatella

lennem – természetesen beíratott zongorára, de nem volt jó a technikám, és utáltam gyakorolni. Amikor Fischer Magda lett a tanárom, egyszer elvitt a testvéréhez, Annie-hoz. Ekkor változott meg bennem minden! Annie-hoz később nagyon szoros barátság fűzött egészen a haláláig. 1971-ben lettem az Országos Filharmónia szólistája, de a karrierem elsősorban olasz karmesterek, Carlo Zecchi és Gardelli pártfogásával indult el. Az csak a 90-es években derült ki, hogy anyám mellett ösztönösen az impreszariói munkát is elsajátítottam. A művészvonalat Alexandra lányom viszi tovább, aki nemcsak színésznő, hanem ragyogóan fest is. Hogy a kis unokámból mi lesz, még nem lehet tudni, a hegedűt ösztönösen tökéletesen fogja, remek a ritmusérzéke és a hallása, imádja a klasszikusokat, azt szokta kérni: „Nagyi, tegyél fel szép zenét!”

A Lohengrin-lemez címkéje (Dr. Szomolányi Gy. István gyűjteményéből)

FAILONI FELVÉTELEI

Dr. Szomolányi Gy. István

Sergio Failoni felvételeinek összeállításánál a feladat ambivalens: könnyű is, nehéz is. Sajnos kevés felvétele van; vajon miért?

Failoni nem szeretett hangfelvételeket készíteni, ez alól csak az 1940-es évek elején tett kivételt, amikor a Cetra Studióban néhány népszerű zeneművet rögzítettek vezényletével a RAI (akkori neve EIAR) zenekarával. Respighi, Verdi és Wagner a maestro kívánsága volt, Borogyin és Sibelius a kiadóé. Ezek kizárólag 78-as fordulatú (törékeny, gramofon) lemezeken jelentek meg, melyek maximum 5 perc zenét tartalmaztak egy oldalon. Ezt az időbeszorítást nem szerették a karmesterek, mert tempóbefolyást vándikált. (A Respighi-mű később 33-as fordulatú lemezen is megjelent.)

Failoni Nelly egy interjúban elmondta, hogy férje (akinek a zene volt az életeleme) a dirigálását egy szerelmi aktushoz hasonlította, így annak valamilyen okból való megszakítását nehezen viselte. A lemezfelvételek készítésének Failoni akkori életeseményei miatt anyagi okai is voltak. Figyelembe kell venni, hogy a maestro az akkori (mindenkori) irány ellen, Schwechattól keletre orientálta zenei tevékenységét (legnagyobb örömünkre), de ez csak csökkentette a hanglezekészítés lehetőségeit.

1993-ban Olaszországban könyvet adtak ki Failoniról. A hozzátartozó két CD tartalmazza az addig rendelkezésre állt összesen 148 percnyi anyagot. A Cetra-felvételeken kívül az 1936. október 29-i *Kékszakállú herceg vára* (Némethy Ella, Székely Mihály) és az 1939. november 10-i *Fából faragott királyfi* élő felvételei színesítették a palettát. Jőmagam 1979-ben készítettem egy rádióműsort Tutsek Piroskával, aki megemlítette, hogy 1941. április 30-án egy olyan *Gioconda*-előadásban énekelt, amelyet Failoni az utolsó percekben vett át Berg Ottótól. Izzó hangulatú, katartikus produkció volt. Tutsek Piroška kérése alapján keresni kezdtem a rádióközvetítésből készített hangfelvételt (lakk, pyral lemez) és sikerült is megtalálnom 24 percet (Báthy Anna, Laczó István, Hámory Imre és Székely Mihály közreműködésével), amit Tutsek Piroška centenáriumi

művészportré CD-jén másik négy élő operafelvétel mellett publikáltam is. Az ilyen hangdokumentumok korszakos jelentőségűek, sajnos Magyarországon néhány percet tartanak nyilván, a bécsi Staatsoperben több mint hatvanórányi anyagot őriznek az 1933 és 1944 közötti időszakból. Szerencse, hogy Failoni művészetéből ennyi megmaradt, ámbár visszafogottsága miatt a hanglemezkiadás és az interpretációtörténet úgy mennyiségben, mint minőségben szegényebb lett.

A FELVÉTELEK LISTÁJA:

Borogyin: *Közép-Ázsia pusztáin*

(1942. 08. 01. – Cetra BB. 25101 – matrica: 2.70640 III és 2.70641 III)

Respighi: *Régi olasz táncok – I. szvit*

(1941. 12. 20. – Cetra BB. 25017 és 25018, 33-as fordulaton: Cetra 40003 – matrica: 2.70643, 2.70644, 2.706642 II és 2.70645 II.)

Sibelius: *Finlandia* (1941/42 – Cetra CB. 20001 – matrica: 2.70638 II és 2.70639 II)

Sibelius: *Valse triste* (1941/42 – Cetra BB. 21011 – matrica: 2.70776)

R. Strauss: *Salome – Hétfátyoltánc*

(1942. 08. 01. – Cetra BB. 25099 – matrica: 2.70771 és 2.70772)

Verdi: *Nabucco – Nyitány* (1941/42 – Cetra BB. 25011 – matrica: 2.70774 és 2.70775)

Wagner: *Lohengrin – a III. felvonás előjátéka*

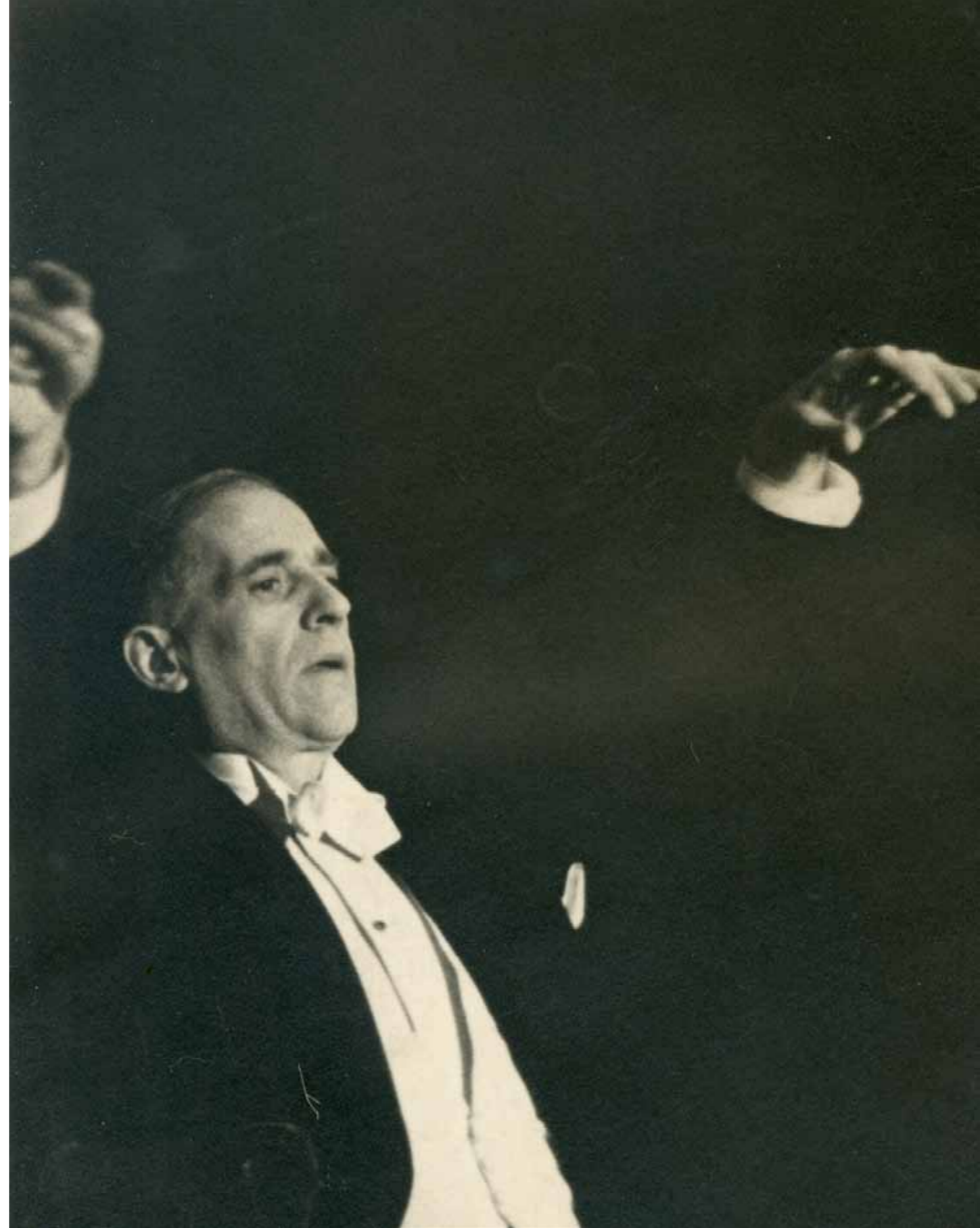
(1941/42 – Cetra CB. 25111 – matrica: 2.70773)

Bartók: *A kékszakállú herceg vára* – Operaház, 1936. 10. 29.

Bartók: *A fából faragott királyfi* – Operaház, 1939. 11. 10.

Ponchielli: *Gioconda – részletek* – Városi Színház, 1941. 04. 30.

Kutatómunkámhoz ezúton köszönöm a Failoni családnak, prof. Gottfried Cervenka, az ORF főmunkatársának és Majtényi Zoltán írónak, műfordító segítségét.

Osváth Júlia és Failoni egy Traviata előadás után

FAILONI-KORSZAK KRITIKÁKBAN ÉS KÉPEKBEN

Sergio Failoni munkásságát folyamatosan figyelemmel kísérte a budapesti sajtó. A legjelentősebb zenei szakírók kritikáiból készült válogatást az Operaház Emlégyűjteményének fotóanyaga illusztrálja. A korabeli fotókon éppúgy megtalálhatók a korábban nem publikált előadásfotók, mint a Failoni-korszak legjelentősebb énekesei.

Az Aida Bevonulási jelenete

VERDI

Aida

„Failoni ahhoz a nagyműveltségű, erősakarátú és tiszta művészi ideálokra törő modern olasz dirigenstípushoz tartozik, melynek legnagyobb képviselője, mondhatni megteremtője: Toscanini. Ennek a dirigenstípusnak a megjelenése az olasz operák világában valóságos reakciója annak a könnyű és felületes szellemnek, mely az olasz színpadokon az „énekest”, a hőstenorokat és hősbartonokat emelte az operaelőadás spiritus rectorává, mely így végső elfajulásában az egyes énekesek hatásvadászó önkényeskedéseire bízta rá az olasz operairodalom remekműveinek sorsát. Az új dirigenstípusnak egyik legfőbb törekvése: a zeneszerzőt, a remekművek szigorú művészi szellemét visszajuttatni az őt megillető jogaiiba. Egyszóval „autentikus” előadást produkálni.”

TÓTH (ALADÁR), PESTI NAPLÓ, 1928. 09. 22.

A végzet hatalma

„Failoni karmesteri munkájáról csak superlatívuszokban beszélhetünk. Már mindjárt a nyitány olyan remeke volt a Verdi-dirigálásnak, amelyhez foghatóra az utóbbi évtizedekben nem emlékszünk. Ez a dirigens mindent kihoz Verdiről, de mindenekelőtt azt hozza ki belőle, ami Verdiben a legnagyobb: az elementáris erővel, ékes zenei formába szökellő mély emberséget. Valóban nagy szerencséje Operaházunknak, hogy dirigensi székében olyan művész ül, aki a múlt század két legnagyobb zenedrámái zsenijét, Wagnert és Verdit egyaránt a legnagyobb kongenialitással tudja megszólaltatni.” (T-TH) PESTI NAPLÓ, 1929. 03. 24.

Venczell Béla A végzet hatalmában

Preziosilla: Budanovits Mária (1928)

Aida: Németh Mária (1928)

A Requiem tenorszólistája:
Rösler Endre

Requiem

„Sergio Failoni karnagyot a mű megszólaltatásánál nagyon szép és – ami a művészetben ugyanannyit jelent – nagyon helyes szándékok vezérelték. Megmutatta, hogy ennek az egyházzenei szereménynek indokolatlanul vetnek a szemére külső, hívságos lendületet, mert állítólagos színpadiassága voltaképpen nem más, mint szemléletesség. Az olasz ember örökölte a klasszikus ókori őseinek tárgyiasító hajlamát és érzékelhetővé akarja kivetíteni minden elképzelését.” (J. S.) NÉPSZAVA, 1930. 11. 07.

Otello

„Kiváló olasz karmesterünk keze alatt a shakespeareai tárgyhoz méltó vezérkönyv tökéletes csiszoltsággal és drámai nagyvonalúsággal szólalt meg a zenekaron.” LV., (LÁNYI VIKTOR), PESTI HÍRLAP, 1932. 11. 27.

Az Otello II. felvonásának jelenete (1932)

Otello: Aureliano Pertile (1939)

Giuseppe de Luca és Sándor Erzsébet a Rigolettóban

Rigoletto

„Failoni karnagy a zenekarban ezúttal a húzások mellőzésével teljes szépségében szólaltatta meg Verdi alkotásának szépségeit.” (D. F.), DIETL FEDOR, NEMZETI ÚJSÁG, 1933. 05. 06.

Az álarcosbál

„Failoni a mély és intenzív muzikus kitartásával és szívósságával a Verdi-dráma hatóerejének legmélyebb gyökeréig jutott el. Közvetítésében nem részletek emelkednek ki, különös gonddal, Verdi eredeti intencióit szem előtt tartva, mindig a mélyebb drámai egységre, Verdi világának mélyen emberi, átfogó, nemes szellemére utal. Érezhető, hogy a szilárdan felépített, megdöbbentően élő és egyben meggyőzően álomszerű világban (Failoni zenei képzeletének világában) a szokottnál is élesebben hat az Álarcosbál drámaisága.” KV., PESTI NAPLÓ, 1933. 05. 10.

Rigoletto: Svéd Sándor

A trubadúr

„Új művészi szellemet öntött az együttesbe Sergio Failoni, aki ezúttal vezényelte először a darabot. Ez a zseniális karmester valóban hivatott nálunk új Verdi-divatot teremteni, komolyabbat, mélyebbet, mint azok a világhírű énekesek, akik eddig Verdi az európai színpadokon sikerrel vitték, mert míg az énekes Verdiben csak a nagy szerepíró felismerését, akkor a zseniális karmester az opera egész művészeti koncepcióját tárhatja fel előttünk, bár természetesen csak akkor, ha megfelelő énekesek is állnak rendelkezésre.” (T-TH), PESTI NAPLÓ, 1933. 05. 27.

Don Carlos

„Az előadás igazi mester: Sergio Failoni. A nagy lendület fejedelmi szépségével, pillanatra el nem nyugvó, végső feszültséggel vibráló drámaisággal tolmácsolja Verdi megrendítő vallomását, mely az élet bizonytalanságával szembeállítja a halál fellebbezhetetlen, mindent bezáró bizonyosságát” KV., MAGYARORSZÁG, 1934. 03. 30.

Némethy Ella és Palló Imre a Don Carlosban

Laczó István és Németh Anna A trubadúr 1938-as előadásában

Főinkvizitor:
Losonczy
György

Rigó Magda és Palló Imre
a *Simon Boccanegra*
1938-as magyarországi
bemutatóján

Traviata

„Sergio Failoni fantáziája és ízlése igen helyesen hangsúlyozza az új *Traviata* előadásában azt a drámaiságot, lüktetést, feszültséget és felfokozottságot, amelyet egy bágyadt hagyomány híg érzelmességbe és a koloratúra sokszor indokolatlan, de mindig tetszetős játszadozásaiba fullasztott bele.” N. N., ÚJ NEMZEDÉK, 1935. 04. 27.

Simon Boccanegra

„A zenei betanítás Failoni érdeme, aki Verdi szellemében, elragadó lendülettel, művész kiforrottsággal vezényelt.” HAITZ GÉZA, ÚJ MAGYARORSZÁG, 1937. 06. 12.

„Sergio Failoni karnagy a drámai vezérfonalat meglátó és megláttató biztonsággal vezényli e szép előadást.” JEMNITZ SÁNDOR, NÉPSZAVA, 1937. 06. 12.

Falstaff: Palló Imre

Falstaff

„Fülemben van még Toscanini párák izgalma Falstaffja, annak fű-, só- és bor-íze, ember és művész legyen a talpán, aki az összehasonlítás veszélyét vállalni merészelné. Failoni művészi tekintélyének csorbulása nélkül vállalkozhatik.” KV., MAGYARORSZÁG, 1939. 03. 15.

A Falstaff repríze valóban méltó megkoronázása Failoni tízesztendő budapesti működésének. Gyönyörűen példázza ez az előadás mindazt a megbecsülhetetlen kulturális áldást, melyet Failoni munkássága, minden hivatalos kitüntetés, minden egyéni érvényesülés igénye nélkül, ritka önzetlenséggel, mondhatnánk költői önfeladtsággal, a legmagasabb művészi eszmények rajongó szerelmének jegyében hazai zenei életünkre árasztott. A Falstaff-muzsika klasszikus olaszságának egész káprázatos, tündéri szépsége zengő valósággá elevenedik ebben a mesteri interpretációban.” TÓTH ALADÁR, PESTI NAPLÓ, 1939. 03. 15.

Trisztán és Izolda - jelenet az I. felvonásból (1930)

Trisztán és Izolda - jelenet a III. felvonásból (1930)

WAGNER

Trisztán és Izolda

„Ez a démoni dirigens vasárnap este fölülmulta önmagát, egészen új értelmezésben, új megvilágításban és rá-döbbenésekben világította elénk Wagner hatalmas szerelmi tragédiáját. Fűtője, vezetője, motorja, lélegzete volt az előadásnak és éppen a legizgalmasabb és legdrámaiabb pillanatok igazán aktuális hőse ő volt, a karmester. szinte csodálatos, hogy ez az inkább gyengének mondható fizikum mennyi belső feszültséggel, pattanó lendülettel és poétikus gazdagsággal tudja fűszerezni ezt a hatalmas zenederámát. Valósággal új Trisztánt idézett elénk sajátosan érzékeny és tapintatos átélésével.” KV. PESTI NAPLÓ, 1930. 09. 30.

Failoni Trisztán-kottája

Parsifal

„Sergio Failoni, az Operaház zseniális új kanagya igazi olasz temperamentummal oldja meg Wagner aggkori operájának előadásproblémáit. Az olasz művész mindenkor konkretizálta az elvont eszméket, szemléltetőbbé alkotta át az abszaktumot, vagyis utóbbival úgy barátkozott meg, hogy a földöntúlit a földi légkörbe vonta le magához. (...) Már a Trisztán feledhetetlen vezényletésénél megemlítettük, hogy Sergio Failoni a tényleges színpadi történéshez tartja magát: ez az a biztos talaj, amelyen szabadon kifejlesztheti képzeletvilágának egész pompáját. A Parsifalban ugyancsak a látható cselekményből – s nem a cselekmény mögötti elvont eszmékből – meríti fölfogását és e fölfogást elragadóan illusztrálendő, gazdag kifejezőeszközeit. A látható cselekményhez ragaszkodik,

s ezzel végtelenül leegyszerűsíti és emberivé tesz Wagner tömjénillatos, túlfűtött, hiszterikus vallásbódulatát. Mondhatnók, épp Sergio Failoni meggyőződésteljes, rajongó előadásában van valami merész közvetlenség, valami bátor elfogulatlanság, amely szinte pogányul hat... Pogányul hat, de gyönyörűen használ a műnek, amely új és az eddiginél természetesebb éltre kelt." J.S. (JEMNITZ SÁNDOR) NÉPSZAVA, 1928. 11. 03.

Jelenet a Parsifal I. felvonásából

Parsifal: Závodszy Zoltán

Jelenet a Parsifal III. felvonásából

A nürnbergi mesterdalnokok - jelenet az I. felvonásból

Losonczy György és Osváth Júlia
A nürnbergi mesterdalnokokban

A nürnbergi mesterdalnokok zárójelenete

A nürnbergi mesterdalnokok

„Wagner hallhatatlan, de már régóta beidegzett vígoperájának tempói egyszerre csak a legfrissebb aktualitások erejével hatottak és megfelelően izgatott szóváltásokat váltottak ki. Parázs veszekedések hallottunk – és örültünk. Örültünk – Sergio Failoninak, aki végre ismét tempóvitába hajszolta a közömbös, fásultan fölényes vagy törődött embereket! Már csak azért is örvendtünk, mert ezáltal gondolkodásra, művészeti, elméleti kérdéseken való gondolkodásra kényszerítette őket az a nagyszerű dirigens, akivel egyetérthetünk vagy nem, de, akit feltétlenül erős egyéniségnek kell, hogy elismerjünk... Sergio Failoni keddi tempói csakugyan hallatlanul merészek és szokatlannak voltak, de éreztük mögöttük az elképzelést: megéreztek az érdekes egyéniséget, aki nem az egyénieskedés hiú vágyából, hanem az igazi meggyőződésből cselekszik. Célja kettős: egyfelől a pezsgő vígoperai hangulat

megteremtése, másfelől a teljes érzelmi és gondolati tartalom kihangsúlyozása. E kettős célból következik, hogy céljai dualisztikusan, kétféle alapjelleggel, mint gyors és lassú, ügető és széles időmértékek kerülnek egymás mellé – vagyis inkább egymással szembe... A lüktető tempók gyorsasága ellen nem lenne elvi kifogásunk: egészen új zenekari színeket vetettek fölszínre. De gyakorlati kifogásunkat nem hallgathatjuk el: ilyen gyorsaság csak akkor indokolt, ha a közreműködők teljes technikai szabotosságával párosul.” (J. S.) JEMNITZ SÁNDOR, NÉPSZAVA, 1930. 02. 05.

Az istenek alkonya

„Failoni vezényletét részletesen méltatni körülbelül annyit jelentene, mint értekezést írni magáról a Götterdämerngről. Mert dirigensünk karmesterpálcája egyetlen költői problémát sem hagyott érintetlenül és mindegyikre egy szinte hihetetlenül hatalmas zenei temperamentum tüzével világított rá. Wagner természetkölteményének legnagyobbjait: a Rheinfahrtot, a sellőjelenetet alig lehet szebben kidolgozni, a „Mannenscene” heroikus és a Walhall transzcendens hangjai pedig nagyon rég nem – vagy talán sohasem zendültek fel olyan letipró erővel Operaházunkban, mint most Failoni vezénylese nyomán.”

(T-TH) PESTI NAPLÓ, 1930. 03. 12.

Závodszy Zoltán Az istenek alkonya Siegfriedjeként

Failoni Istenek alkonya-kottája

Hagen: Venczell Béla

Nanny Larsen-Todsén mint Brünnhilde

A Rajna kincse

„Failoni vezényelte ezúttal először A Rajna kincsét azzal a lelkeséggel a feladat iránt, azzal az elmerüléssel és szuverén biztonsággal a partitúrában, ami e kiváló dirigens Wagner-vezényleseit jellemzi. A ritmusok, a hangsúlyok, a dallamfrázisok mindig életteljes, pregnáns színezést kapnak Failoni vezénylő pálcájától.”

N.N., BUDAPESTI HÍRLAP, 1931. 03. 12.

Lohengrin

„Failoni őszinte áhítatában, ahogyan Wagnert értelmezi, van valami a neophiták túlbuzgóságából. Félig tudatosan, félig öntudatlanul azt a modern olasz zenei szellemet képviseli, amely megtért a német zenéhez. Veleszületett ízlésén, idő- és arányérzékén egyszer a dalolás szenvedélye, másszor a mindenről megfedkezett érzéki tűz hatalmasodik el – szerencsére úgy, hogy a hallgatót is legtöbbször magával tudja ragadni. Az általa újonnan betanított Lohengrin most számos jellemző adalékkal erősítette meg ezt a régi megfigyelésünket, - de egyébként az előadás sokat nyert azzal, hogy főként a zenekart, de részben a színpadi szereplők együttesét is „átgyúrta” Failoni keze. Tiszta hangzásokban, nemes vonalvezetésben, drámai folyamatosságban, izzó színekben gyönyörködhetünk.” (L. V.) LÁNYI VIKTOR, PESTI HÍRLAP, 1931. 10. 21.

Lohengrin: Závodszy Zoltán

Bodó Erzs, Závodszy Zoltán és Losonczy György a Lohengrin 1931-es felújításán

A walkür

„Failoni szinte önmagát múlta felül ezen az estén. A Walkür Wagner – ha nem is legmélyebb és leghatalmasabb, de legragyogóbb – mondhatnánk „legvirtuózabb” zenei képeinek operája. Ahogyan Failoni karmesteri pálcája ezeket a víziós képeket – a „Todesverkündigung”-ot, a „Walkürenritt”-et, Brünnhilda elaltatását, a „Feuerzauber”-t stb. – felidézte, az elhomályosította az elmúlt tizenöt esztendő legkiválóbb budapesti Walkür-interpretálásait. És ami a legfontosabb: az előadás a legkevésbé sem volt ezekre a klasszikus „slágerekre” kiélezve: mint természetes csúcsok magasodtak ki ezek a zenedrámái egész hatalmas, mélyentagolt, minden részletében bámulatos intenzitással kidolgozott épületből.” (T-TH) PESTI NAPLÓ, 1932. 01. 24.

Siegfried

„A Nibelung-tetralógia zenei vezetése végre teljesen Sergio Failoni kezébe került: vasárnap már ő dirigálta a Siegfriedet. Az előadás repríznek is beillett, mert Wagner remekműve valósággal újjászületett a zseniális olasz karmester interpretációjában. A Siegfried-muzsika mitikus atmoszférájával, tündöklő természetköltészetével és szabadon szárnyaló, minden tragikus sötétséget eloszlató, töretlen, diadalmas heroizmusával talán valamennyi Wagner-zene között a legközelebb áll Failoni fantáziájához. Ezért még sohasem bámultuk jobban Failoni ragyogó fantáziáját, ellenállhatatlan erejű lendületét, őszinte elmélyedését, költői átszellemültségét, mint ezen az estén. A zenekar – pontosan, virtuózan, csupa lélekkel követve karmesterét – ezer színben ragyogott.”

TÓTH ALADÁR, PESTI NAPLÓ 1933. 10. 31.

Némethy Ella Brünnhilde szerepében

Závodszy Zoltán Siegmundként

Losonczy György A vándor szerepében

BARTÓK ÉS KODÁLY

Székely fonó

„A zenekart Failoni Sergio vezényelte, gyújtó temperamentummal és kristályos tisztasággal elevenítette meg Kodály partitúrájának – ennek a ragyogásában valamennyi Kodály-művet felülmúló partitúrájának – minden szépségét. Az ő interpretációja igazolás és cáfolat: az egyik legszebb cáfolata annak a régi babonának, hogy jellegzetes és kiforrott kultúrák sohasem találkozhatnak egymással; ellenkezőleg, ép Failoni bizonyítja, hogy mennél mélyebben gyökerezik a művész valamely nagy nemzeti kultúrában, annál könnyebb és igazabb találkozási lesz más nemzeti megnyilatkozásokkal – ott, ahol minden nagy költészet és minden nagy kultúra az Ember végső, közös hangján szólal meg.” SZ. B. (SZABOLCSI BÉLA) MAGYAR HÍRLAP, 1932. 04. 26.

Jelenet a Székely fonó 1932-es ősbemutatójából

Failoni Székely fonó példánya
Kodály dedikációjával

Failoni bejegyzései a Székely fonó kottájában

Jelenet a Székely fonó 1932-es ősbemutatójából

A kékszakállú herceg vára

„Failoni karnagy gondos hűséggel idézte fel a partitúra démonikus vízióit, vezénylése nagy elmélyülésről és átérzésről tanúskodott.” (T. D.), DR. TÓTH DÉNES, FÜGGETLENSÉG, 1936. 10. 30.

„Failoni Sergio páratlan fogékonysággal, mély megértéssel a tempóvétel, a dinamika és a színezés kérdéseiben meg nem tévedő ízléssel varázsolta elő a remekül játszó zenekarból az opera titokzatos és csodálatos zenei törekvéseit.” LÁNYI VIKTOR, PESTI HÍRLAP, 1936. 10. 30.

A fából faragott királyfi

„Bartók partitúrájának csodálatos színgazdagságára, démoni erejű szilajságára, izgató ritmusfonadékaire a teljes megértő, felfokozott élvezetével, legaprólékosabb, részletekig menő gondosságával ügyelt Failoni mester.”

DR. MOLNÁR IMRE, MAGYAR NEMZET, 1939. 11. 11.

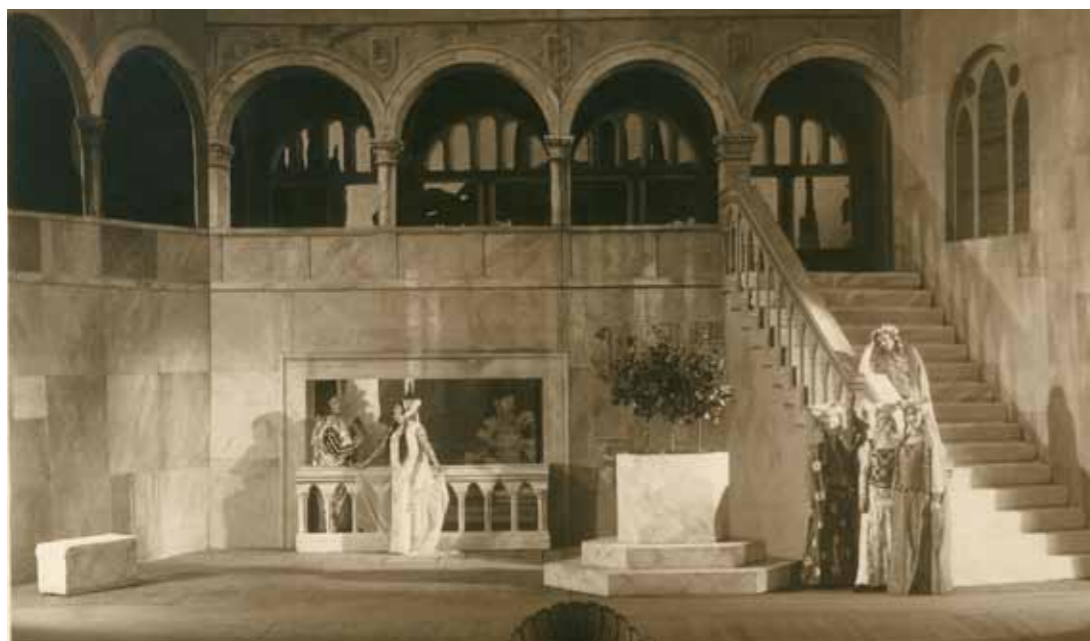
„Ezúttal Failoni karnagy vezényelte a zenekart: oly művészi megértéssel és közvetlenséggel, hogy fölényesen szabad és egyúttal mégis hiteles teljesítményével szinte újabb bemutató előadássá avatta a reprízt. Zenekara bartókosan Pazar színekkal csengett-bongott és ami a fő: mindvégig a megérzett dallamosság jegyében muzsikált.” JEMNITZ SÁNDOR, NÉPSZAVA, 1939. 11. 11.

Jelenet A kékszakállú herceg vára 1936-os felújításából

Vera Ilona és Zsedényi Károly A fából faragott királyfi-ban

Jelenet a Francesca da Rimini 1929-es magyarországi bemutatójából

Székelyhidy Ferenc és Medek Anna a Francesca da Riminiben

Jelenet a Francesca da Rimini 1929-es magyarországi bemutatójából

KORTÁRS SZERZŐK

Francesca da Rimini

„Az Operaház előadásának lelke Failoni karmester volt. Zenekara egyenesen mágikus fényben tündökölt: nem tudjuk, mit bámuljunk jobban, a színek intenzív felfokozását, mellyel néha valósággal lángra gyújtotta orkeszterét, vagy a tónusok tökéletes temperálását, mellyel a legárnyaladúsabb pasztellharmóniák fátylát borította zenekarára; és amellet csupa elevenség lüktetett a legfátyolozottabb részekben is csupa szigorú összhang és egyensúly a legféktelenebb harsogásban. Failoni tehát a maximumát adta mindannak, amit Zandonai partitúrája megkövetelt, és még hozzá adta művészelelének egész extatikus tüzét, monumentális lendületét. Operaházunk zenekara immár összeforrott kiváló vezetőjével és egészen elsőrendűen játszott.”

TÓTH ALADÁR, PESTI NAPLÓ, 1929. 05. 04.

A hamis Harlekin

„Hogy a szereplők zenei szempontból is elsőrendűt nyújtsanak, arról az előadás mesterien vezénylő, zseniális Sergio Failoni karmesteri pálcája gondoskodott.” TÓTH ALADÁR, PESTI NAPLÓ, 1932. 03. 01.

Jelenet A hamis Harlekin 1932-es bemutatójából

Rösler Endre mint Hamis Harlekin

Jelenet A láng 1935-ös előadásából (III. felvonás)

Jelenet A láng 1935-ös előadásából (I. felvonás)

Az Operaház milánói vendéjátékának színlapja

Walter Rózsi és Lendvay Andor A lángban

A láng

„A zenekar, élén Failonival nem marad mögötte a Scala, vagy a római Operaház zenekarának. Elénk varázsolja a partitúra minden színét, sóhaját, fergeteges zúgását, zengését.” FODOR GYULA, ESTI KURÍR, 1935. 04. 17.

„Failoni karmesteri zsenialitása a zene minden elsodró drámaiságát épp olyan tökéletességgel hozta felszínre, mint a legszubtilisabb lírai árnyalatokat.” N. N., FÜGGETLENSÉG, 1935. 04. 17.

Salome

„Failoni vezénylése igazi karmesteri remeklés. Hatalmas lendületben, mint egy óriás szimfonikus tételt bontja elemeire és építi szerves, lenyűgöző egységbe Strauss partitúráját s pillanatra sem lankadó sugallatossággal uralkodik a zene tolmácsolóin és hallgatóin.” LV., LÁNYI VIKTOR, PESTI HÍRLAP, 1940. 04. 04.

Az 1940-es Salome-felújítás tablója

Jelenet a Salome 1940-es előadásából

Walter Rózsi és Losonczy György a Saloméban

Jelenet az Ivnor hegye 1940-es magyarországi bemutatójából

Ivnor hegye, 1940

Ivnor hegye

„Előterben áll a nagytehetségű karmester, Sergio Failoni, aki fölényes muzikalitással és nagy technikai tehetséggel uralkodik a nem mindennapi mennyiségű zeneanyagon. Imponáló készültségének és annak az érezhető szeretetnek, mellyel honfitársa művét közönségünk elé vitte, oroszlánrésze van a sikerben. Pompás előadása egyben nagyszerűen példázza azt a munkaterületet is, ahol ez a zseniális muzsikós a legtökéletesebbet nyújthatja.”

GAÁL ENDRE, MAGYAR NEMZET, 1940. 11. 30.

Parasztbecsület

„A mű vezényletét most először vállalta Failoni. Nyilván puritán felfogást akart érvényre juttatni, az volt a célja, hogy a túl-népszerű opera előadását megtisztítsa az évtizedes gyakorlatban polgárjogot nyert hatásvadászó sallangoktól és szabatosságoktól. Ez elvileg helyes, de, hogy teljes mértékben sikerüljön, ahhoz több és gondosabb előkészítő munka kellett volna. Így a szokatlan tempók miatt voltak zökkenők. Viszont a nagy ima-együttest ilyen szabadon ré nem hallottuk.”

Lucretia

„Failoni karnagy nagy gonddal, mindenre kiterjedő figyelemmel vezényelte a nagyszabású alkotást, amely Respighi hagyatékának egyik legszebb remekműve.”

„Failoni vezényelt, a néhány éve elhunyt olasz zeneköltő iránt nagy tisztelettel, a zenemű szépségeinek mély megértésével.”

André Chénier

„Failoni a tőle megszokott művészi lelkiismeretességgel és elhithető erővel tanította be s vezényelte a művet.”

HANVAY GÉZA, ÚJ MAGYARSÁG, 1942. 03. 29.

„Failoni nagyon szép színekkel festette meg ezt az operát.”

Veronai szerelmesek

„A vezénylő Failoni nemcsak mert Verona szülötte, hanem mert lelkes művész is, a temperamentumának megfelelő műben kiválót nyújt. Az ő pompás lendülete a darab igazi záloga.”

GAÁL ENDRE, MAGYAR NEMZET, 1942. 05. 16.

„Sergio Failoni karmester lelke az együttesnek, zenekara pompásan szól, színpadán kifejezővé válik az ének, noha Zandonai kivételt jelent az olasz zeneszerzők között s nem ír oly hálásan az énekhangra, mint legtöbbjük.”

LÁNYI VIKTOR, FÜGGETLENSÉG, 1942. 05. 16.

Jelenet az André Chénier 1942-es felújításából

Losonczy György és Osváth Júlia a Bohéméletben

Musette: Szabó Lujza

PUCCINI

Bohémélet

„Failoni tipikus olasz karmester, ami azt jelenti, hogy ízig-vérig ismeri a partitúráját s ezen felül minden hangjeggyét átéli. Nem az előadás fölött áll, hanem részt vesz az előadásban, mint a legfőbb szereplő. Minden legkisebb frázist a helyére rak s a színpadon lévők minden mozdulatát zenével figyeli. Természetesen könyv nélkül vezényel, de ezen felül úgy ismeri és érzi az egész művet, hogy ha megkérnénk rá, bizonyára le tudná írni fejből a vezérkönyvet. Terjengősen, széles nagy fermákkal és pauzákkal énekeltet s liktető, éles tempókban vágat a drámai vagy vidámkodó részleteknél.” P. V., PAPP VIKTOR, ÚJ NEMZEDÉK, 1927. 10. 05.

„... az est fényes művészi sikerének oroszlánrésze mégis a karmestert illeti, aki Puccini művének úgyszólván újjáteremtését nyújtotta nekünk. Failoni teljesítményét eszményi és karnagytechnikai szempontból kell megítélnünk. Failoni belevitte az előadásba a Montmartre bohémvilágának könnyűvérűségét, pajkos jókedvét, graciózus humorát és gyengéd szentimentalizmusát. Kicsapongó életkedvét, fájdalmas melanchóliáját és szívettépő bánatát. Zenekara pedig hűséges, meggyőző megszólaltatója volt a legellentétebb indulatoknak, azok legszubbtilisebb árnyalatainak. Az egyes hangszereknek, hangszercsoportoknak egyéni lelke támadt; sírtak és zokogtak, nevettek és vihogtak, sóhajtoztak, vágyakoztak, szánakoztak, örültek és keseregtek.”

DR. DIÓSY BÉLA PESTI HÍRLAP, 1928. 10. 05.

Jelenet az 1931-es Gianni Schicchi felújításból, melyet Failoni rendezett

Maleczky Oszkár és Tamás Ilonka a Gianni Schicchiben (1939)

Gianni Schicchi

„Sergio Failoni karnagy emlékezetes előadást hozott létre. Mégpedig kettős minőségben, mert nemcsak a zenekart vezényelte, hanem a színpadi rendezésért is felelt. Mint rendező, egyszerű és keresetlen eszközökkel rendkívüli hatást ért el: megmutatta, hogy az álmozgalmassággal szemben milyen a zene szellemében fogant igazi mozgalmasság.” (J. S.) NÉPSZAVA, 1931. 12. 15.

Pillangókisasszony

„Az elismerés első szava, igaz, Puccini honfitársát, Failoni karmestert illeti. De hat-hét esztendei működésével már ő is részese, tényezője a magyar zenekultúrának. Amit ez a kiváló muzsikusként a Butterfly új betanításával és vezénylésével végzett, elsőrendű művészi tett. Kiemelte a remek zenét az elhasznált szokványból és megmutatta egész megrázó valóságában. Tempói magával ragadók, egységes drámai elgondolásból szervesen következnek, a partitúra minden részlete mesteri vonalrajzban, pazar színpompában jut érvényre a pálcája alatt.”

LÁNYI VIKTOR, PESTI HÍRLAP, 1934. 11. 11.

Turandot

„Failoni karmesteri pálcája alatt szinte új életre támadt az egész előadás. Az első felvonás fülledt színpompája, a láng, a vér, a fény és árny váltakozó játékaival, fojtó izgalmával, valóságos dinamikai mestermű volt Failoni tolmácsolásában.” (F. J.) PESTI HÍRLAP, 1936. 03. 10.

Manon Lescaut

„Failoni kongeniálisan vezényli az előadást, átérzi és ki tudja fejezni az ifjú Puccini lírájának forró szenvedélyességét.”

FODOR GYULA, ESTI KURIR, 1940. 05. 08.

Lendvay Andor, Tutsek Piroska és Rösler Endre a Pillangókisasszony 1934-es felújításában

Cso-cso-szán: Dobay Livia

A Turandot Nagyképe

A Tosca I. felvonásának fináléja

„Nincs semmi hézag a zenei elképzelésben sem, Failoni pálcája alatt a színpad és a zenekar nagyszerű ütemben robot előre a vérbeli muzsikusként lelkesítő dinamizmusától fűtve.” TÓTH DÉNES, ESTI ÚJSÁG, 1940. 05. 08.

Tosca

„A hirdetetett olasz vendégkarmester akadályoztatása miatt Operaházunk szerződött olasz karmestere, a kiváló Sergio Failoni vette át a Tosca vezénylését: felfogása olyan elmélyült volt, hogy ezzel a komolyan drámai alaphangjával elismerésre méltóan elütött a Puccini-opera szokványos értelmezésétől.” J. S., NÉPSZAVA, 1940. 05. 30.

A köpeny

„Nádasdy Kálmán rendezése, Oláh Gusztáv díszlete, Sergio Failoni vezénylete felejthetetlen összképben olvadt össze; a szajnaparti Párizs elevenedett meg előttünk kedélyes rakodómunkásaival és a kisemberek apró örömei, fájdalmai alatt parázsló nagy szenvedélyeivel...” JEMNITZ SÁNDOR, NÉPSZAVA, 1941. 05. 25.

A Nyugat lánya

„A vezénylő Failoni Sergio színes és lendületes munkája jelenti azt az erőt, ami ezt az operát elfogadhatóvá teszi. A siker oroszán része is természetesen őt illet.” GAÁL ENDRE, MAGYAR NEMZET, 1943. 01. 09.

„Failoni Sergio a másik hőse a bemutatás számba menő felújításnak. Elámulva hallgattuk zenekarának nagyszerű munkáját: olyan izgalmas feszültséget tud teremteni vezénylésének dinamikai lendületével, mellyel (Puccini) ugyancsak meg lenne elégedve, ha élne.” DR. TÓTH DÉNES, FÜGGETLENSÉG, 1944. 01. 08.

Jelenet A köpenyből

Jelenet A Nyugat lánya 1944-es felújításából

Jelenet A Nyugat lánya 1944-es felújításából

DÉLI TEMPERAMENTUM

A háromszögletű kalap

„Az előadás legnagyobb értéke azonban Failoni Sergio vezénylese volt, aki maradéktalanul jutatta érvényre Falla zenéjének minden szépségét. A legkisebb árnyalat is remekül érvényesült mesteri vezénylese alatt, a zene temperamentumosságát pedig elragadóvá tette olaszos hevének lendületével.” G. I., GAJÁRY ISTVÁN, ÚJSÁG, 1928. 12. 30.

„A balett zenéjének lelke Failoni. Benne él a muzsikában, éneklő és eltáncolja azt ott a karmesteri székhelyben, anélkül, hogy komikusnak vagy túlzásnak látszanék. Szinte beleszuggérálja a zenekar minden egyes tagjába a maga szólamát; az eredmény: a partitúra hibátlanul életteljes hangzása.” OTTLIK PÁLMA, BUDAPESTI HÍRLAP, 1928. 12. 30.

A sevillai borbély

„Failoni mindenütt a „szöveg” autentikusságát állította helyre: beillesztette az előadásba az eddig kimaradt számokat és a zenei hangulatot sértő prózai dialógusokat az eredeti secco-recsitatívókkal helyettesítette.”

(T-TH) PESTI NAPLÓ, 1928. 01. 18.

Balettkar A háromszögletű kalap magyarországi bemutatóján

Almaviva gróf: Rösler Endre

Figaro: Palló Imre

„Failoninak javára írjuk, hogy a ma olyannyira divatos tempó hajszolástól tartózkodik. A dallamok és a díszítések teljes érvényesülése érdekében gyakran még a megszokottnál is lassúbb tempót vesz, olyant, amilyen még a mi énekeseink is elbírnak.” F. GY. ESTI KURÍR, 1929. 01. 06.

Carmen

„Hogy Operaházunk pénteki Carmen-repríze sok tekintetben Bizet eredeti költészetének reprízét is jelentette, az mindenekelőtt zseniális karmesterünknek, Failoni Sergiónak érdeme. Ez a művész nem az álhagyományokból indul ki, hanem magából a partitúrából. És csak most láthattuk igazán, mennyire ellaposította a sablon Bizet eredeti invencióit, mennyire eltvárolodott a közhasználat Bizet eredeti jelzéseitől! Failoni tempói újszerűek?

A Carmen I. felvonása (1929)

A Carmen III. felvonása (1929)

Dehogya! Csak ahol „szokás szerint” „Allegrót” dirigálnak, ott ő „Allegrettót” vezényel, egyszerűen azért, mert maga Bizet Allegrettót írt elő! Failoni interpretálása tehát a szó legjobb értelmében „újszerű”: újnak, frissnek hat, mert originális, primär valóságában mutatja meg a művet. A „secundär” lelkűek csóválhatják a fejüket, a nagyközönség azonban megérzi az igazi művészet töretlen, eredeti sugarát és boldogan fürdik annak fényében: tapsol, lelkesedik. Failoni briliáns zenekari munkája megmutatta azt is, milyen finoman szövi Bizet a zene szálait, de megmutatta azt is, hogy milyen erős ez a finoman szőtt muzsika. Ő nem affektált „franciásan” a finomsággal, hanem épített vele egy szigorú, plasztikusan tagolt zenedrámát. Tragikus pátosza megrázott, ritmusa perzselt, nemes lírája megindított, de mindez abszolút artisztikus keretben, ahogy azt Bizetnek olykor szinte parnasszien szépségekre törekvő esztétikája megköveteli.” (T-TH) TÓTH ALADÁR, NAPLÓ, 1929. 11. 30.

Gioconda

„A Gioconda szombat esti előadásának főattrakciója Sergio Failoni, a karmester. Ez a zseniális idegember valósággal új életet lehel az Operaház zenekarába. Ott áll a zenekar élén és könyv nélkül dirigál. Ez a csodálatos zenei memória csak a legnagyobbaknál és a legintenzívebbeknél van jelen. Neki köszönhetjük ennek az előadásnak

Jelenet a Gioconda I. felvonásából

Jelenet a Gioconda I. felvonásából

Laura: Némethy Ella

minden aktív, minden eleven pillanatát. Neki, nagy, átfogó zenei intelligenciájának köszönhetjük, hogy a szombati előadás egy percig sem vált triviálissá, unalmassá. Neki köszönhetjük egyes részek kivételes finomságát, ezeknek a finomságoknak plasztikus kidolgozását. Neki, az ő zenekart áttüzesítő munkájának köszönhetjük, hogy az előadás bizonyos pontokon élménnyé fokozódott.” (K–CS.) PESTI NAPLÓ, 1930. 02. 23.

Don Pasquale

„Az Operaház feltétlenül kincset talált a Don Pasquale-ban (. . .), Sergio Failoni karmesteri pálcája alatt édessége, bája, visszafojtott mosolya, telt kacagása és szellemessége éltre támad a partitúrának, sehol túlzott hatásokkal, mindenütt a legnemesebb tolmácsolás és egyszerűségével.” FÓTHY JÁNOS, PESTI HÍRLAP, 1931. 03. 27.

Szerelmi varázs

„Failoni karmesteri pálcája hiába tüzelt és pattogott, a táncjáték nem tudta átforrósítani a levegőt.”

JÁRDÁNYI PÁL, ESTI SZABAD SZÓ, 1945. 12. 11.

Tatár György és Patócs Kató a Szerelmi varázsban

MOZART, MUSZORGSZKIJ ÉS MONTEVERDI

A varázsfuvola

„A partitúrát a lobogó vérmérsékletű, érzéki képzeletű olasz karmester, Sergio Failoni értelmezi. Zenei ösztöne Mozart dallamvilágában merül el, tudatos művészete annak elemi szépségeit és sokat sejtető mélységeit tárja elénk.”

LÁNYI VIKTOR, PESTI HÍRLAP, 1933. 10. 29.

„Sergio Failoni karmester teljesen átérezte feladata nagyságát és művészi áhítattal közeledett az örökbecsű remekmű felé. Időmértékeivel azonban még nem értünk egyet: ami gyors, ellassul nála, viszont az igazán lassú részek indokolatlanul meggyorsulnak. Ennek következtében az éles ellentétek több helyütt elmosódnak. . .”

(J. S.), NÉPSZAVA, 1933. 10. 29.

Szombaton, 1933 október 28-án
Bérlet D sorozat 3. sz.
Új be tanulással

VARÁZSFUVOLA

Dalmű 2 felvonásban. Szövegét írta Schikaneder M Fordította Harsányi Zs.
Zenéjét szerzette Mozart A. Vezényli Failoni Sergio. Rendezte ifj. Oláh Gusztáv.

<p>Sarastro, Isis főpapja . Székely Mihály Tamino Rösler Endre Az éj királynője . . . Szabó Lujza Pamina, leánya . . . Báthy Anna Első } Tihanyi Vilma Második } hölgy . Tutsek Piroška Harmadik } Budánovits Mária Öreg pap Szende Ferenc Első } pap Ney Dávid Második } Vitéz Tibor Papageno Maleczky Oszkár</p>	<p>Papagena Kőszegi Teréz Monostatos, szerencsen . Fekete Pál Első } Orosz Júlia Második } nemtó . Gere Lola Harmadik } Tasnády Mária Első } őrtálló . . . Gallay Márton Második } Komáromy Pál 1 rabszolga Mally Győző 2 " Gaál József 3 " Ligeti Dezső Papok, rabszolgák, Sarastro hívei.</p>
--	---

Koreográfiáját készítette Cieplinski János

Az új díszleteket és jelmezeket ifj. Oláh Gusztáv és Fülöp Zoltán tervezték.

Kezdeté 7¹/₂ órakor, vége 10 óra után.

A varázsfuvola-felújítás színlapja

Figaro házassága

„A kitűnő olasz karmester az eddigi stílustól eltérően szólaltatta meg Mozart örökszép alkotását. Érdekes, eredeti és egyéni volt ez a felfogás. Sok tekintetben inkább emlékeztetett Rossini vagy Donizetti stílusára, néhol pedig Verdire, de az igazi Mozartot csak vajmi ritkán éreztük meg benne. Failoni temperamentuma és felfogása meglehetősen távol állt itt a salzburgi mester költészetétől. Mindenesetre érdekelt és kevés kivétellel gyönyörködtetett is.”

(G. I.), GAJÁRY ISTVÁN, ÚJSÁG, 1937. 04. 17.

Figaro házassága - jelenet az I. felvonásból

A Figaro házassága fináléja (1937)

Az 1937-es Figaro házassága-előadás tablója

„Mozarti poézist adott a legmélyéből, azaz fel tudta idézni az olasz operaszínpadnak nagyszerű elevenségében, forgatagos gazdagságában, drámai tűzében a német idealizmusnak átszellemült életszerelmét, fel tudta idézni a mozarti színpad életörömeinek fölséges realizmusában azt a még fölségesebb eszménységet, mely a gyönyörű életet még gyönyörűbb álomná varázsolja.” TÓTH ALADÁR, PESTI NAPLÓ, 1937. 04. 17.

Borisz Godunov

„Sergio Failoni karnagy magával ragadó hévvel és temperamentummal vezényelte a művet, amely nagy vonaliban egy gigantikus zenekari suite benyomását keltette.” DIETL FEDOR, NEMZETI ÚJSÁG, 1930. 05. 11.

Orfeo

„Failoni Sergio az ő klasszikus, nemes olaszságával, ragyogó intelligenciájával, finom ízlésével és átfogó muzikalitásával kétségkívül a legmegfelelőbb vezető.” TÓTH ALADÁR, PESTI NAPLÓ, 1936. 04. 26.

Borisz Godunov, jelenet az 1930-as előadásból

FAILONI PESTI OPERAREPERTOÁRJA

Összeállította: Karczag Márton

OPERÁK:

SZERZŐ, CÍM	ELSŐ ELŐADÁS	UTOLSÓ ELŐADÁS	ÖSSZESEN
1. Bartók: A kékszakállú herceg vára	1936. 10. 29.	1945. 11. 14.	19
2. Bizet: Carmen	1929. 11. 29.	1944. 05. 21. du.	30
3. Donizetti: Don Pasquale	1931. 03. 25.	1933. 04. 21.	11
4. Giordano: André Chénier	1942. 03. 28.	1943. 12. 02.	10
5. Kodály: Székely fonó	1932. 04. 24.	1944. 09. 30.	20
6. Malipiero: A hamis Harlekin	1932. 02. 28.	1932. 04. 14.	6
7. Mascagni: Parasztecsület	1941. 05. 06.	1944. 04. 25.	13
8. Monteverdi – Respighi: Orfeo	1935. 04. 25.	1943. 12. 03.	13
9. Mozart: Figaro házassága	1937. 04. 16.	1937. 12. 07.	4
10. Mozart: A varázsfuvola	1933. 10. 28.	1940. 10. 14.	25
11. Muszorgszkij: Borisz Godunov	1930. 05. 10.	1932. 02. 09.	10
12. Ponchielli: Gioconda	1930. 02. 22.	1941. 04. 30.	12
13. Puccini: Manon Lescaut	1940. 05. 08.	1941. 05. 01.	6
14. Puccini: Bohémélet	1928. 10. 04.	1945. 04. 24.	42
15. Puccini: Tosca	1940. 05. 29.	1947. 06. 01.	27
16. Puccini: Pillangókisasszony	1934. 11. 10.	1945. 04. 29.	7
17. Puccini: A Nyugat lánya	1944. 01. 06.	1944. 05. 24.	8
18. Puccini: A köpeny	1941. 05. 22.	1945. 09. 29.	19
19. Puccini: Gianni Schicchi	1931. 12. 13.	1939. 10. 13.	7

SZERZŐ, CÍM	ELSŐ ELŐADÁS	UTOLSÓ ELŐADÁS	ÖSSZESEN
20. Puccini: Turandot	1936. 03. 08.	1945. 12. 02.	8
21. Respighi: A láng	1935. 04. 16.	1944. 05. 13.	29
22. Respighi: Lucretia	1941. 05. 22.	1941. 05. 30.	4
23. Rocca: Ivnor hegye	1940. 11. 29.	1941. 01. 02.	5
24. Rossini: A sevillei borbély	1929. 01. 06.	1930. 11. 30. du.	12
25. R. Strauss: Salome	1940. 04. 03.	1941. 10. 10.	7
26. Verdi: Rigoletto	1933. 05. 05.	1945. 06. 24.	29
27. Verdi: A trubadúr	1933. 05. 26.	1945. 06. 26.	25
28. Verdi: Traviata	1935. 04. 26.	1945. 11. 30.	21
29. Verdi: Az álarcosbál	1933. 05. 09.	1945. 05. 05.	36
30. Verdi: A végzet hatalma	1929. 03. 23.	1930. 12. 05.	12
31. Verdi: Simon Boccanegra	1937. 06. 11.	1945. 12. 22.	18
32. Verdi: Aida	1928. 06. 05.	1947. 05. 26.	88
33. Verdi: Don Carlos	1934. 03. 29.	1944. 02. 15.	25
34. Verdi: Otello	1932. 11. 26.	1947. 05. 22.	22
35. Verdi: Falstaff	1928. 06. 06.	1947. 06. 04.	34
36. Wagner: Lohengrin	1931. 10. 20.	1932. 05. 18.	5
37. Wagner: A nürnbergi mesterdalnokok	1930. 02. 04.	1943. 06. 09.	31
38. Wagner: Trisztán és Izolda	1928. 10. 14.	1947. 05. 13.	45
39. Wagner: A Rajna kincse	1931. 03. 11.	1939. 12. 19.	20
40. Wagner: A walkür	1932. 01. 23.	1941. 03. 21.	27
41. Wagner: Siegfried	1933. 10. 29.	1944. 06. 06.	16
42. Wagner: Az istenek alkonya	1930. 03. 11.	1944. 06. 13.	28
43. Wagner: Parsifal	1928. 11. 02.	1932. 02. 27.	6
44. Zandonai: Francesca da Rimini	1929. 05. 03.	1930. 01. 31.	8
45. Zandonai: Veronai szerelmesek	1942. 05. 15.	1943. 02. 01.	6

BALETTTEK:

1. Bartók: A fából faragott királyfi	1939. 11. 10.	1945. 06. 23.	22
2. de Falla: A háromszögletű kalap	1928. 12. 29.	1933. 03. 17.	18
3. de Falla–Cieplinski: Szerelmi varázs	1945. 12. 14.	1945. 12. 25.	3

OPERARÉSZLETEK:

SZERZŐ, CÍM	ELSŐ ELŐADÁS	UTOLSÓ ELŐADÁS	ÖSSZESEN
1. Glinka: Ruszlán és Ludmilla – nyitány	1945. 07. 17.	1945. 07. 17.	1
2. Kodály: Székely fonó – részlet	1932. 05. 15.	1932. 05. 15.	1
3. Kodály: Székely fonó – első rész	1943. 11. 12.	1943. 11. 12.	1
4. Mozart: A varázsfuvola – nyitány, I. felv. 3. kép és II. felv. 1. kép	1934. 10. 04.	1934. 10. 04.	1
5. Rossini: Semiramis – nyitány	1945. 10. 20.	1945. 10. 20.	1
6. Verdi-gála	1941. 02. 08.	1941. 02. 08.	1
7. Verdi: Az álarcosbál – I. felvonás 2. kép	1942. 04. 30.	1942. 04. 30.	1
8. Verdi: Aida – III. felvonás	1934. 10. 04.	1934. 10. 04.	1
9. Wagner: Trisztán és Izolda – Előjáték és Izolda szerelmi halála	1933. 04. 09. de.	1933. 04. 09. de.	1
10. Wagner: A walkür – I. felvonás	1934. 10. 04.	1934. 10. 04.	1
11. Wagner: Az istenek alkonya – III. felvonás 1. rész	1930. 11. 22.	1931. 11. 01.	4
12. operarészletek (Verdi, Puccini, Bizet, Muszorgszkij)	1945. 02. 23. du.	1945. 02. 23. du.	1

SZIMFONIKUS MŰVEK:

SZERZŐ, CÍM	ELSŐ ELŐADÁS	UTOLSÓ ELŐADÁS	ÖSSZESEN
1. Beethoven: III. (EROICA) SZIMFÓNIA – GYÁSZINDULÓ	1945. 10. 05.	1945. 10. 05.	1
2. Beethoven: V. SZIMFÓNIA	1933. 04. 09. de.	1933. 04. 09. de.	1
3. Berlioz: Rákóczi-induló	1937. 05. 21.	1937. 05. 21.	1
4. Blanc: Giovinezza	1929. 05. 03.	1937. 05. 21.	2
5. Brahms: IV. SZIMFÓNIA	1930. 11. 01.	1930. 11. 02.	2
6. Erkel: Himnusz	1929. 05. 03.	1929. 05. 03.	1
7. Gabetti: Marcia reale	1929. 05. 03.	1937. 05. 21.	2
8. Kodály: Színházi nyitány	1942. 11. 07.	1942. 11. 10.	2
9. Kodály: Psalmus hungaricus	1932. 12. 16.	1933. 05. 30.	2
10. Mendelssohn: Ruy Blas-nyitány	1945. 07. 01.	1945. 07. 01.	1
11. Verdi: Requiem	1930. 11. 01.	1945. 11. 01.	20

Nádasdy Kálmán, Székely Mihály, Oláh Gusztáv (állnak), Bartók Béla, Némethy Ella és Sergio Failoni A kékszakállú herceg vára 1936-os felújítása után

SERGIO FAILONI OPERAHÁZI ELŐADÁSAI

1927/1928 (VENDÉGKÉNT)

1928. 06. 05. **VERDI:** *Aida* (Némethy, Tihanyi, Székelyhid, Székely, Szende) (Amneris, Aida, Radames, Ramfis, Amonasro)
1928. 06. 06. **VERDI:** *Falstaff* (Palló, Farkas, Halász, Bársony) (Falstaff, Ford, Alice, Mrs. Quickly)

1928/1929

1928. 09. 21. **VERDI:** *Aida* (Budanovits, Tihanyi, Halmos m. v., Székely, Palló)
1928. 10. 04. **PUCCINI:** *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Székely, Szabó L., Tihanyi) (Rodolphe, Schaunard, Marcel, Colline, Musette, Mimi)
1928. 10. 12. **PUCCINI:** *Bohémélet* (mint 10. 04.)
1928. 10. 14. **WAGNER:** *Trisztán és Izolda* (H. Leuer m. v., Venczell, Sebeők) (Trisztán, Marke király, Izolda)
1928. 10. 19. **PUCCINI:** *Bohémélet* (mint 10. 04.)
1928. 10. 25. **VERDI:** *Aida* (Némethy, Németh M. m. v., Halmos, Székely, Palló)
1928. 11. 02. **WAGNER:** *Parsifal* (Pusztay, Venczell, Závodszy, Némethy, Pogány) (Amfortas, Gurnemanz, Parsifal, Kundry, Klingsor)
1928. 11. 12. **PUCCINI:** *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Székely, Szabó L., Relle)
1928. 11. 28. **WAGNER:** *Parsifal* (Pusztay, Venczell, Székelyhid, Némethy, Szende)
1928. 11. 30. **VERDI:** *Falstaff* (Palló, Farkas, Halász, Bársony)
1928. 12. 07. **VERDI:** *Aida* (Némethy, Tihanyi, Halmos, Venczell, Palló)

1928. 12. 23. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (H. Leuer m. v., Venczell, Haselbeck)

1928. 12. 29. **DE FALLA–GAUBIER: A háromszögletű kalap – bemutató** (A. Gaubier m. v., Miskey, Harangozó) (Molnár, Molnárné, Kormányzó)

1928. 12. 30. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 12. 29.)

1929. 01. 02. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 12. 29.)

1929. 01. 05. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 12. 29.)

1929. 01. 06. **ROSSINI: A sevillai borbély – felújítás** (Rösler, Komáromy, Sándor, Székely, Palló) (Almaviva gróf, Bartolo, Rosina, Basilio, Figaro)

1929. 01. 10. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (Brada R., Miskey, Harangozó)

1929. 01. 11. ROSSINI: *A sevillai borbély* (mint 01. 06.)

1929. 01. 13. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Székely, Szabó L., Nagy M.)

1929. 01. 15. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 01. 10.)

1929. 02. 10. WAGNER: *Parsifal* (Pusztay, J. von Manowarda m. v., Székelyhid, Némethy, Szende)

1929. 02. 13. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 01. 10.)

1929. 02. 15. ROSSINI: *A sevillai borbély* (Rösler, Komáromy, Szabó L., Székely, Palló)

1929. 02. 21. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (H. Leuer m. v., J. von Manowarda m. v., N. Larsén-Todsén m. v.)

1929. 03. 10. du. ROSSINI: *A sevillai borbély* (mint 02. 15.)

1929. 03. 17. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Székely, Szabó L., Tihanyi)

1929. 03. 22. VERDI: *Aida* (Némethy, Walter, N. Piccaluga m. v., Székely, Szende)

1929. 03. 23. **VERDI: A végzet hatalma – magyarországi bemutató** (Tihanyi, Svéd, Pataky, Venczell) (Leonora, Don Carlos, Don Alvaro, Gvardian)

1929. 03. 25. VERDI: *A végzet hatalma* (mint 03. 23.)

1929. 03. 27. VERDI: *A végzet hatalma* (mint 03. 23.)

1929. 03. 28. WAGNER: *Parsifal* (Pusztay, Venczell, Závodszy, Némethy, Pogány)

1929. 03. 31. VERDI: *A végzet hatalma* (Bodó, Svéd, Halmos, Székely)

1929. 04. 04. VERDI: *A végzet hatalma* (mint 03. 31.)

1929. 04. 14. VERDI: *A végzet hatalma* (Tihanyi, Palló, Halmos, Székely)

1929. 04. 18. VERDI: *A végzet hatalma* (Tihanyi, Svéd, Halmos, Venczell)

1929. 04. 21. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (H. Leuer m. v., Venczell, Sebeők)

1929. 04. 25. ROSSINI: *A sevillai borbély* (Rösler, Komáromy, M. Salvi m. v., Székely, C. Sarole m. v.)

1929. 05. 03. **Marcia Reale, Himnusz, Giovinazza, ZANDONAI: Francesca da Rimini – magyarországi bemutató** (Walter, Szende, Székelyhid, Rösler), (Francesca, Giovanni, Paolo, Malatestino)

1929. 05. 07. ZANDONAI: *Francesca da Rimini* (mint 05. 03.)

1929. 05. 12. ZANDONAI: *Francesca da Rimini* (mint 05. 03.)

1929. 05. 16. ZANDONAI: *Francesca da Rimini* (mint 05. 03.)

1929. 05. 17. VERDI: *A végzet hatalma* (Bodó, Palló, Halmos, Székely)

1929. 05. 24. VERDI: *Aida* (Budanovits, Tihanyi, Hollay, Székely, Palló)

1929. 05. 29. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Székely, Halász, Nagy M.)

1929. 05. 31. ZANDONAI: *Francesca da Rimini* (Relle, Farkas, Laurisin, Rösler)

1929. 06. 07. PUCCINI: *Bohémélet* (G. Lauri-Volpi m. v., Maleczky, Palló, Székely, Halász, Tihanyi)

1929. 06. 09. ROSSINI: *A sevillai borbély* (Rösler, Komáromy, Sefcsik M. m. v., Székely, Palló)

1929. 06. 12. ZANDONAI: *Francesca da Rimini* (Relle, Szende, Laurisin, Rösler)

1929/1930

1929. 09. 24. ROSSINI: *A sevillai borbély* (Rösler, Komáromy, Szabó L., Székely, Palló)

1929. 09. 25. ZANDONAI: *Francesca da Rimini* (Walter, Farkas, Székelyhid, Rösler)

1929. 09. 26. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, Hollay, Székely, Palló)

1929. 10. 01. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (H. Leuer m. v., Székely, Sebeők)

1929. 10. 03. VERDI: *A végzet hatalma* (Bodó, Palló, Halmos, Venczell)

1929. 10. 01. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (Brada R., Miskey, Harangozó)

1929. 11. 06. VERDI: *Aida* (Némethy, Tihanyi, Halmos, Székely, Szende)

1929. 11. 17. du. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Székely, Szabó L., Nagy M.)

1929. 11. 24. VERDI: *A végzet hatalma* (Bodó, Svéd, Halmos, Venczell)

1929. 11. 29. **BIZET: Carmen – felújítás** (Laurisin, Svéd, Walter, Nagy M.) (Don José, Escamillo, Carmen, Micaëla)

1929. 11. 03. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (G. Graarud m. v., Venczell, Sebeők)

1929. 12. 04. BIZET: *Carmen* (mint 11. 29.)

1929. 12. 11. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 10. 01.)

1929. 12. 13. ROSSINI: *A sevillai borbély* (mint 09. 24.)

1929. 12. 17. BIZET: *Carmen* (mint 11. 29.)

1929. 12. 19. VERDI: *A végzet hatalma* (Tihanyi, Svéd, Halmos, Venczell)

1929. 12. 20. WAGNER: *Parsifal* (Farkas, Venczell, Závodszy, Haselbeck)

1930. 01. 02. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Farkas, Székely, Szabó L., Nagy M.)

1930. 01. 08. BIZET: *Carmen* (Laurisin, Svéd, Anday m. v., Nagy M.)

1930. 01. 10. VERDI: *Aida* (Némethy, Tihanyi, Halmos, Székely, Palló)

1930. 01. 19. du. BIZET: *Carmen* (Halmos, Palló, Némethy, Tihanyi)

1930. 01. 31. ZANDONAI: *Francesca da Rimini* (Walter, Szende, Székelyhid, Rösler)

1930. 02. 04. **WAGNER: A nürnbergi mesterdalnokok** (W. Rode m. v., Székely, Maleczky, H. Leuer m. v., Tihanyi) (Hans Sachs, Pogner, Beckmesser, Stolzingi Walter, Éva)

1930. 02. 08. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, Halmos, Székely, Szende)
 1930. 02. 09. DE FALLA - GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 10. 01.)
 1930. 02. 11. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Kálmán, Szabó L., Relle)
 1930. 02. 16. ROSSINI: *A sevillei borbély* (Rösler, Komáromy. Sándor, Székely, Palló)
 1930. 02. 19. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Szende, Kálmán, Maleczky, Székelyhid, Medek)
 1930. 02. 22. **PONCHIELLI: Gioconda – felújítás** (Tihanyi, Némethy, Halmos, Palló) (*Gioconda, Laura, Enzo, Barnaba*)
 1930. 02. 24. PONCHIELLI: *Gioconda* (mint 02. 22.)
 1930. 02. 27. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (H. Leuer m. v., Kálmán, N. Larsén-Todsen m. v.)
 1930. 03. 06. PONCHIELLI: *Gioconda* (mint 02. 22.)
 1930. 03. 07. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Farkas, Kálmán, Szabó L., Nagy M.)
 1930. 03. 09. du. ROSSINI: *A sevillei borbély* (Somló, Komáromy. Sándor, Székely, Palló)
 1930. 03. 11. **WAGNER: Az istenek alkonya** (P. Gotthelf m. v, Kálmán, Larsén-Todsen m. v.) (*Siegfried, Hagen, Brünnhilde*)
 1930. 03. 18. BIZET: *Carmen* (Halmos, Svéd, Némethy, Nagy M.)
 1930. 03. 29. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 10. 01.)
 1930. 04. 01. PONCHIELLI: *Gioconda* (Tihanyi, Némethy, N. Piccaluga m. v., Palló)
 1930. 04. 06. du. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, Halmos, Székely, Svéd)
 1930. 04. 09. VERDI: *Aida* (mint 04. 06. du.)
 1930. 04. 10. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Szende, Székely, Maleczky, H. Leuer m. v., Tihanyi)
 1930. 04. 12. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 10. 01.)
 1930. 04. 21. BIZET: *Carmen* (Laurisin, Szende, Anday m. v., Nagy M.)
 1930. 04. 25. VERDI: *Aida* (Némethy, E. Rethberg m. v., Halmos, Székely, Svéd)
 1930. 04. 26. WAGNER: *Az istenek alkonya* (H. Leuer m. v, Kálmán, Haselbeck)
 1930. 05. 06. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Székely, Szabó L., Tihanyi)
 1930. 05. 10. **MUSZORGSKIJ: Borisz Godunov – felújítás** (Szende, Somló, Komáromy, Laurisin, Relle), *Borisz Godunov, Sujszkij herceg, Pimen, Grigorij, Marina*
 1930. 05. 13. MUSZORGSKIJ: *Borisz Godunov* (mint 05. 10.)
 1930. 05. 15. VERDI: *Falstaff* (Palló, Farkas, Halász, Budanovits)
 1930. 05. 24. MUSZORGSKIJ: *Borisz Godunov* (mint 05. 10.)
 1930. 05. 25. BIZET: *Carmen* (Halmos, Svéd, Walter, Nagy M.)
 1930. 05. 29. MUSZORGSKIJ: *Borisz Godunov* (mint 05. 10.)
 1930. 06. 03. PONCHIELLI: *Gioconda* (Tihanyi, Némethy, Halmos, Svéd)
 1930. 06. 11. PONCHIELLI: *Gioconda* (mint 06. 03.)
 1930. 06. 13. MUSZORGSKIJ: *Borisz Godunov* (mint 05. 10.)

1930/1931

1930. 09. 21. PONCHIELLI: *Gioconda* (Tihanyi, Némethy, Halmos, Palló)
 1930. 09. 24. BIZET: *Carmen* (Halmos, Palló, Budanovits, Tihanyi)
 1930. 09. 28. **WAGNER: Trisztán és Izolda – felújítás** (Závodszy, Székely, Némethy)
 1930. 09. 30. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (Kőszegi, Vécsey, Harangozó)
 1930. 10. 05. MUSZORGSKIJ: *Borisz Godunov* (Szende, Rösler, Székely, Laurisin, Relle)
 1930. 10. 10. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Székely, Szabó L., Relle)
 1930. 10. 12. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (mint 09. 28.)
 1930. 10. 26. du. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 09. 30.)
 1930. 10. 30. ROSSINI: *A sevillei borbély* (Somló, Komáromy. E. Bandrowska-Turska m. v., Székely, Palló)
 1930. 10. 31. BIZET: *Carmen* (Halmos, Svéd, Walter, Tihanyi)
 1930. 11. 01. **BRAHMS: IV. szimfónia, VERDI: Requiem – felújítás** (Bodó, Basilides, Somló, Székely)
 1930. 11. 02. BRAHMS: *IV. szimfónia, VERDI: Requiem* (Báthy, Budanovits, Székelyhid, Székely)
 1930. 11. 05. VERDI: *Falstaff* (Palló, Farkas, Halász, Budanovits)
 1930. 11. 11. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (mint 09. 28.)
 1930. 11. 16. du. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Kálmán, Halász, Tihanyi)
 1930. 11. 22. **WAGNER: Az istenek alkonya – III. felvonás 1. rész, Verdi: Requiem** (Závodszy, Kálmán; Báthy, Basilides, Rösler, Kálmán)
 1930. 11. 25. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Szende, Kálmán, Maleczky, C. M. Öhmann m. v., Tihanyi)
 1930. 11. 26. BIZET: *Carmen* (Halmos, Palló, Budanovits, Relle)
 1930. 11. 30. du. ROSSINI: *A sevillei borbély* (Rösler, Komáromy. Szabó L., Székely, Palló)
 1930. 11. 30. VERDI: *Aida* (Némethy, Báthy, C. M. Öhmann m. v., Kálmán, Svéd)
 1930. 12. 03. MUSZORGSKIJ: *Borisz Godunov* (mint 10. 05.)
 1930. 12. 05. VERDI: *A végzet hatalma* (Bodó, Svéd, Halmos, Székely)
 1930. 12. 08. PONCHIELLI: *Gioconda* (Tihanyi, Némethy, Halmos, Svéd)
 1930. 12. 10. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Szende, Némethy)
 1930. 12. 13. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (mint 09. 28.)
 1931. 01. 13. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Farkas, Kálmán, Halász, Tihanyi)
 1931. 01. 15. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Szende, Székely, Maleczky, Székelyhid, Tihanyi)
 1930. 01. 17. VERDI: *Aida* (Haselbeck, Bodó, Halmos, Venczell, Svéd)
 1931. 01. 20. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (P. Gotthelf m. v., Székely, N. Larsén-Todsen m. v.)
 1931. 01. 26. WAGNER: *Az istenek alkonya* (P. Gotthelf m. v., Szende, N. Larsén-Todsen m. v.)
 1931. 02. 01. du. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (mint 09. 30.)

1931. 02. 04. MUSZORGSZKIJ: *Borisz Godunov* (M. Journet m. v., Somló, Komáromy, Laurisin, Relle)
 1931. 02. 06. BIZET: *Carmen* (Halmos, Svéd, Gere, Relle)
 1931. 02. 19. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Palló, Kálmán, Halász, Angerer m. v.)
 1931. 02. 23. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Szende, Székely, Maleczky, F. Wolff m. v., Tihanyi)
 1931. 03. 04. BIZET: *Carmen* (Laurisin, Palló, Gere, Relle)
 1931. 03. 11. **WAGNER: A Rajna kincse** (Losonczy, Závodszy, Maleczky) (Wotan, Loge, Alberich)
 1931. 03. 21. VERDI: *Aida* (Budanovits, Tihanyi, Halmos, Kálmán, Palló)
 1931. 03. 25. **DONIZETTI: Don Pasquale – felújítás** (Komáromy, Palló, Somló, Halász) (*Don Pasquale*, Malatesta, Ernesto, Norina)
 1931. 03. 26. PONCHIELLI: *Gioconda* (Tihanyi, Némethy, Halmos, Svéd)
 1931. 03. 27. DONIZETTI: *Don Pasquale* (mint 03. 25.)
 1931. 03. 30. DONIZETTI: *Don Pasquale* (mint 03. 25.)
 1931. 03. 31. WAGNER: *Az istenek alkonya – III. felvonás 1. rész*, Verdi: *Requiem* (Závodszy, Venczell; Báthy, Budanovits, Somló, Losonczy)
 1931. 04. 02. WAGNER: *Az istenek alkonya – III. felvonás 1. rész*, Verdi: *Requiem* (Závodszy, Kálmán; Bodó, Basilides, Somló, Losonczy)
 1931. 04. 06. PUCCINI: *Bohémélet* (Laurisin, Maleczky, Palló, Kálmán, Halász, Péchy E. m. v.)
 1931. 04. 10. DONIZETTI: *Don Pasquale* (Komáromy, Svéd, Somló, Orosz)
 1931. 04. 18. MUSZORGSZKIJ: *Borisz Godunov* (Szende, Somló, Székely, Laurisin, Relle)
 1931. 04. 19. DONIZETTI: *Don Pasquale* (Komáromy, Palló, Somló, Halász)
 1931. 04. 22. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Kálmán, Némethy)
 1931. 04. 23. VERDI: *Falstaff* (mint 1930. 11. 05.)
 1931. 04. 24. VERDI: *Aida* (Némethy, Gyenge A. m. v., Halmos, Székely, Svéd)
 1931. 04. 29. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (mint 04. 22.)
 1931. 05. 06. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Kálmán, R. Merkel m. v.)
 1931. 05. 09. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Szende, Székely, Maleczky, Závodszy, Nagy M.)
 1931. 05. 10. DONIZETTI: *Don Pasquale* (mint 04. 10.)
 1931. 05. 15. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (J. von Manowarda m. v, Kálmán, Maleczky, H. Leuer m. v., Tihanyi)
 1931. 05. 17. DONIZETTI: *Don Pasquale* (Komáromy, Svéd, Somló, Halász)
 1931. 05. 19. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (mint 05. 09.)
 1931. 05. 20. VERDI: *Aida* (Némethy, M. Müller m. v., Halmos, Kálmán, Svéd)
 1931. 05. 23. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)

1931/1932

1931. 09. 17. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, Halmos, Kálmán, Svéd)
 1931. 09. 19. DONIZETTI: *Don Pasquale* (Komáromy, Palló, Somló, Halász)
 1931. 09. 26. BIZET: *Carmen* (Halmos, Palló, Gere, Nagy M.)
 1931. 09. 29. VERDI: *Falstaff* (Palló, Farkas, Halász, Budanovits)
 1931. 10. 20. **WAGNER: Lohengrin – felújítás** (Losonczy, Závodszy, Bodó, Svéd, Sebeők) (*Madarász Henrik*, Lohengrin, Elza, Telramund, Ortrud)
 1931. 10. 29. DONIZETTI: *Don Pasquale*, DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (Komáromy, Svéd, Somló, M. Salvi m. v.; Kőszegi, Vécsey, Harangozó)
 1931. 11. 01. WAGNER: *Az istenek alkonya – III. felvonás 1. rész*, Verdi: *Requiem* (Závodszy, Kálmán; Báthy, Basilides, Székelyhid, Losonczy)
 1931. 11. 03. WAGNER: *A Rajna kincse* (Losonczy, Závodszy, Maleczky)
 1931. 11. 08. WAGNER: *Lohengrin* (Losonczy, Závodszy, Báthy, Svéd, Némethy)
 1931. 11. 21. BIZET: *Carmen* (Laurisin, Svéd, Gere, Nagy M.)
 1931. 11. 22. du. VERDI: *Aida* (Némethy, Walter, Halmos, Kálmán, Palló)
 1931. 11. 29. PONCHIELLI: *Gioconda* (Tihanyi, Némethy, Halmos, Svéd)
 1931. 12. 13. **PUCCINI: Gianni Schicchi – felújítás** (Szende, Orosz, Laurisin) (*Gianni Schicchi*, Lauretta, Rinuccio)
 1931. 12. 15. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Kálmán, Némethy)
 1931. 12. 19. PUCCINI: *Gianni Schicchi* (mint 12. 13.)
 1931. 12. 29. VERDI: *Aida* (Budanovits, Bodó, Halmos, Kálmán, Svéd)
 1932. 01. 02. WAGNER: *Lohengrin* (Losonczy, Závodszy, Tihanyi, Svéd, Némethy)
 1932. 01. 12. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Szende, Székely, Maleczky, Závodszy, Tihanyi)
 1932. 01. 16. BIZET: *Carmen* (Halmos, Svéd, Némethy, Tihanyi)
 1932. 01. 23. **WAGNER: A walkür** (Závodszy, Losonczy, Báthy, Némethy) (*Siegmond*, Wotan, Sieglinde, Brünnhilde)
 1932. 02. 02. WAGNER: *Lohengrin* (Losonczy, T. Strack m. v., Báthy, Palló, Némethy)
 1932. 02. 06. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (M. Journet m. v., Kálmán, Maleczky, Székelyhid, Báthy)
 1932. 02. 09. MUSZORGSZKIJ: *Borisz Godunov* (M. Journet m. v., Rösler, Komáromy, Laurisin, Walter)
 1932. 02. 12. WAGNER: *A Rajna kincse* (mint 1931. 11. 03.)
 1932. 02. 13. WAGNER: *A walkür* (Pilinszky m. v., M. Journet m. v., Báthy, Némethy)
 1932. 02. 20. WAGNER: *Az istenek alkonya* (P. Gotthelf m. v., Szende, N. Larsén-Todsén m. v.)
 1932. 02. 23. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (P. Gotthelf m. v., Székely, N. Larsén-Todsén m. v.)
 1932. 02. 27. WAGNER: *Parsifal* (Farkas, Kálmán, P. Gotthelf m. v., N. Larsén-Todsén m. v., Szende)

1932. 02. 28. MALIPIERO: *A hamis Harlekin – magyarországi bemutató* (Szabó L., Rösler) (Donna Rossaura, A hamis Harlekin)

1932. 03. 05. MALIPIERO: *A hamis Harlekin* (mint 02. 28.)

1932. 03. 12. VERDI: *Aida* (Némethy, Németh M. m. v., Halmos, Székely, Svéd)

1932. 03. 13. MALIPIERO: *A hamis Harlekin* (mint 02. 28.)

1932. 03. 19. WAGNER: *A walkür* (Ney, Losonczy, Báthy, Némethy)

1932. 03. 29. MALIPIERO: *A hamis Harlekin* (mint 02. 28.)

1932. 04. 05. PUCCINI: *Gianni Schicchi* (mint 1931. 12. 13.)

1932. 04. 09. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, Halmos, Székely, Svéd)

1932. 04. 14. MALIPIERO: *A hamis Harlekin* (mint 02. 28.)

1932. 04. 21. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, F. Schorr m. v., Báthy, Némethy)

1932. 04. 24. KODÁLY: *Székely fonó – ősbemutató* (Palló, Basilides, Rösler, Báthy) (*A kérő, A háziasszony, A legény, A leány*)

1932. 04. 26. KODÁLY: *Székely fonó* (mint 04. 24.)

1932. 04. 30. KODÁLY: *Székely fonó* (mint 04. 24.)

1932. 05. 08. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, F. Tafuro m. v., Székely, Szende)

1932. 05. 14. KODÁLY: *Székely fonó* (mint 04. 24.)

1932. 05. 15. KODÁLY: *Székely fonó – részlet* (mint 04. 24.)

1932. 05. 18. WAGNER: *Lohengrin* (Losonczy, Pilinszky, M. Müller m. v., Svéd, Némethy)

1932. 05. 19. PUCCINI: *Gianni Schicchi* (mint 1931. 12. 13.)

1932. 05. 24. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Kálmán, Némethy)

1932. 05. 26. KODÁLY: *Székely fonó* (mint 04. 24.)

1932/1933

1932. 10. 16. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, Halmos, Székely, Szende)

1932. 10. 20. KODÁLY: *Székely fonó* (Palló, Basilides, Rösler, Báthy)

1932. 11. 01. VERDI: *Requiem* (Németh M. m. v., Basilides, Székelyhid, Kálmán)

1932. 10. 16. VERDI: *Aida* (Némethy, Németh M. m. v., Halmos, Székely, Palló)

1932. 11. 08. WAGNER: *A walkür* (Ney, Losonczy, Báthy, Némethy)

1932. 11. 10. PUCCINI: *Gianni Schicchi* (Szende, Orosz, Laurisin)

1932. 11. 17. VERDI: *Falstaff* (Palló, Farkas, Halász, Budanovits)

1932. 11. 26. VERDI: *Otello – felújítás* (Halmos, Svéd, Báthy) (*Otello, Jago, Desdemona*)

1932. 11. 27. du. DE FALLA–GAUBIER: *A háromszögletű kalap* (Kőszegi, Vécsey, Harangozó)

1932. 11. 29. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)

1932. 12. 02. VERDI: *Otello* (mint 11. 26.)

1932. 12. 08. VERDI: *Otello* (Halmos, Svéd, Nagy M.)

1932. 12. 09. WAGNER: *A Rajna kincse* (Szende, T. Strack m. v., Maleczky)

1932. 12. 10. WAGNER: *A walkür* (T. Strack m. v., Losonczy, Báthy, Némethy)

1932. 12. 16. KODÁLY: *Psalmus hungaricus – operaházi bemutató* – Kodály: *Székely fonó* (Székelyhid; Palló, Basilides, Rösler, Báthy)

1933. 02. 16. VERDI: *Aida* (Budanovits, Bodó, Halmos, Koréh, Palló)

1933. 02. 24. PONCHIELLI: *Gioconda* (Báthy, Némethy, Halmos, Svéd)

1933. 02. 28. WAGNER: *A Rajna kincse* (Losonczy, Závodszy, Maleczky)

1933. 03. 05. WAGNER: *A Rajna kincse* (Szende, Závodszy, Maleczky)

1933. 03. 11. DONIZETTI: *Don Pasquale* (Komáromy, Svéd, Somló, Halász)

1933. 03. 12. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Relle, Sebeők)

1933. 03. 14. VERDI: *Aida* (Gere, Bodó, J. Patzak m. v., Kálmán, Palló)

1933. 03. 17. PUCCINI: *Gianni Schicchi - DE FALLA–GAUBIER: A háromszögletű kalap* (Szende, Orosz, Laurisin; Kőszegi, Vécsey, Harangozó)

1933. 03. 21. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Kálmán, Némethy)

1933. 04. 08. KODÁLY: *Székely fonó* (mint 1932. 10. 20.)

1933. 04. 09. de. Az Operaház zenekarának hangversenye gróf Apponyi Albert, a Magyar Operabarátok Egyesületének díszelnöke emlékezetére – Failoni vezényelte: **WAGNER: Trisztán és Izolda – Előjáték és Izolda szerelmi halála, BEETHOVEN,: V. szimfónia**

1933. 04. 09. WAGNER: *Az istenek alkonya* (mint 03. 21.)

1933. 04. 21. DONIZETTI: *Don Pasquale* (mint 03. 11.)

1933. 04. 23. VERDI: *Aida* (Tutsek m. v., Bodó, Halmos, Alváry L. m. v., Palló)

1933. 05. 02. VERDI: *Otello* (Halmos, Palló, Báthy)

1933. 05. 05. VERDI: *Rigoletto – felújítás* (Szűcs L., Svéd, Szabó L.) (*A mantuai herceg, Rigoletto, Gilda*)

1933. 05. 09. VERDI: *Az álarcosbál – felújítás* (Halmos, Palló, Bodó) (*Riccardo, Renato, Amelia*)

1933. 05. 09. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Palló, Németh M. m. v.)

1933. 05. 19. VERDI: *Falstaff* (mint 1932. 11. 17.)

1933. 05. 21. KODÁLY: *Székely fonó* (Szende, Basilides, Rösler, Báthy)

1933. 05. 23. VERDI: *Aida* (Némethy, Báthy, Halmos, Koréh, Szende)

1933. 05. 26. VERDI: *A trubadúr* (Svéd, Bodó, Gere, Halmos) (Luna gróf, Leonóra, Azucena, Manrico)

1933. 05. 30. KODÁLY: *Psalmus hungaricus* (Székelyhid)

1933/1934

1933. 10. 15. WAGNER: *A Rajna kincse* (Losonczy, Závodszy, Maleczky)
1933. 10. 19. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Palló, Bodó)
1933. 10. 20. KODÁLY: *Székely fonó* (Szende, Basilides, Rösler, Báthy)
1933. 10. 21. VERDI: *Aida* (Budanovits, Németh M. m. v., Halmos, Székely, Palló)
1933. 10. 22. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Báthy, Némethy)
1933. 10. 24. VERDI: *Otello* (Halmos, Szende, Nagy M.)
1933. 10. 28. **MOZART: A varázsfuvola – felújítás** (Székely, Rösler, Szabó L., Báthy, Maleczky) (Sarastro, Tamino, Az Éj királynője, Pamina, Papageno)
1933. 10. 29. **WAGNER: Siegfried** (Závodszy, Szügyi, Losonczy, Némethy) (Siegfried, Mime, A vándor, Brünnhilde)
1933. 11. 01. VERDI: *Requiem* (Báthy, Basilides, Székelyhid, Székely)
1933. 11. 03. MOZART: *A varázsfuvola* (Koréh, Rösler, Miklóssy, Ladányi, Maleczky)
1933. 10. 05. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Kálmán, Némethy)
1933. 11. 09. MOZART: *A varázsfuvola* (mint 11. 03.)
1933. 11. 14. WAGNER: *A Rajna kincse* (mint 10. 15.)
1933. 11. 16. VERDI: *Rigoletto* (Szűcs L., G. de Luca m. v., Sándor)
1933. 11. 17. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)
1933. 11. 21. MOZART: *A varázsfuvola* (Székely, Rösler, Miklóssy, Nagy M., Maleczky)
1933. 11. 28. WAGNER: *A walkür* (mint 10. 22.)
1933. 11. 30. VERDI: *Aida* (Némethy, Báthy, Halmos, Székely, Palló)
1933. 12. 08. VERDI: *Rigoletto* (H. Roswaenge m. v., Svéd, Szabó L.)
1933. 12. 11. du. MOZART: *A varázsfuvola* (mint 11. 03.)
1933. 12. 12. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (T. Strack m. v., Székely, Némethy)
1934. 02. 20. WAGNER: *Siegfried* (T. Strack m. v., Szügyi, Losonczy, Némethy)
1934. 02. 26. VERDI: *Aida* (Tutsek, Bodó, Halmos, Koréh, Szende)
1934. 02. 27. WAGNER: *Az istenek alkonya* (T. Strack m. v., Kálmán, Némethy)
1934. 03. 07. MOZART: *A varázsfuvola* (mint 1933. 11. 21.)
1934. 03. 08. VERDI: *Falstaff* (Palló, Farkas, Halász, Budanovits)
1934. 03. 11. VERDI: *Aida* (Némethy, Tihanyi, Halmos, Székely, Svéd)
1934. 03. 16. WAGNER: *A walkür* (mint 1933. 10. 22.)
1934. 03. 29. **VERDI: Don Carlos – operaházi bemutató** (Székely, Bodó, Halmos, Némethy, Palló) (II. Fülöp, Erzsébet királyné, Don Carlos, Ebohi hercegnő, Posa márki)
1934. 04. 02. VERDI: *Don Carlos* (Koréh, Báthy, Halmos, Tutsek, Svéd)

1934. 05. 03. VERDI: *Az álarcosbál* (H. Roswaenge m. v., Svéd, Bodó)
1934. 05. 05. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, H. Roswaenge m. v., Koréh, Svéd)
1934. 05. 08. MOZART: *A varázsfuvola* (mint 1933. 11. 21.)
1934. 05. 11. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Báthy, Halmos, Némethy, Svéd)
1934. 05. 22. WAGNER: *A Rajna kincse* (mint 1933. 10. 15.)
1934. 05. 25. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Báthy, Huszka)
1934. 05. 26. KODÁLY: *Székely fonó* (mint 1933. 10. 20.)
1934. 05. 29. WAGNER: *Siegfried* (Závodszy, Somló, Losonczy, Némethy)
1934. 06. 02. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Kálmán, Némethy)

1934/1935

1934. 10. 04. A Magyar Operabarátok Egyesületének ünnepi estje a Magyar Királyi Operaház 50. éves fennállása alkalmából – **MOZART: A varázsfuvola – nyitány, I. felvonás 3. kép és II. felvonás 1. kép, VERDI: Aida – III. felvonás, WAGNER: A walkür – I. felvonás** (Székely, Rösler, Nagy M., Maleczky; Budanovits, Németh M. m. v., Halmos, Koréh, Svéd; Závodszy, Kálmán, Báthy)
1934. 10. 05. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Bodó, Halmos, Tutsek, Palló)
1934. 10. 09. VERDI: *A trubadúr* (Palló, Németh M. m. v., Gere, Halmos)
1934. 10. 16. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)
1934. 10. 19. VERDI: *Falstaff* (Palló, Farkas, Halász, Budanovits)
1934. 10. 25. MOZART: *A varázsfuvola* (Székely, Rösler, Miklóssy, Báthy, Maleczky)
1934. 10. 27. VERDI: *Rigoletto* (G. Lauri-Volpi m. v., Svéd, I. Reggiani m. v.)
1934. 10. 30. WAGNER: *A Rajna kincse* (Losonczy, Závodszy, Maleczky)
1934. 10. 31. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, G. Lauri-Volpi m. v., Székely, Palló)
1934. 11. 01. VERDI: *Requiem* (Báthy, Basilides, Rösler, Kálmán)
1934. 11. 03. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Báthy, Némethy)
1934. 11. 04. VERDI: *Rigoletto* (Laurisin, Palló, Sándor)
1934. 11. 10. **PUCCINI: Pillangókisasszony – felújítás** (Dobay, Rösler, Lendvay) (Cso-cso-szán, Pinkerton, Sharpless)
1934. 11. 13. VERDI: *Falstaff* (G. Rimini m. v., Farkas, Halász, Budanovits)
1934. 11. 14. PUCCINI: *Pillangókisasszony* (mint 11. 10.)
1934. 11. 16. VERDI: *Otello* (Halmos, G. Rimini m. v., Báthy)
1934. 11. 23. PUCCINI: *Pillangókisasszony* (mint 11. 10.)
1934. 11. 24. VERDI: *Aida* (Némethy, G. Cigna m. v., N. Piccaluga m. v., Székely, Svéd)

1934. 11. 27. VERDI: *A trubadúr (Svéd, G. Cigna m. v., Budanovits, N. Piccaluga m. v.)*
 1934. 11. 30. MOZART: *A varázsfuvola (Koréh, Rösler, Miklóssy, Nagy M., Maleczky)*
 1934. 12. 02. PUCCINI: *Pillangókisasszony (mint 11. 10.)*
 1934. 12. 11. WAGNER: *A walkür (Pilinszky m. v., Losonczy, Báthy, Némethy)*
 1935. 02. 26. WAGNER: *Siegfried (Závodszy, Szügyi, Szende, Némethy)*
 1935. 03. 05. WAGNER: *Az istenek alkonya (Závodszy, Szende, Némethy)*
 1935. 03. 08. WAGNER: *Trisztán és Izolda (G. Pistor m. v., Székely, Némethy)*
 1935. 03. 14. WAGNER: *A Rajna kincse (Losonczy, Závodszy, Lendvay)*
 1935. 03. 19. WAGNER: *A walkür (M. Lorenz m. v., R. Bockelmann m. v., Báthy, Némethy)*
 1935. 03. 23. WAGNER: *Siegfried (M. Lorenz m. v., Somló, Losonczy, Némethy)*
 1935. 03. 25. WAGNER: *Az istenek alkonya (M. Lorenz m. v., Kálmán, Némethy)*
 1935. 03. 30. VERDI: *Don Carlos (mint 1934. 10. 05.)*
 1935. 04. 02. MOZART: *A varázsfuvola (Székely, Rösler, Miklóssy, Nagy M., Maleczky)*
 1935. 04. 04. VERDI: *Az álarcosbál (Halmos, Palló, Németh M. m. v.)*
 1935. 04. 05. WAGNER: *A walkür (Závodszy, Losonczy, Báthy, Némethy)*
 1935. 04. 16. **RESPIGHI: A láng – magyarországi bemutató** (Budanovits, Palló, Halmos, Bodó) (*Eudoxia, Basilio, Donello, Silvana*)
 1935. 04. 18. RESPIGHI: *A láng (mint 04. 16.)*
 1935. 04. 22. RESPIGHI: *A láng (mint 04. 16.)*
 1935. 04. 26. **VERDI: Traviata** (Németh M. m. v., Rösler, Palló) (*Violetta, Alfred, Germont*)
 1935. 04. 27. RESPIGHI: *A láng (Tutsek, Lendvay, Halmos, Walter)*
 1935. 04. 28. VERDI: *Aida (Némethy, Rigó m. v., H. Roswaenge m. v., Székely, Szende)*
 1935. 04. 30. VERDI: *Traviata (mint 04. 26.)*
 1935. 05. 03. RESPIGHI: *A láng (mint 04. 27.)*
 1935. 05. 05. MOZART: *A varázsfuvola (mint 1934. 10. 25.)*
 1935. 05. 08. PUCCINI: *Pillangókisasszony (Dobay, Halmos, Lendvay)*
 1935. 05. 28. VERDI: *Aida (Némethy, Huszka m. v., Halmos, Székely, Svéd)*

1935/1936

1935. 10. 05. WAGNER: *Trisztán és Izolda (Závodszy, Székely, Némethy)*
 1935. 10. 08. VERDI: *Rigoletto (Garay E. m. v., Palló, Sándor)*
 1935. 10. 12. VERDI: *Traviata (G. Cigna m. v., Rösler, Farkas)*
 1935. 10. 14. RESPIGHI: *A láng (Tutsek, Lendvay, Halmos, G. Cigna m. v.)*
 1935. 10. 16. VERDI: *A trubadúr (Palló, Walter, Szántó m. v., Halmos)*

1935. 10. 18. WAGNER: *A Rajna kincse (Losonczy, Závodszy, Maleczky)*
 1935. 10. 24. VERDI: *Traviata (M. Capsir m. v., Halmos, Svéd)*
 1935. 10. 27. VERDI: *Don Carlos (Székely, Bodó, Halmos, Tutsek, Palló)*
 1935. 11. 01. VERDI: *Requiem (Báthy, Basilides, Rösler, Székely)*
 1935. 11. 03. VERDI: *Aida (Némethy, Németh M. m. v., Halmos, Székely, Svéd)*
 1935. 11. 06. VERDI: *Requiem (mint 11. 01.)*
 1935. 11. 08. VERDI: *Az álarcosbál (Pataky m. v., Svéd, Rigó)*
 1935. 11. 19. WAGNER: *Trisztán és Izolda (mint 10. 05.)*
 1935. 11. 23. VERDI: *Falstaff (M. Stabile m. v., Farkas, Halász, Budanovits)*
 1935. 11. 27. VERDI: *Aida (Némethy, Huszka m. v., Halmos, Koréh, Palló)*
 1935. 12. 17. WAGNER: *A Rajna kincse (mint 10. 18.)*
 1935. 12. 20. RESPIGHI: *A láng (Budanovits, Lendvay, Halmos, Walter)*
 1935. 12. 28. VERDI: *Rigoletto (Laurisin, Svéd, Sándor)*
 1936. 01. 10. VERDI: *Aida (Tutsek, Gyenge m. v., Halmos, Koréh, Svéd)*
 1936. 01. 30. VERDI: *Az álarcosbál (Halmos, S. Ballarini m. v., Rigó)*
 1936. 02. 04. WAGNER: *A walkür (Závodszy, Losonczy, Báthy, Némethy)*
 1936. 02. 06. VERDI: *Falstaff (Palló, Farkas, Halász, Budanovits)*
 1936. 02. 07. VERDI: *Rigoletto (Laurisin, S. Ballarini m. v., Sándor)*
 1936. 02. 22. VERDI: *Az álarcosbál (Pataky m. v., Svéd, Bodó)*
 1936. 03. 03. WAGNER: *Siegfried (Závodszy, Somló, Losonczy, Némethy)*
 1936. 03. 07. VERDI: *Aida (Némethy, Huszka m. v., H. Roswaenge m. v., Székely, Losonczy)*
 1936. 03. 08. **PUCCINI: Turandot** (Bodó, Halmos, Dobay) (*Turandot, Kalaf, Liù*)
 1936. 03. 10. VERDI: *Az álarcosbál (H. Roswaenge m. v., Svéd, Walter)*
 1936. 03. 17. WAGNER: *Az istenek alkonya (Závodszy, Kálmán, Némethy)*
 1936. 03. 18. PUCCINI: *Turandot (mint 03. 08.)*
 1936. 03. 25. VERDI: *A trubadúr (Palló, Gyenge m. v., Budanovits, Halmos)*
 1936. 03. 26. WAGNER: *A Rajna kincse (Losonczy, Závodszy, Lendvay)*
 1936. 03. 29. VERDI: *Aida (Némethy, Gyenge m. v., Halmos, Székely, Palló)*
 1936. 03. 31. WAGNER: *A walkür (mint 02. 04.)*
 1936. 04. 04. WAGNER: *Siegfried (mint 03. 03.)*
 1936. 04. 16. WAGNER: *Az istenek alkonya (mint 03. 17.)*
 1936. 04. 19. du. VERDI: *Aida (Némethy, Rigó, Halmos, Kálmán, Losonczy)*
 1936. 04. 20. MOZART: *A varázsfuvola (Székely, Rösler, Osváth, Ladányi, Maleczky)*
 1936. 04. 25. **MONTEVERDI–RESPIGHI: Orfeo – magyarországi bemutató** (Palló, Réthy) (*Orfeo, Euridike*)

1936. 04. 28. MOZART: *A varázsfuvola* (Székely, H. Roswaenge m. v., Osváth, Báthy, Maleczky)
1936. 04. 29. MONTEVERDI–RESPIGHI: *Orfeo* (mint 04. 25.)
1936. 05. 02. VERDI: *A trubadúr* (Palló, Németh M. m. v., Basilides, Halmos)
1936. 05. 07. MONTEVERDI–RESPIGHI: *Orfeo* (mint 04. 25.)
1936. 05. 12. VERDI: *Aida* (Némethy, Németh M. m. v., Pataky m. v., Székely, Losonczy)
1936. 05. 14. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Kálmán, Némethy)
1936. 05. 17. MOZART: *A varázsfuvola* (Kálmán, Rösler, Osváth, Nagy M., Lendvay)
1936. 06. 09. VERDI: *Az álarcosbál* (H. Roswaenge m. v., Svéd, Németh M. m. v.)
1936. 06. 16. VERDI: *Don Carlos* (Székely, G. Cigna m. v., F. Merli m. v., Némethy, Palló)
1936. 06. 18. VERDI: *Otello* (F. Merli m. v., Palló, Báthy)

1936/1937

1936. 10. 02. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Báthy, Halmos, Némethy, Palló)
1936. 10. 04. MONTEVERDI – RESPIGHI: *Orfeo* (Palló, Réthy)
1936. 10. 22. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, Pataky m. v., Kálmán, Losonczy)
1936. 10. 27. WAGNER: *A Rajna kincse* (Losonczy, Závodszy, Lendvay)
1936. 10. 29. **BARTÓK: A kékszakállú herceg vára – felújítás** (Székely, Némethy) (A kékszakállú herceg, Judit)
1936. 11. 01. VERDI: *Requiem* (Báthy, Basilides, Rösler, Székely)
1936. 11. 04. WAGNER: *A Rajna kincse* (Losonczy, Závodszy, Maleczky)
1936. 11. 08. VERDI: *Az álarcosbál* (Pataky m. v., Svéd, Németh M. m. v.)
1936. 11. 10. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Báthy, Huszka m. v.)
1936. 11. 13. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (mint 10. 29.)
1936. 11. 24. WAGNER: *Siegfried* (Závodszy, Somló, Losonczy, Némethy)
1936. 11. 27. MONTEVERDI–RESPIGHI: *Orfeo* (mint 10. 04.)
1936. 12. 02. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Báthy, Némethy)
1936. 12. 03. VERDI: *Traviata* (G. Cigna m. v., Rösler, Svéd)
1936. 12. 04. PUCCINI: *Turandot* (Németh M. m. v., Halmos, Orosz)
1936. 12. 08. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (mint 10. 29.)
1936. 12. 09. VERDI: *Az álarcosbál* (Pataky m. v., Palló, G. Cigna m. v.)
1937. 01. 12. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Kálmán, Némethy)
1937. 01. 14. VERDI: *Otello* (Halmos, Palló, Gyenge m. v.)
1937. 01. 15. MOZART: *A varázsfuvola* (Koréh, Rösler, Osváth, Réthy, Lendvay)
1937. 01. 19. VERDI: *A trubadúr* (Svéd, Báthy, Budanovits, H. Roswaenge m. v.)
1937. 01. 20. WAGNER: *Siegfried* (Závodszy, Szügyi, Losonczy, Némethy)

1937. 01. 26. PUCCINI: *Turandot* (Gyenge m. v., Laurisin, Dobay)
1937. 02. 05. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)
1937. 02. 11. KODÁLY: *Székely fonó* (Palló, Basilides, Rösler, Báthy)
1937. 02. 21. PUCCINI: *Turandot* (Bodó, Halmos, Relle)
1937. 02. 26. KODÁLY: *Székely fonó* (Palló, Basilides, Rösler, Nagy M.)
1937. 03. 17. PUCCINI: *Turandot* (Gyenge m. v., Halmos, Orosz)
1937. 04. 01. VERDI: *Rigoletto* (Pataky m. v., Palló, Ladányi)
1937. 04. 13. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Koréh, Némethy)
1937. 04. 16. **MOZART: Figaro házassága – felújítás** (Farkas, Osváth, Sándor, Losonczy, Gere) (Almaviva gróf, A grófné, Susanna, Figaro, Cherubin)
1937. 04. 17. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (mint 1936. 10. 29.)
1937. 04. 22. MOZART: *Figaro házassága* (mint 04. 16.)
1937. 04. 23. WAGNER: *A Rajna kincse* (Szende, Závodszy, Maleczky)
1937. 04. 28. VERDI: *Aida* (Némethy, M. Müller m. v., Halmos, Székely, Svéd)
1937. 05. 05. WAGNER: *Az istenek alkonya* (mint 01. 12.)
1937. 05. 13. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Báthy, Huszka m. v.)
1937. 05. 19. WAGNER: *Siegfried* (Závodszy, Somló, Losonczy, Huszka m. v.)
1937. 05. 21. Díszelőadás III. Viktor Emanuel és Helena királyné tiszteletére – **Fanfare e Marcia reale, Giovinezza, BERLIOZ: Rákóczi-induló**
1937. 05. 25. VERDI: *Rigoletto* (Pataky m. v., Palló, Gyurkovics m. v.)
1937. 05. 28. WAGNER: *Az istenek alkonya* (mint 01. 12.)
1937. 06. 05. VERDI: *Traviata* (Osváth, H. Roswaenge m. v., Svéd)
1937. 06. 11. **VERDI: Simon Boccanegra – magyarországi bemutató** (Palló, Székely, Rigó, Halmos) (Simon Boccanegra, Jacopo Fiesco, Amelia Grimaldi, Gabriele Adorno)

1937/1938

1937. 10. 07. RESPIGHI: *A láng* (Tutsek, Lendvay, Halmos, Walter)
1937. 10. 11. VERDI: *Rigoletto* (Laurisin. L. Tibbett m. v., Gyurkovics)
1937. 10. 12. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Kálmán, Némethy)
1937. 10. 14. VERDI: *Simon Boccanegra* (Palló, Székely, Rigó, Halmos)
1937. 10. 19. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (Székely, Némethy)
1937. 10. 28. VERDI: *Simon Boccanegra* (mint 10. 14.)
1937. 10. 29. WAGNER: *A Rajna kincse* (Losonczy, Závodszy, Lendvay)
1937. 10. 30. MONTEVERDI–RESPIGHI: *Orfeo* (Palló, Horányi)

1937. 11. 01. VERDI: *Requiem* (Báthy, Basilides, Rösler, Székely)
 1937. 11. 13. MOZART: *Figaro házassága* (Lendvay, Osváth, Orosz, Losonczy, Gere)
 1937. 11. 16. WAGNER: *A Rajna kincse* (Losonczy, Závodszy, Maleczky)
 1937. 11. 17. du. VERDI: *Traviata* (Osváth, Rösler, Farkas)
 1937. 11. 23. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Báthy, Huszka m. v.)
 1937. 11. 25. MOZART: *A varázsfuvola* (Koréh, Rösler, Gyurkovics, Tamás, Lendvay)
 1937. 11. 27. VERDI: *Simon Boccanegra* (Palló, Székely, Rigó, Pataky m. v.)
 1937. 12. 01. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (mint 10. 19.)
 1937. 12. 02. VERDI: *A trubadúr* (Palló, Báthy, Basilides, H. Roswaenge m. v.)
 1937. 12. 07. MOZART: *Figaro házassága* (Lendvay, Osváth, Orosz, Losonczy, Halász)
 1937. 12. 22. MOZART: *A varázsfuvola* (Székely, Rösler, Gyurkovics, Tamás, Maleczky)
 1938. 01. 07. WAGNER: *A walkür* (mint 1937. 11. 23.)
 1938. 01. 11. WAGNER: *Siegfried* (Závodszy, Szügyi, Losonczy, Huszka m. v.)
 1938. 02. 02. VERDI: *A trubadúr* (Hámory, Rigó, Németh A., Laczó)
 1938. 02. 11. MONTEVERDI–RESPIGHI: *Orfeo* (mint 1937. 10. 30.)
 1938. 02. 20. VERDI: *A trubadúr* (Hámory, Báthy, Németh A., Laczó)
 1938. 02. 22. RESPIGHI: *A láng* (Tutsek, Palló, Halmos, Walter)
 1938. 02. 24. **WAGNER: A nürnbergi mesterdalnokok – felújítás** (Losonczy, Székely, H. Wiedemann m. v., Ney, Osváth)
 1938. 02. 26. VERDI: *A trubadúr* (mint 02. 02.)
 1938. 03. 01. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Székely, Maleczky, Ney, Osváth)
 1938. 03. 04. WAGNER: *Siegfried* (Závodszy, Somló, Losonczy, Némethy)
 1938. 03. 13. VERDI: *Simon Boccanegra* (mint 11. 27.)
 1938. 04. 08. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (mint 1937. 10. 19.)
 1938. 04. 10. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Székely, Maleczky, Závodszy, Osváth)
 1938. 04. 20. VERDI: *Simon Boccanegra* (mint 1937. 10. 14.)
 1938. 05. 05. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (mint 1937. 10. 19.) – **az Operaház vendégjátéka a firenzei Maggio Musicalén**
 1938. 05. 06. RESPIGHI: *A láng* (Budanovits, Losonczy, Halmos, Walter) – **az Operaház vendégjátéka a firenzei Maggio Musicalén**
 1938. 05. 15. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (mint 03. 01.)
 1938. 05. 21. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Koréh, Némethy)
 1938. 05. 29. RESPIGHI: *A láng* (mint 05. 06.)
 1938. 06. 07. MOZART: *A varázsfuvola* (Székely, Rösler, Gyurkovics, Tamás, Lendvay)

1938/1939

1938. 10. 02. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Hámory, Rigó)
 1938. 10. 04. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Kálmán, Maleczky, Závodszy, Osváth)
 1938. 10. 08. MOZART: *A varázsfuvola* (Koréh, Rösler, Osváth, Nagy M., Lendvay)
 1938. 10. 12. VERDI: *Aida* (Némethy, Rigó, Halmos, Kálmán, Losonczy)
 1938. 10. 14. VERDI: *Traviata* (Osváth, Rösler, Palló)
 1938. 10. 18. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Báthy, Halmos, Némethy, Palló)
 1938. 10. 21. RESPIGHI: *A láng* (Budanovits, Losonczy, Halmos, Walter)
 1938. 10. 29. VERDI: *Rigoletto* (Pataky m. v., Palló, Gyurkovics)
 1938. 11. 02. VERDI: *Requiem* (Báthy, Basilides, Rösler, Székely)
 1938. 11. 10. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Bodó, Halmos, Tutsek, Palló)
 1938. 12. 01. VERDI: *Traviata* (T. Menotti m. v., Pataky m. v., Palló)
 1938. 12. 03. RESPIGHI: *A láng* (Tutsek, Losonczy, Halmos, Walter)
 1938. 12. 09. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (mint 10. 02.)
 1938. 12. 13. VERDI: *Aida* (Tutsek, Walter, Halmos, Székely, Svéd)
 1938. 12. 18. VERDI: *Don Carlos* (Kálmán, Bodó, Halmos, Némethy, Palló)
 1938. 12. 22. VERDI: *Rigoletto* (Pataky m. v., Palló, Szabó I.)
 1938. 12. 23. VERDI: *Aida* (Némethy, Bodó, Laczó, Székely, Losonczy)
 1938. 12. 30. VERDI: *Simon Boccanegra* (Palló, Koréh, Rigó, Halmos)
 1939. 01. 01. VERDI: *Rigoletto* (Pataky m. v., Lendvay, Szabó I.)
 1939. 02. 03. VERDI: *A trubadúr* (Svéd, Rigó, Budanovits, Laczó)
 1939. 02. 15. VERDI: *Az álarcosbál* (mint 1938. 10. 02.)
 1939. 02. 22. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Kálmán, Maleczky, M. Hirzel m. v., Báthy)
 1939. 03. 08. VERDI: *Simon Boccanegra* (Palló, Székely, Rigó, Halmos)
 1939. 03. 14. **VERDI: Falstaff – felújítás** (Palló, Hámory, Dobay, Gere)
 1939. 03. 16. VERDI: *Falstaff* (mint 03. 04.)
 1939. 03. 25. VERDI: *Falstaff* (mint 03. 04.)
 1939. 03. 28. VERDI: *Otello* (Halmos, Palló, Walter)
 1939. 04. 02. VERDI: *Otello* (mint 04. 02.)
 1939. 04. 13. RESPIGHI: *A láng* (Tutsek, Lendvay, Halmos, Walter)
 1939. 04. 18. VERDI: *Otello* (A. Pertile m. v., Palló, Walter) Városi Színház
 1939. 04. 21. VERDI: *Az álarcosbál* (A. Pertile m. v., Palló, Rigó)
 1939. 05. 03. VERDI: *Falstaff* (mint 03. 04.)

1939. 05. 08. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Székely, Maleczky, S. Svanholm m. v., M. Müller m. v.)
1939. 05. 12. VERDI: *Falstaff* (mint 03. 04.)
1939. 05. 14. VERDI: *Falstaff* (mint 03. 04.)
1939. 05. 16. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Kálmán, Némethy)
1939. 05. 17. VERDI: *Aida* (Dósa, Rigó, M. Hirzel m. v., Koréh, Losonczy)
1939. 05. 27. VERDI: *Aida* (Némethy, Walter, M. Hirzel m. v., Székely, Palló)
1939. 06. 01. MOZART: *A varázsfuvola* (Székely, Rösler, Gyurkovics, Layer, Maleczky)
1939. 06. 02. VERDI: *Simon Boccanegra* (Palló, Koréh, Rigó, Pataky m. v.)
1939. 06. 03. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Kálmán, Maleczky, M. Hirzel m. v., Orosz)

1939/1940

1939. 10. 07. VERDI: *Aida* (Tutsek, Rigó, Halmos, Kálmán, Palló)
1939. 10. 10. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)
1939. 10. 13. PUCCINI: *Gianni Schicchi* (Maleczky, Tamás, Sárdy)
1939. 10. 14. VERDI: *Traviata* (Osváth, Rösler, Palló)
1939. 10. 17. VERDI: *Falstaff* (Palló, Hámory, Dobay, Gere)
1939. 10. 25. MOZART: *A varázsfuvola* (Koréh, Rösler, Raffay m. v., Tamás, Maleczky)
1939. 11. 02. VERDI: *Requiem* (Báthy, Basilides, Rösler, Székely)
1939. 11. 03. VERDI: *Falstaff* (mint 10. 17.)
1939. 11. 07. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Báthy, Halmos, Némethy, Palló)
1939. 11. 10. **BARTÓK–HARANGOZÓ: A fából faragott királyfi – felújítás** (Zsedényi, Vera, Harangozó, Ottrubay)
1939. 11. 14. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (mint 11. 10.)
1939. 11. 17. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Hámory, Rigó)
1939. 12. 09. RESPIGHI: *A láng* (Tutsek, Losonczy, Halmos, Walter)
1939. 12. 14. WAGNER: *A walkür* (S. Svanholm m. v., Losonczy, Rigó, Némethy)
1939. 12. 17. VERDI: *Aida* (Némethy, M. Müller m. v., S. Svanholm m. v., Székely, Losonczy)
1939. 12. 19. WAGNER: *A Rajna kincse* (Losonczy, Závodszy, Maleczky)
1939. 12. 23. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára*, BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (Székely, Némethy; mint 11. 10.)
1939. 12. 27. VERDI: *Rigoletto* (Laczó, Palló, Gyurkovics)
1939. 12. 30. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Báthy, Halmos, Tutsek, Palló)
1940. 01. 02. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Rigó, Némethy)

1940. 01. 12. RESPIGHI: *A láng* (Tutsek, Losonczy, Halmos, Walter) – **az Operaház vendégjátéka a milánói Scalában**
1940. 01. 14. RESPIGHI: *A láng* (mint 01. 12.) – **az Operaház vendégjátéka a milánói Scalában**
1940. 01. 17. VERDI: *Aida* (Némethy, Németh M. m. v., Halmos, Kálmán, Losonczy)
1940. 01. 18. VERDI: *Az álarcosbál* (A. Pertile m. v., Palló, Rigó)
1940. 01. 22. VERDI: *Otello* (A. Pertile m. v., Palló, Walter)
1940. 01. 23. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Székely, Maleczky, Závodszy, Báthy)
1940. 01. 24. VERDI: *Traviata* (Osváth, Pataky m. v., Palló)
1940. 01. 27. VERDI: *Az álarcosbál* (Pataky m. v., Palló, Rigó)
1940. 02. 06. MOZART: *A varázsfuvola* (Székely, Rösler, Raffay m. v., Layer, Maleczky)
1940. 02. 13. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Kálmán, Maleczky, Závodszy, Osváth)
1940. 02. 18. VERDI: *Aida* (Dósa, Walter, Laczó, Koréh, Palló)
1940. 02. 22. VERDI: *Falstaff* (mint 1939. 10. 17.)
1940. 02. 26. VERDI: *Aida* (Dósa, Rigó, H. Roswaenge m. v., Székely, Palló)
1940. 03. 12. RESPIGHI: *A láng* (Budanovits, Losonczy, Halmos, Walter)
1940. 04. 03. **R. STRAUSS: Salome – felújítás** (Laurisin, Budanovits, Walter, Losonczy) (Heródes, Heródiás, Salome, Jochanaan)
1940. 04. 04. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Hámory, Németh M. m. v.)
1940. 04. 12. R. STRAUSS: *Salome* (mint 04. 03.)
1940. 04. 19. VERDI: *Aida* (Némethy, Németh M. m. v., Halmos, Koréh, Losonczy)
1940. 04. 20. R. STRAUSS: *Salome* (Laurisin, Budanovits, Walter, Jámor)
1940. 04. 23. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Vitéz, Némethy)
1940. 04. 26. VERDI: *Traviata* (Tamás, Udvardy, Svéd m. v.)
1940. 04. 28. RESPIGHI: *A láng* (Tutsek, Losonczy, Halmos, Walter)
1940. 05. 02. VERDI: *Traviata* (mint 04. 26.)
1940. 05. 07. VERDI: *Aida* (Némethy, Luhn, Halmos, Koréh, Palló)
1940. 05. 08. **PUCCINI: Manon Lescaut – felújítás** (Walter, Losonczy, Pataky m. v., Maleczky) (Manon, Lescaut őrmester, René des Grieux, Geronte de Ravoir)
1940. 05. 10. PUCCINI: *Manon Lescaut* (mint 05. 08.)
1940. 05. 15. PUCCINI: *Manon Lescaut* (mint 05. 08.)
1940. 05. 18. PUCCINI: *Manon Lescaut* (mint 05. 08.)
1940. 05. 19. VERDI: *Traviata* (Tamás, Udvardy, Palló)
1940. 05. 28. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Rigó, Némethy)
1940. 05. 29. **PUCCINI: Tosca** (G. Cigna m. v., A. Granada m. v., E. de Franceschi m. v.) (Tosca, Cavaradossi, Scarpia) beugrás

1940. 06. 02. VERDI: *Traviata* (G. Cigna m. v., A. Granada m. v., E. de Franceschi m. v.)
1940. 06. 05. WAGNER: *Az istenek alkonya* (H. Grahl m. v., Vitéz, Némethy)
1940. 06. 08. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (H. Grahl m. v., Kálmán, Némethy)
1940. 06. 11. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Koréh, Némethy)
1940. 06. 19. VERDI: *Traviata* (Osváth, Udvardy, Palló)

1940/1941

1940. 10. 03. **MOZART: A varázsfuvola – felújítás** (Koréh, Sárdy, Tamás, Osváth, Maleczky)
1940. 10. 08. R. STRAUSS: *Salome* (Laurisin, Budanovits, Walter, Jámbor)
1940. 10. 09. VERDI: *Otello* (Halmos, Losonczy, Báthy)
1940. 10. 11. MOZART: *A varázsfuvola* (mint 10. 03.)
1940. 10. 14. MOZART: *A varázsfuvola* (Koréh, Sárdy, Tamás, Osváth, Szomolányi)
1940. 10. 27. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Székely, Maleczky, S. Svanholm m. v., M. Müller m. v.)

1940. 11. 02. VERDI: *Requiem* (Báthy, Basilides, Rösler, Losonczy)
1940. 11. 09. VERDI: *Otello* (mint 10. 09.)
1940. 11. 13. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Hámory, Németh M. m. v.)
1940. 11. 20. R. STRAUSS: *Salome* (mint 10. 08.)
1940. 11. 29. **ROCCA: Ivnor hegye – magyarországi bemutató** (Palló, Rigó, Rösler) (Kirlatos, Edali, Imár)
1940. 12. 03. ROCCA: *Ivnor hegye* (mint 11. 29.)
1940. 12. 05. VERDI: *Otello* (A. Pertile m. v., Losonczy, Báthy)
1940. 12. 08. VERDI: *Az álarcosbál* (A. Pertile m. v., Palló, Rigó)
1940. 12. 09. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Székely, Maleczky, Závodszy, Osváth)
1940. 12. 11. ROCCA: *Ivnor hegye* (mint 11. 29.)
1940. 12. 14. R. STRAUSS: *Salome* (mint 10. 08.)
1940. 12. 15. ROCCA: *Ivnor hegye* (mint 11. 29.)
1940. 12. 19. RESPIGHI: *A láng* (Budanovits, Losonczy, Halmos, Walter)
1941. 01. 02. ROCCA: *Ivnor hegye* (mint 1940. 11. 29.)
1941. 02. 01. VERDI: *Simon Boccanegra* (Palló, Koréh, Rigó, Halmos)
1941. 02. 06. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (Székely, Némethy)
1941. 02. 08. **Az Istituto Italiano di Cultura l'Ungeria ünnepi estje Giuseppe Verdi halálának 40. évfordulója alkalmából** – műsor: Aroldo – nyitány, *Traviata* az I., és a II. felvonás előjátéka, *Nabucco* – nyitány, *Stabat mater*, *Requiem* – Sanctus, *Luisa Miller* – nyitány, *A végzet hatalma* – nyitány, *Otello* – Vihar és nyitókórus, *A szicíliai vecsernye* – nyitány

1941. 02. 10. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Wurga, Halmos, Némethy, Palló)
1941. 02. 18. VERDI: *Don Carlos* (Koréh, Báthy, Halmos, Tutsek, Palló)
1941. 02. 25. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Palló, Németh M. m. v.)
1941. 02. 27. VERDI: *A trubadúr* (Palló, Németh M. m. v., Gere, Laczó)
1941. 03. 01. WAGNER: *A walkür* (S. Svanholm m. v., Losonczy, Rigó, Némethy)
1941. 03. 04. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Székely, Maleczky, S. Svanholm m. v., Osváth)

1941. 03. 12. VERDI: *Falstaff* (Palló, Hámory, Orosz, Gere)
1941. 03. 16. VERDI: *Rigoletto* (Király, Palló, Gyurkovics) Városi Színház
1941. 03. 21. WAGNER: *A walkür* (Závodszy, Losonczy, Báthy, Huszka m. v.)
1941. 03. 22. VERDI: *Falstaff* (mint 03. 12.)
1941. 03. 23. du. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Palló, Perényi G. m. v.) Városi Színház
1941. 03. 28. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára*, Bartók–Harangozó: *A fából faragott királyfi* (mint 02. 06. ; Tatár, Vera, Harangozó, Ottrubay)

1941. 04. 06. VERDI: *Traviata* (M. Caniglia m. v., Pataky m. v., Palló)
1941. 04. 08. PUCCINI: *Manon Lescaut* (M. Caniglia m. v., Hámory, Pataky m. v., Maleczky)
1941. 04. 14. VERDI: *A trubadúr* (Hámory, Rigó, Németh A., Laczó) Városi Színház
1941. 04. 20. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (mint 03. 28.)
1941. 04. 30. PONCHIELLI: *Gioconda* (Báthy, Tutsek, Laczó, Hámory) Magyar Művelődés Háza, az előadást Berg Ottó helyett beugrással vezényelhette, részleteiből felvétel fennmaradt

1941. 05. 01. PUCCINI: *Manon Lescaut* (Walter, Hámory, Pataky m. v., Maleczky)
1941. 05. 04. VERDI: *Aida* (E. Stignani m. v., Németh M. m. v., T. Mazaroff m. v., Székely, Losonczy)
1941. 05. 06. VERDI: *A trubadúr* (Palló, Németh M. m. v., E. Stignani m. v., Laczó)
1941. 05. 09. **MASCAGNI: Parasztbecsület** (Némethy, Halmos) (Santuzza, Turiddu)
1941. 05. 10. VERDI: *Az álarcosbál* (Pataky m. v., Palló, Németh M. m. v.)
1941. 05. 13. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Székely, Maleczky, Závodszy, Báthy)
1941. 05. 15. VERDI: *A trubadúr* (Palló, Rigó, Németh A., Laczó) Városi Színház
1941. 05. 20. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Koréh, Némethy)
1941. 05. 22. **RESPIGHI: Lucretia – magyarországi bemutató, PUCCINI: A köpeny – felújítás** (Báthy, Nagypál, Losonczy; Palló, Udvardy, Walter) (Lucretia, Collatius, Tarquinius) (Marcel, Henri, Georgette)

1941. 05. 24. RESPIGHI: *Lucretia, Puccini: A köpeny* (mint 05. 22. ; mint 05. 22.)
1941. 05. 26. RESPIGHI: *Lucretia* (mint 05. 22.)
1941. 05. 27. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Koréh, Némethy)
1941. 05. 28. VERDI: *Otello* (mint 1940. 10. 09.) Városi Színház

1941. 05. 30. RESPIGHI: *Lucretia, Puccini: A köpeny (mint 05. 22. ; mint 05. 22.)*
1941. 06. 03. WAGNER: *Trisztán és Izolda (M. Lorenz m. v., Székely, A. Konetzny m. v.)*
1941. 06. 06. WAGNER: *Az istenek alkonya (M. Lorenz m. v., Koréh, A. Konetzny m. v.)*
1941. 06. 17. MASCAGNI: *Parasztbecsület (mint 05. 09.) Margitszigeti Szabadtéri Színpad*
1941. 06. 18. VERDI: *Simon Boccanegra (Palló, Koréh, Rigó, Pataky m. v.)*
1941. 06. 20. MASCAGNI: *Parasztbecsület (mint 05. 09.) Margitszigeti Szabadtéri Színpad*

1941/1942

1941. 09. 26. RESPIGHI: *A láng (Budanovits, Losonczy, Halmos, Walter)*
1941. 10. 02. VERDI: *Rigoletto (Laczó, Palló, L. Piltti m. v.)*
1941. 10. 05. VERDI: *Aida (Dósa, Walter, Halmos, Koréh, Csóka) Magyar Művelődés Háza*
1941. 10. 10. R. STRAUSS: *Salome (Laurisin, Budanovits, Walter, Jámber)*
1941. 10. 15. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi (Zsedényi, Vera, Harangozó, Ottrubay)*
1941. 10. 18. PUCCINI: *A köpeny (Palló, Udvardy, Walter)*
1941. 10. 23. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi (Zsedényi, Vera, Harangozó, Horváth E.)*
1941. 10. 27. RESPIGHI: *A láng (Tutsek, Losonczy, Halmos, Walter)*
1941. 10. 30. VERDI: *Az álarcosbál (Pataky m. v., Hámory, Rigó)*
1941. 11. 01. VERDI: *Requiem (Báthy, Basilides, Rösler, Koréh)*
1941. 11. 02. VERDI: *Aida (Némethy, M. Caniglia m. v., Halmos, Székely, Palló)*
1941. 11. 06. PUCCINI: *Tosca (M. Caniglia m. v., Pataky m. v., Losonczy)*
1941. 11. 13. VERDI: *Simon Boccanegra (Palló, Koréh, Rigó, Pataky m. v.)*
1941. 11. 16. VERDI: *Don Carlos (Koréh, Báthy, Halmos, Némethy, Palló)*
1941. 11. 21. VERDI: *Aida (Tutsek, Németh M. m. v., Halmos, Székely, Losonczy)*
1941. 11. 30. PUCCINI: *Tosca (Rigó, Járny, Losonczy)*
1942. 01. 10. PUCCINI: *Tosca (mint 1941. 11. 30.)*
1942. 01. 13. PUCCINI: *A köpeny (mint 1941. 10. 18.)*
1942. 01. 16. MONTEVERDI–RESPIGHI: *Orfeo (Palló, Horányi)*
1942. 01. 20. MONTEVERDI–RESPIGHI: *Orfeo (mint 01. 16.)*
1942. 01. 23. VERDI: *Simon Boccanegra (Palló, Székely, Rigó, Halmos)*
1942. 01. 24. RESPIGHI: *A láng (Némethy, Losonczy, Udvardy, Walter)*
1942. 01. 25. du. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi (mint 1941. 10. 23.)*
1942. 01. 27. RESPIGHI: *A láng (mint 01. 24.)*
1942. 02. 01. du. PUCCINI: *Tosca (Rigó, Járny, Maleczky) Magyar Művelődés Háza*
1942. 02. 01. VERDI: *Otello (S. Svanholm m. v., Losonczy, Báthy)*

1942. 02. 01. PUCCINI: *A köpeny, BARTÓK–HARANGOZÓ: A fából faragott királyfi (mint 1941. 10. 18. ; Sallay, Vera, Harangozó, Horváth E.)*
1942. 02. 03. VERDI: *Simon Boccanegra (Palló, Koréh, Rigó, Pataky m. v.)*
1942. 02. 04. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok (Losonczy, Székely, Maleczky, S. Svanholm m. v., Osváth)*
1942. 02. 08. du. VERDI: *A trubadúr (Palló, Rigó, Basilides, Laczó)*
1942. 02. 14. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi (mint 02. 01.)*
1942. 02. 15. VERDI: *Aida (M. Klose m. v., Németh M. m. v., T. Ralf m. v., Koréh, Palló)*
1942. 02. 18. VERDI: *Rigoletto (Laczó, Palló, Szabó I.)*
1942. 02. 19. VERDI: *A trubadúr (Hámory, Némethy M. m. v., Gere, Halmos)*
1942. 02. 24. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok (Losonczy, Székely, Maleczky, Závodszy, Báthy)*
1942. 02. 26. VERDI: *Falstaff (Palló, Hámory, Orosz, Gere)*
1942. 02. 27. VERDI: *Az álarcosbál (Pataky m. v., Hámory, Németh M. m. v.)*
1942. 03. 01. du. PUCCINI: *Tosca (Rigó, Laczó, Maleczky)*
1942. 03. 03. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára (Székely, Némethy)*
1942. 03. 04. VERDI: *Az álarcosbál (Halmos, Palló, Báthy) Magyar Művelődés Háza*
1942. 03. 11. MONTEVERDI–RESPIGHI: *Orfeo (mint 01. 16.)*
1942. 03. 17. VERDI: *Falstaff (mint 02. 26.)*
1942. 03. 18. VERDI: *Aida (Kováts J., Rigó, Halmos, Koréh, Losonczy)*
1942. 03. 20. VERDI: *Falstaff (mint 02. 26.)*
1942. 03. 21. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára (mint 03. 03.)*
1942. 03. 25. PUCCINI: *Tosca (Walter, Járny, Maleczky)*
1942. 03. 26. du. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi (mint 1941. 10. 23.)*
1942. 03. 27. VERDI: *Don Carlos (Koréh, Báthy, Halmos, Tutsek, Palló)*
1942. 03. 28. **GIORDANO: André Chénier – felújítás (Pataky m. v., Losonczy, Rigó) (André Chénier, Gérard, Maddalena)**
1942. 03. 31. GIORDANO: *André Chénier (mint 03. 28.)*
1942. 04. 08. GIORDANO: *André Chénier (mint 03. 28.)*
1942. 04. 19. du. VERDI: *Aida (Kováts J., Báthy, Laczó, Koréh, Csóka) Magyar Művelődés Háza*
1942. 04. 21. WAGNER: *Trisztán és Izolda (Závodszy, Koréh, R. Merker m. v.)*
1942. 04. 23. GIORDANO: *André Chénier (mint 03. 28.)*
1942. 04. 26. VERDI: *A trubadúr (Palló, Rigó, E. Stignani m. v., Laczó)*
1942. 04. 28. WAGNER: *Siegfried (Závodszy, Laurisin, Jámber, Némethy)*
1942. 04. 30. MASCAGNI: *Parasztbecsület, VERDI: Az álarcosbál – I. felvonás 2. kép (E. Stignani m. v., Laczó; Pataky m. v., Palló, Rigó)*

1942. 05. 03. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Báthy, Halmos, E. Stignani m. v., Palló)
1942. 05. 04. GIORDANO: *André Chénier* (mint 03. 28.)
1942. 05. 12. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Koréh, Némethy)
1942. 05. 13. GIORDANO: *André Chénier* (mint 03. 28.)
1942. 05. 15. **ZANDONAI: Veronai szerelmesek – magyarországi bemutató** (Warga, Udvardy, Hámory) (Giulietta, Romeo, Tebaldo)
1942. 05. 19. VERDI: *Rigoletto* (Járay, Palló, Manyák) Magyar Művelődés Háza
1942. 05. 23. ZANDONAI: *Veronai szerelmesek* (mint 05. 15.)
1942. 05. 27. ZANDONAI: *Veronai szerelmesek* (mint 05. 15.)
1942. 05. 29. PUCCINI: *Tosca* (Walter, Járay, Palló)
1942. 06. 04. VERDI: *Rigoletto* (H. Roswaenge m. v., Palló, Gyurkovics)
1942. 06. 13. PUCCINI: *A köpeny* (mint 1941. 10. 18.)

1942/1943

1942. 09. 29. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (Zsedényi, Ottrubay, Harangozó, Horváth E.)
1942. 10. 01. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (Székely, Némethy)
1942. 10. 10. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Losonczy, Székely, Szilvássy, Farkas I. m. v.)
1942. 10. 11. du. MASCAGNI: *Parasztbecsület* (Némethy, Király) Magyar Művelődés Háza
1942. 10. 14. RESPIGHI: *A láng* (Tutsek, Losonczy, Udvardy, Walter)
1942. 10. 25. de. VERDI: *Rigoletto* (Járay, Palló, Szabó I.)
1942. 10. 27. PUCCINI: *Bohémélet* (Király, Maleczky, Palló, Koréh, Szilvássy, Farkas I. m. v.)
1942. 10. 29. PUCCINI: *Tosca* (Walter, Járay, Losonczy)
1942. 11. 01. VERDI: *Requiem* (Báthy, Basilides, Rösler, Koréh)
1942. 11. 04. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Báthy, Halmos, Tutsek, Palló)
1942. 11. 07. **Ünnepi est Kodály Zoltán 60. születésnapja alkalmából – KODÁLY: Színházi nyitány – operaházi bemutató, Székely fonó – felújítás** (Palló, Nagy I., Rösler, Báthy)
1942. 11. 08. de. MASCAGNI: *Parasztbecsület* (Walter, Király)
1942. 11. 08. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Hámory, Németh M. m. v.)
1942. 11. 10. **Ünnepi est Kodály Zoltán 60. születésnapja alkalmából – KODÁLY: Színházi nyitány, Székely fonó** (mint 11. 07.)
1942. 11. 15. de. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (Sallay, Ottrubay, Harangozó, Horváth E.)
1942. 11. 20. VERDI: *Otello* (Halmos, Losonczy, Báthy)
1942. 11. 21. PUCCINI: *A köpeny* (Palló, Udvardy, Walter)

1942. 11. 22. de. KODÁLY: *Székely fonó* (mint 11. 07.)
1942. 11. 22. PUCCINI: *Bohémélet* (J. Björling m. v., Maleczky, Losonczy, Koréh, Osváth, Réthy E. m. v.)
1942. 11. 28. VERDI: *Az álarcosbál* (Pataky m. v., Hámory, Németh M. m. v.)
1942. 12. 01. VERDI: *Aida* (Némethy, Németh M. m. v., Halmos, Székely, Losonczy)
1942. 12. 05. MASCAGNI: *Parasztbecsület* (Németh M. m. v., Halmos)
1942. 12. 06. de. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Losonczy, Székely, Raffay, Farkas I. m. v.)
1942. 12. 07. PUCCINI: *Bohémélet* (Király, Maleczky, Palló, Koréh, Raffay, Farkas I. m. v.)
1942. 12. 12. KODÁLY: *Székely fonó* (Hámory, Nagy I., Rösler, Báthy)
1942. 12. 23. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (mint 10. 01.)
1942. 12. 29. VERDI: *Az álarcosbál* (Pataky m. v., Palló, Németh M. m. v.)
1943. 01. 02. VERDI: *Aida* (Thury G. m. v., Németh M. m. v., Laczó, Székely, Palló)
1943. 01. 11. VERDI: *Falstaff* (Palló, Hámory, Orosz, Gere)
1943. 01. 14. KODÁLY: *Székely fonó* (mint 1942. 11. 07.)
1943. 01. 16. ZANDONAI: *Veronai szerelmesek* (Warga, Udvardy, Hámory)
1943. 01. 17. PUCCINI: *Bohémélet* (Járay, Maleczky, Losonczy, Koréh, Osváth, Réthy m. v.)
1943. 01. 20. KODÁLY: *Székely fonó* (Hámory, Nagy I., Udvardy, Báthy)
1943. 01. 23. VERDI: *Falstaff* (mint 01. 11.)
1943. 01. 26. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)
1943. 01. 28. ZANDONAI: *Veronai szerelmesek* (mint 01. 16.)
1943. 01. 29. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Palló, Németh M. m. v.)
1943. 01. 31. PUCCINI: *Tosca* (Walter, Járay, Penninger A. m. v.)
1943. 02. 01. ZANDONAI: *Veronai szerelmesek* (mint 01. 16.)
1943. 02. 11. PUCCINI: *Bohémélet* (Járay, Maleczky, Palló, Koréh, Szilvássy, Farkas I. m. v.)
1943. 02. 12. KODÁLY: *Székely fonó* (mint 1942. 12. 12.)
1943. 03. 06. VERDI: *Rigoletto* (mint 1942. 10. 25. de.)
1943. 03. 08. VERDI: *Don Carlos* (Koréh, Báthy, Halmos, Tutsek, Palló)
1943. 03. 10. PUCCINI: *Bohémélet* (Járay, Maleczky, Csóka, Székely, Raffay, Farkas I. m. v.) Magyar Művelődés Háza
1943. 03. 14. PUCCINI: *Tosca* (mint 1942. 10. 29.) Magyar Művelődés Háza
1943. 03. 19. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (J. Berglund m. v., Székely, Maleczky, Závodszy, Báthy)
1943. 03. 23. VERDI: *Don Carlos* (mint 1942. 11. 04.)
1943. 03. 25. BIZET: *Carmen* (Laczó, Jámbor, Németh A., Horányi)
1943. 03. 29. VERDI: *Otello* (S. Svanholm m. v., Losonczy, Báthy)
1943. 04. 01. BIZET: *Carmen* (Laczó, Jámbor, Németh A., Réthy E.)

1943. 04. 03. MASCAGNI: *Parasztbecsület* (Walter, Halmos)
 1943. 04. 04. du. VERDI: *Rigoletto* (Király, Palló, Gyurkovics) Magyar Művelődés Háza
 1943. 04. 04. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Losonczy, Koréh, Szilvássy, Réthy E. m. v.)
 1943. 04. 06. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Székely, Maleczky, Závodszy, Osváth)
 1943. 04. 07. PUCCINI: *A köpeny* (mint 1942. 11. 21.)
 1943. 04. 09. PUCCINI: *Tosca* (Rigó, Pataky m. v., Maleczky)
 1943. 04. 11. de. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (mint 1942. 09. 29.)
 1943. 04. 18. BIZET: *Carmen* (T. Ralf m. v., Jámbor, M. Klose m. v., Horányi)
 1943. 04. 27. RESPIGHI: *A láng* (Tutsek, Losonczy, Halmos, Walter)
 1943. 05. 01. BIZET: *Carmen* (mint 03. 25.)
 1943. 05. 02. PUCCINI: *Tosca* (Rigó, Járay, Maleczky)
 1943. 05. 04. WAGNER: *Siegfried* (J. Pöltzer m. v., Laurisin, Losonczy, Némethy)
 1943. 05. 05. VERDI: *Rigoletto* (mint 1942. 10. 25. de.)
 1943. 05. 06. RESPIGHI: *A láng* (mint 04. 27.)
 1943. 05. 07. BIZET: *Carmen* (mint 03. 25.)
 1943. 05. 08. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (mint 1942. 11. 15. de.)
 1943. 05. 11. WAGNER: *Az istenek alkonya* (J. Pöltzer m. v., Koréh, Némethy)
 1943. 05. 14. VERDI: *Simon Boccanegra* (Palló, Székely László M. m. v., Járay)
 1943. 05. 26. VERDI: *Aida* (Némethy, Rigó, Halmos, Székely, Jámbor)
 1943. 05. 28. GIORDANO: *André Chénier* (Járay, Rigó, Losonczy)
 1943. 05. 29. VERDI: *Simon Boccanegra* (Palló, Székely Rigó, Halmos)
 1943. 05. 30. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (J. Pöltzer m. v., Koréh, Némethy)
 1943. 06. 01. GIORDANO: *André Chénier* (mint 05. 28.)
 1943. 06. 08. BIZET: *Carmen* (Laczó, Jámbor, E. Stignani m. v., Réthy E. m. v.)
 1943. 06. 09. WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* (Losonczy, Székely, Maleczky, S. Svanholm m. v., Osváth)
 1943. 06. 11. VERDI: *Don Carlos* (Koréh, Báthy, Halmos, E. Stignani m. v., Palló)
 1943. 06. 13. MASCAGNI: *Parasztbecsület* (E. Stignani m. v., Halmos)
 1943. 06. 14. PUCCINI: *Bohémélet* (Járay, Maleczky, Csóka, Székely, Raffay, Réthy E. m. v.) Magyar Művelődés Háza

1943/1944

1943. 09. 30. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (Sallay, Ottrubay, Harangozó, Horváth E.)
 1943. 10. 03. VERDI: *Aida* (Tutsek, Rigó, Halmos, Koréh, Jámbor)

1943. 10. 10. VERDI: *Rigoletto* (Járay, Palló, Szabó I.)
 1943. 10. 16. PUCCINI: *Tosca* (Walter, Járay, Palló)
 1943. 10. 19. BIZET: *Carmen* (Laczó, Jámbor, Németh A., Layer) Magyar Művelődés Háza
 1943. 10. 20. VERDI: *Falstaff* (Palló, Hámory, Orosz, Gere)
 1943. 10. 26. BIZET: *Carmen* (S. Svanholm m. v., Jámbor, Németh A., Horányi)
 1943. 10. 28. VERDI: *Aida* (Némethy, Rigó, S. Svanholm m. v., Koréh, Palló)
 1943. 10. 29. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Losonczy, Székely, Osváth, Orosz)
 1943. 10. 31. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Palló, Rigó)
 1943. 11. 01. VERDI: *Requiem* (Báthy, Basilides, Rösler, Losonczy)
 1943. 11. 05. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)
 1943. 11. 05. GIORDANO: *André Chénier* (Járay, Rigó, Losonczy)
 1943. 11. 08. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Hámory, Báthy)
 1943. 11. 12. *Kassa hazatérésének 5. évfordulója alkalmából – KODÁLY: Székely fonó – első rész* (Palló, Nagy I., Udvardy, Farkas I.) Kassai Nemzeti Színház
 1943. 11. 14. du. PUCCINI: *Bohémélet* (Járay, Maleczky, Losonczy, Székely, Szilvássy, Szalay E. m. v.) Magyar Művelődés Háza
 1943. 11. 16. PUCCINI: *Tosca* (Rigó, Pataky m. v., Losonczy) Magyar Művelődés Háza
 1943. 11. 21. de. VERDI: *Rigoletto* (Laczó, Palló, Miklóssy)
 1943. 11. 21. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Losonczy, Koréh, Osváth, Orosz)
 1943. 11. 22. VERDI: *Aida* (mint 10. 03.)
 1943. 11. 27. MONTEVERDI–RESPIGHI: *Orfeo* (Palló, Horányi)
 1943. 12. 02. GIORDANO: *André Chénier* (Pataky m. v., Rigó, Losonczy)
 1943. 12. 03. MONTEVERDI–RESPIGHI: *Orfeo* (mint 11. 27.)
 1943. 12. 08. BIZET: *Carmen* (Halmos, Jámbor, Németh A., Layer)
 1943. 12. 12. PUCCINI: *Tosca* (Walter, Pataky m. v., Palló)
 1943. 12. 16. VERDI: *Aida* (Némethy, Rigó, Halmos, Székely, Palló)
 1943. 12. 21. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Báthy, Halmos, Némethy, Palló)
 1943. 12. 29. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Csóka, Székely, Horányi, Orosz)
 1943. 12. 30. VERDI: *Aida* (E. Renfors m. v., Báthy, Halmos, Koréh, Losonczy)
 1944. 01. 01. MASCAGNI: *Parasztbecsület* (Rigó, Halmos)
 1944. 01. 02. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Losonczy, Koréh, Osváth, Szalay E. m. v.)
 1944. 01. 04. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (Székely, Némethy)
 1944. 01. 06. PUCCINI: *A Nyugat lánya – felújítás* (Walter, Losonczy, Udvardy) (Minnie, Jack Rance, Ramerrez)
 1944. 01. 09. de. PUCCINI: *Tosca* (Szilvássy, Angyal Nagy, Penninger)

1944. 01. 09. VERDI: *Az álarcosbál* (Halmos, Hámory, Némethy M. m. v.)
 1944. 01. 12. PUCCINI: *A Nyugat lánya* (mint 01. 06.)
 1944. 01. 14. VERDI: *Aida* (Dósa, Németh M. m. v., Halmos, Székely, Jámber) Magyar Művelődés Háza
 1944. 01. 16. de. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Palló, Székely, Raffay, Szalay E. m. v.)
 1944. 01. 21. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Csóka, Koréh, Osváth, Szalay E. m. v.)
 1944. 01. 22. PUCCINI: *A Nyugat lánya* (mint 01. 06.)
 1944. 01. 26. BIZET: *Carmen* (Laczó, Jámber, Németh A., Farkas I.)
 1944. 01. 29. VERDI: *Don Carlos* (Koréh, Báthy, Halmos, Tutsek, Palló)
 1944. 01. 30. PUCCINI: *A Nyugat lánya* (mint 01. 06.)
 1944. 02. 02. PUCCINI: *Tosca* (Rigó, Halmos, Losonczy)
 1944. 02. 03. BIZET: *Carmen* (mint 01. 26.)
 1944. 02. 15. VERDI: *Don Carlos* (Székely, Báthy, Halmos, Tutsek, Palló)
 1944. 02. 19. PUCCINI: *A köpeny* (Palló, Udvardy, Walter)
 1944. 02. 22. VERDI: *Falstaff* (Palló, Hámory, Orosz, Gere)
 1944. 02. 24. PUCCINI: *Bohémélet* (Járay, Maleczky, Csóka, Koréh, Szilvássy, Szalay E. m. v.)
 1944. 02. 25. PUCCINI: *A köpeny* (mint 02. 19.)
 1944. 02. 26. MASCAGNI: *Parasztbecsület* (mint 01. 01.)
 1944. 02. 29. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)
 1944. 03. 01. VERDI: *Falstaff* (mint 02. 22.)
 1944. 03. 04. PUCCINI: *A Nyugat lánya* (mint 01. 06.)
 1944. 03. 05. de. BIZET: *Carmen* (Laczó, Jámber, Németh A., Horányi)
 1944. 03. 16. VERDI: *Falstaff* (mint 02. 22.)
 1944. 03. 19. de. PUCCINI: *A köpeny* (mint 02. 19.)
 1944. 03. 26. VERDI: *Aida* (Némethy, Rigó, Laczó, Koréh, Losonczy)
 1944. 03. 31. BIZET: *Carmen* (mint 1943. 10. 19.) Magyar Művelődés Háza
 1944. 04. 01. PUCCINI: *Tosca* (mint 02. 02.)
 1944. 04. 03. VERDI: *Az álarcosbál* (Pataky m. v., Hámory, Németh M. m. v.)
 1944. 04. 09. PUCCINI: *A Nyugat lánya* (mint 01. 06.)
 1944. 04. 16. de. MASCAGNI: *Parasztbecsület* (Rigó, Laczó)
 1944. 04. 18. VERDI: *Otello* (Halmos, Losonczy, Báthy)
 1944. 04. 20. VERDI: *Rigoletto* (Járay, Palló, Szabó I.)
 1944. 04. 25. MASCAGNI: *Parasztbecsület* (Kováts J., Halmos) Magyar Művelődés Háza
 1944. 04. 28. VERDI: *Otello* (Halmos, Palló, Báthy)
 1944. 05. 02. RESPIGHI: *A láng* (Tutsek, Palló, Udvardy, Walter)
 1944. 05. 04. KODÁLY: *Székely fonó* (Palló, Nagy I., Rösler, Báthy)

1944. 05. 11. VERDI: *A trubadúr* (Palló, Warga, Németh A., Laczó)
 1944. 05. 12. PUCCINI: *A Nyugat lánya* (Szilvássy, Losonczy, Udvardy)
 1944. 05. 13. RESPIGHI: *A láng* (mint 05. 12.)
 1944. 05. 14. de. VERDI: *A trubadúr* (Jámber, Warga, Németh A., Laczó) Magyar Művelődés Háza
 1944. 05. 14. PUCCINI: *Bohémélet* (Járay, Maleczky, Losonczy, Fehérpataki, Horányi, Szalay E. m. v.)
 1944. 05. 21. du. BIZET: *Carmen* (mint 03. 05. de.) Magyar Művelődés Háza
 1944. 05. 23. VERDI: *Simon Boccanegra* (Palló, Koréh, Rigó, Járay)
 1944. 05. 24. PUCCINI: *A Nyugat lánya* (mint 05. 12.)
 1944. 05. 27. WAGNER: *Siegfried* (Závodszy, Laurisin, Fodor, Némethy)
 1944. 05. 28. PUCCINI: *Bohémélet* (Pataky m. v., Maleczky, Palló, Littasy, Osváth, Orosz)
 1944. 06. 01. PUCCINI: *A köpeny* (mint 02. 19.)
 1944. 06. 03. WAGNER: *Az istenek alkonya* (Závodszy, Koréh, Némethy)
 1944. 06. 04. VERDI: *Aida* (Tutsek, Németh M. m. v., Halmos, Littasy, Palló)
 1944. 06. 06. WAGNER: *Siegfried* (mint 05. 27.)
 1944. 06. 10. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Koréh, Némethy)
 1944. 06. 11. VERDI: *A trubadúr* (Jámber, Rigó, Thury, Halmos) Magyar Művelődés Háza
 1944. 06. 13. WAGNER: *Az istenek alkonya* (mint 06. 03.)
 1944. 06. 20. PUCCINI: *A köpeny* (mint 02. 19.)
 1944. 06. 30. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (mint 06. 10.)

1944/1945

1944. 09. 30. KODÁLY: *Székely fonó* (Hámory, Nagy I., Rösler, Farkas I.)
 1944. 10. 09. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (Sallay, Ottrubay, Harangozó, Horváth E.)
 1944. 10. 18. VERDI: *Rigoletto* (Járay, Palló, Gyurkovics) Magyar Művelődés Háza
 1945. 02. 23. du. VERDI: *A végzet hatalma – nyitány*, PUCCINI: *Turandot – Kalaf és Liù áriája* (Nagypál, Orosz), BIZET: *Carmen – Torreádor-dal* (Fodor), PUCCINI: *Pillangókisasszony – nagyária* (Dobay), MUSZORGSZKIJ: *Hovanscsina – Salkovitij áriája* (Jámber) – **operarészletek az alsó ruhatárban, az első előadás a világháború után**
 1945. 03. 22. PUCCINI: *Bohémélet* (Járay, Lendvay, Palló, Székely, Osváth, Dobay) **az első teljes előadás az ostrom után**
 1945. 04. 01. VERDI: *Aida* (Palánkay, Pluhár, Halmos, Székely, Jámber)
 1945. 04. 04. PUCCINI: *A köpeny* (Palló, Udvardy, Walter)
 1945. 04. 07. PUCCINI: *Pillangókisasszony* (Orosz, Udvardy, Jámber)
 1945. 04. 12. PUCCINI: *Bohémélet* (Járay, Lendvay, Jámber, Kálmán, Szilvássy, Orosz)

1945. 04. 16. PUCCINI: *Bohémélet* (mint 04. 12.)
 1945. 04. 19. VERDI: *A trubadúr* (Jámbor, Warga, Németh A., Halmos)
 1945. 04. 21. PUCCINI: *Tosca* (Walter, K. Liontas m. v., Maleczky)
 1945. 04. 22. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (Tatár, Ottrubay, Harangozó, Horváth E.)
 1945. 04. 24. PUCCINI: *Bohémélet* (Járay, Maleczky, Jámbor, Kálmán, Raffay, Dobay)
 1945. 04. 28. PUCCINI: *A köpeny* (mint 04. 04.)
 1945. 04. 29. PUCCINI: *Pillangókisasszony* (Dobay, Udvardy, Jámbor)
 1945. 04. 22. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (mint 04. 22.)
 1945. 05. 02. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (mint 04. 22.)
 1945. 05. 03. PUCCINI: *Tosca* (Walter, Pataky m. v., Maleczky)
 1945. 05. 05. VERDI: *Az álarcosbál* (Járay, Palló, Warga)
 1945. 05. 06. VERDI: *Aida* (Palánkay, Pluhár, Halmos, Kálmán, Jámbor)
 1945. 05. 15. PUCCINI: *A köpeny* (Jámbor, Udvardy, Walter)
 1945. 05. 17. PUCCINI: *A köpeny* (mint 05. 15.)
 1945. 05. 18. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (Tatár, Ottrubay, Harangozó, Kálmán)
 1945. 05. 19. VERDI: *A trubadúr* (mint 04. 19.)
 1945. 05. 27. PUCCINI: *Tosca* (Walter, Pataky m. v., Jámbor)
 1945. 06. 16. VERDI: *Aida* (Palánkay, Rigó, Halmos, Kálmán, Jámbor)
 1945. 06. 23. BARTÓK–HARANGOZÓ: *A fából faragott királyfi* (mint 05. 18.)
 1945. 06. 24. VERDI: *Rigoletto* (Járay, Palló, Páka)
 1945. 06. 26. VERDI: *A trubadúr* (Jámbor, Warga, Sík O. m. v., Halmos)
 1945. 07. 01. **MENDELSSOHN: *Ruy Blas-nyitány*** (díszhangverseny A denevér előadásán)
 1945. 07. 10. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (Székely, Némethy)
 1945. 07. 14. VERDI: *Aida* (Palánkay, Rigó, Halmos, Vermes, Palló)
 1945. 07. 17. **GLINKA: *Ruszlán és Ludmilla – nyitány*** (Ünnepi orosz-magyar bajtársi katonahangverseny)

1945/1946

1945. 09. 29. PUCCINI: *A köpeny* (Palló, Udvardy, Szilvássy)
 1945. 10. 05. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára*, BEETHOVEN: *III. (Eroica) szimfónia – gyászinduló* (Székely, Némethy)
 1945. 10. 10. VERDI: *Traviata* (Páka, Gafni, Virágos)
 1945. 10. 14. VERDI: *Aida* (Némethy, Rigó, Laczó, Székely, Palló)
 1945. 10. 20. **ROSSINI: *Semiramis – nyitány*** (díszhangverseny A denevér előadásán)

1945. 10. 21. PUCCINI: *Tosca* (Walter, K. Liontas m. v., Jámbor)
 1945. 10. 25. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)
 1945. 10. 27. VERDI: *Traviata* (Osváth, Rösler, Palló)
 1945. 11. 01. VERDI: *Requiem* (Báthy, Basilides, Rösler, Székely)
 1945. 11. 08. PUCCINI: *Tosca* (Walter, Laczó, Maleczky)
 1945. 11. 11. de. VERDI: *Traviata* (mint 10. 10.)
 1945. 11. 14. BARTÓK: *A kékszakállú herceg vára* (mint 10. 05.)
 1945. 11. 17. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (mint 10. 25.)
 1945. 11. 18. VERDI: *Aida* (Palánkay, Rigó, Halmos, Kálmán, Jámbor)
 1945. 11. 21. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (mint 10. 25.)
 1945. 11. 25. de. PUCCINI: *Tosca* (Rigó, Laczó, Jámbor)
 1945. 11. 28. PUCCINI: *Turandot* (Laczkó, Laczó, Relle)
 1945. 11. 30. VERDI: *Traviata* (Osváth, Rösler, Jámbor)
 1945. 12. 02. PUCCINI: *Turandot* (mint 11. 28.)
 1945. 12. 04. VERDI: *Aida* (Palánkay, Rigó, Halmos, Kálmán, Palló)
 1945. 12. 14. **DE FALLA–CIEPLINSKI: *Szerelmi varázs – bemutató*** (Patócs, Tatár, Vashegyi, Bordy)
 1945. 12. 18. DE FALLA–CIEPLINSKI: *Szerelmi varázs* (mint 12. 14.)
 1945. 12. 22. VERDI: *Simon Boccanegra* (Palló, Székely, Rigó, Halmos)
 1945. 12. 25. DE FALLA–CIEPLINSKI: *Szerelmi varázs* (mint 12. 14.)
 1945. 12. 26. VERDI: *Aida* (Palánkay, Rigó, Halmos, Székely, Palló)

1946/1947 (VENDÉ GKÉNT)

1947. 05. 13. WAGNER: *Trisztán és Izolda* (Závodszy, Székely, Némethy)
 1947. 05. 21. VERDI: *Aida* (Palánkay, Laczkó, Laczó, Székely, Jámbor)
 1947. 05. 22. VERDI: *Otello* (Halmos, Palló, Báthy)
 1947. 05. 26. VERDI: *Aida* (Palánkay, Laczkó, Laczó, Kálmán, Palló)
 1947. 05. 29. PUCCINI: *Tosca* (Rigó, Járay m. v., Jámbor)
 1947. 06. 01. PUCCINI: *Tosca* (Rigó, Járay m. v., Losonczy)
 1947. 06. 04. VERDI: *Falstaff* (Palló, Farkas, Orosz, Németh A.)

SZOMBATON, 1932 MÁRCIUS 5-ÉN ESTE FÉL 9 ÓRAKOR
A ZENEMŰVÉSZETI FŐISKOLA NAGYTERMÉBEN

**A BUDAPESTI
HANGVERSENY ZENEKAR**
RENDKÍVÜLI HANGVERSENYE
Elnökharnagy: ZSOLT NÁNDOR
Vezényel:

FAILONI SERGIO

KÖZREMŰKÖDNEK:
COLETTE FRANTZ (Paris) hegedűművész
Dr. SZÉKELYHIDY FERENC a. m. lit. Operaház tagja
A BUDAPESTI EGYETEMI ÉNEKKAROK
(Karigargató: Vaszy Viktor) és a
WESSELÉNYI-UTCAI POLG. FIÚISKOLA ÉNEKKARA
(Tanár: Boris Endre)

MŰSOR:

1. *Debussy:* La mer.
1. Hajnaltól délig a tengeren.
2. Hullámok játéka.
3. Szele és a tenger párbeszéde.

2. *Prokofieff:* Hegedűverseny.
1. Andantino.
2. Scherzo. Vivacissimo.
3. Moderato. Allegro moderato.
Előadja: Colette Frantz

— S Z Ű N E T —

3. *Kodály:* Psalmus Hungaricus.
Tenorszóató: Dr. Székelyhidy Ferenc

A 2. számot vezényli: KOMOR VILMOS.

Rendezel: RÓZSAVÖLGYI ÉS TÁRSA Budapest, IV. Szervíz-tér 5.

ÁRA 40 FILLÉR

FAILONI KONCERTJEI A BUDAPESTI FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG ZENEKARÁVAL

1929. 01. 13. ZENEAKADÉMIA – WEBER: *Euryanthe* – nyitány, V. DE SABATA: *La notte di Platon* – szimfonikus költemény, MOZART: *Esz-dúr zongoraverseny (K 271)*, R. STRAUSS: *Don Juan* (Jeanne-Marie Darré – zongora) főpróba
1929. 01. 14. MINT 01. 13.
1931. 03. 08. ZENEAKADÉMIA – BEETHOVEN: *V. szimfónia*, DEMÉNY DEZSŐ: *Templomszentelési mise*, KODÁLY: *Psalmus hungaricus* (Szakolczay-Riegler Ernő – orgona, Szabó Ilonka, Basilides Mária, Székelyhidy Ferenc, Matuska Miklós – ének, Palestrina Kórus, karigazgató: Vaszy Viktor) főpróba
1931. 03. 09. MINT 03. 08.
1940. 10. 18. OPERAHÁZ – VIVALDI: *d-moll concerto grosso*, MOZART: *Esz-dúr szimfónia (K 543)*, VISKI JÁNOS: *Enigma*, LISZT: *Ha álomom mély*, SCHUBERT-LISZT: *Rémkirály*, R. STRAUSS: *Morgen*, R. STRAUSS: *Don Quixote* (Svéd Sándor – ének, Szentgyörgyi László, Jancsin Ferenc – hegedű, Szerémi Gusztáv – brácsa, Csuka Béla – gordonka)
1940. 10. 19. ZENEAKADÉMIA, MINT 10. 18.
1941. 11. 09. VÁROSI SZÍNHÁZ – PUCCINI-EST, RÉSZLETEK AZ ALÁBBI OPERÁKBÓL: *Manon Lescaut*, *Bohémélet*, *Tosca*, *Pillangókisasszony*, *Gianni Schicchi*, *Turandot* (Maria Caniglia, Pataky Kálmán – ének)
1942. 04. 03. VÁROSI SZÍNHÁZ – VERDI: *Requiem* (Rigó Magda, Basilides Mária, Udvardy Tibor, Losonczy György – ének, Budapesti Kórus, karigazgató: Bárdos Lajos)
1945. 04. 02. OPERAHÁZ – A MUNKÁSOK AZ OPERÁÉRT, AZ OPERAHÁZ A MUNKÁSOKÉRT, A SZOCIÁLDEMOKRATA PÁRT DÍSZHANGVERSENYE – CSAJKOVSKIJ: *VI. (Patetikus) szimfónia*

1945. 04. 06. du. OPERAHÁZ, DE LEHET, HOGY ZENEAKADÉMIA – CSAJKOVSZKIJ: VI. (Patetikus) szimfónia (a koncert többi számát Kodály Zoltán vezényelte)
1945. 05. 04. OPERAHÁZ – F. D. ROOSEVELT ELNÖK EMLÉKÉRE – VERDI: *Requiem* (Raskó Magda, Németh Anna, Udvardy Tibor, Székely Mihály)
1945. 05. 11. OPERAHÁZ – BERLIOZ: *Benvenuto Cellini* – nyitány, HAYDN: *D-dúr (London) szimfónia*, RAVEL: *Lúdanyó meséjé*, LJADOV: *Nyolc orosz népdal*, VERDI: *A szicíliai vecsernye* – nyitány
1945. 06. 01. OPERAHÁZ – BACH: *Kettősverseny*, BEETHOVEN: IX. szimfónia (Warga Livia, Basilides Mária, Nagypál László, Kálmán Oszkár – ének Wanda Luzzato, Lengyel Gabriella – hegedű)
1945. 06. 25. ZENEAKADÉMIA – CSAJKOVSZKIJ: 1812 – nyitány, CSAJKOVSZKIJ: *Hegedűverseny*, CSAJKOVSZKIJ: V. szimfónia (Wanda Luzzato – hegedű)
1945. 07. 02. ZENEAKADÉMIA – CSAJKOVSZKIJ: VI. (Patetikus) szimfónia, CSAJKOVSZKIJ: I. (b-moll) zongoraverseny, CSAJKOVSZKIJ: *Olasz capriccio* (Siki Béla – zongora)
1945. 10. 12. OPERAHÁZ – FILHARMÓNIAI TÁRSASÁG DÍSZHANGVERSENYE A SZOVJET SZAKSZERVEZETI KÜLDÖTTSEG TISZTELETÉRE – SOSZTAKOVICS: VII. (Leningrád) szimfónia (magyarországi bemutató)
1945. 11. 05. ZENEAKADÉMIA – BEETHOVEN: *Hármasverseny*, BEETHOVEN: IX. szimfónia (Báthy Anna, Basilides Mária, Rösler Endre, Kálmán Oszkár – ének, Jámbor Ági – zongora, Lengyel Gabriella – hegedű, Starker János – gordonka, Liszt Ferenc Kórus, karigazgató: Laskó Emil)
1945. 11. 12. ZENEAKADÉMIA – CSAJKOVSZKIJ: 1812 – nyitány, CSAJKOVSZKIJ: *Hegedűverseny*, Csajkovszkij: IV. szimfónia (Lengyel Gabriella – hegedű)
1945. 11. 19. ZENEAKADÉMIA – CSAJKOVSZKIJ-EST, A PONTOS MŰSOR ISMERETLEN (Gafni Miklós – ének)
1945. 11. 26. ZENEAKADÉMIA – CSAJKOVSZKIJ-EST, A PONTOS MŰSOR ISMERETLEN (Siki Béla – zongora)
1947. 06. 09. VÁROSI SZÍNHÁZ – BEETHOVEN: IX. szimfónia, Beethoven: V. (Esz-dúr) zongoraverseny (Báthy Anna, Németh Anna, Nagypál László, Ernster Dezső – ének, Fischer Annie – zongora) – **Failoni utolsó koncertje**

EGYÉB ISMERT PESTI KONCERTEK:

1930. 10. 28. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: I. szimfónia, Esz-dúr zongoraverseny, VII. szimfónia (Faragó György – zongora)
1930. 12. 12. ZENEAKADÉMIA – SZÉKESFŐVÁROSI ÉNEKKAR – MOZART: *Inter natos mulierum, Misericordias Domini, Laudate Dominum, Regina coeli*, BEETHOVEN: *Karfantázia* (Op. 80), István király (Mende Erzs – ének, Kentner Lajos – zongora)
1931. 01. 05. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok* – nyitány, *Rienzi* – nyitány, *A bolygó hollandi* – nyitány, *Parsifal* – előjáték, *Siegfried-idill*
1931. 01. 27. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – MENDELSSOHN: *Szentivánéji álom-szvit, Hebridák-nyitány, e-moll hegedűverseny, Faust elkárhozása* (Wanda Luzzato – hegedű)
1931. 11. 13. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – MOZART
1931. 11. 20. du. VIGADÓ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – WEBER: *Oberon* – nyitány, BEETHOVEN: VII. szimfónia, LJADOV: *Kikimora, az elvarázsolt tó*, R. STRAUSS: *Don Juan*
1931. 11. 28. ZENEAKADÉMIA, BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: VII. szimfónia, MOZART: *A pásztorkirály – ária, Figaro házassága – ária*, R. STRAUSS: *Don Quixote* (Anna Maria Guglielmetti – ének)
1931. 12. 20. ISMERETLEN HELYSZÍN – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – WEBER: *Oberon* – nyitány, BEETHOVEN: VII. szimfónia, LJADOV: *Kikimora, Az elvarázsolt tó*, R. STRAUSS: *Don Juan*
1931. 12. 27. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – WEBER: *Oberon* – nyitány, R. STRAUSS: *Till Eulenspiegel*, BEETHOVEN: III. szimfónia
1932. 01. 29. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – MUSZORGSKIJ: *Hovanscsina* – előjáték, R. STRAUSS: *Halál és megdicsőülés*, BEETHOVEN: VI. szimfónia

1932. 03. 05. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – DEBUSSY: *A tenger*, PROKOFJEV: *Hegedűverseny*, KODÁLY: *Psalmus hungaricus* (Székelyhidú Ferenc – ének, Franz Colette – hegedű)

1932. 03. 16. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: *III. Leonora nyitány*, FRANCK: *d-moll szimfónia*, MUSZORGSZKI: *Hovanscsina – előjáték*

1933. 04. 10. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – WAGNER: *Tannhäuser – nyitány*, MARTUZZI: *Notturmo, Noveletta*, KODÁLY: *Háry János-szvit*, BEETHOVEN: *III. Leonora-nyitány, VII. szimfónia*

1934. 12. 13. VÁROSI SZÍNHÁZ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – ROSSINI: *A tolvaj szarka – nyitány*, DEBUSSY: *Ibéria*, BEETHOVEN: *I. (C-dúr) zongoraverseny*, FRANCK: *d-moll szimfónia* (Bartók Béla – zongora)

1935. 05. 16. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: *Coriolan-nyitány, I. (C-dúr) zongoraverseny*, MOZART: *g-moll szimfónia*, WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok – nyitány*, R. STRAUSS: *Don Juan* (Miari Bianca – zongora)

1936. 02. 12. VÁROSI SZÍNHÁZ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – KORÁNYI FRIGYES -EMLÉKHANGVERSENY – KOPILOV: *Dies Irae*, BACH-WEINER: *C-dúr toccata*, adagio és fuga, WAGNER: *Az istenek alkonya – gyászinduló*, DUKAS: *A bűvésznas*, R. STRAUSS: *Till Eulenspiegel* (Báthy Anna Tutsek Piroska, Fehér Pál, Tibor Zoltán – ének)

1937. 03. 16. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – ROSSINI: *A tolvaj szarka – nyitány*, VIVALDI: *d-moll concerto grosso* (Op. 3., No. 11), PIZZETTI: *La Pisanella*, Beethoven: *III. (Eroica) szimfónia*, Berlioz: *Rákóczi-induló*

1937. 11. 23. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: *Egmont-nyitány, IV. G-dúr*, zongoraverseny, VIII. szimfónia (Kotányi Nelly – zongora)

1941. 03. 27. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – WAGNER-EST – WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok – előjáték*, *Siegfried-idill*, *Trisztán és Izolda – Előjáték és szerelmi halál*, *A walkür – Wotan búcsúja és Tűzvarázs*, *Az istenek alkonya – Siegfried rajnai útja*, *Tannhäuser – előjáték* (Losonczy György – ének)

1941. 10. 08. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BACH: *D-dúr szvit, d-moll hegedűverseny*, BEETHOVEN: *III. Leonora-nyitány, III. szimfónia* (Wanda Luzzato, Lengyel Gabriella – hegedű)

1941. 10. 28. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: *I. szimfónia, V. (Esz-dúr) zongoraverseny, VII. szimfónia* (Faragó György – zongora)

1942. 01. 22. ISMERETLEN HELYSZÍN – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – VERDI-EST – RÉSZLETEK AZ ALÁBBI OPERÁKBÓL: *Nabucco*, *Ernani*, *Rigoletto*, *A trubadúr*, *Traviata*, *Az álarcosbál*, *A szicíliai vecsernye*, *A végzet hatalma*, *Aida* (Németh Mária, Oliviero Bellussi – ének)

1942. 01. 27. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – MENDELSSOHN: *Ruy Blas-nyitány*, *Szentivánéji álom, e-moll hegedűverseny*, *Hebridák-nyitány*, BERLIOZ: *Római karnevál-nyitány*, *Rákóczi-induló* (Wanda Luzzato – hegedű)

1942. 02. 17. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – ROSSINI: *A tolvaj szarka – nyitány*, *Tell Vilmos – nyitány*, RESPIGHI: *Antik táncok és áriák*, TARTINI: *d-moll hegedűverseny*, VIVALDI: *Concerto* (Szervánszky Péter – hegedű)

1942. 02. 25. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – ROSSINI: *Tell Vilmos – nyitány*, MASCAGNI: *Két intermezzo*, TARTINI: *d-moll hegedűverseny*, BEETHOVEN: *V. szimfónia* (Szervánszky Péter – hegedű)

1942. 03. 10. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – SIBELIUS: *Finlandia*, SCHUMANN: *a-moll gordonkaverseny*, BEETHOVEN: *Egmont-nyitány, VII. szimfónia* (Danyi Ferdinánd – gordonka)

1942. 03. 13. MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZA – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – BEETHOVEN: *Coriolan-nyitány, D-dúr hegedűverseny*, DVOŘÁK: *IX. szimfónia*, R. STRAUSS: *Don Juan* (Zathureczky Ede – hegedű)

1942. 04. 02. VÁROSI SZÍNHÁZ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – VERDI: *Requiem* (Rigó Magda, Basilides Mária, Udvardy Tibor, Losonczy György)

1942. 08. 18. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – MOZART: *Figaro házassága – nyitány*, *Esz-dúr* (Hattyúdal) szimfónia, BEETHOVEN: *Egmont-nyitány, III. szimfónia*

1942. 08. 29. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – DOHNÁNYI: *Ruralia hungarica*, BACH-WEINER: *C-dúr toccata, adagio és fuga*, BACH: *E-dúr hegedűverseny*, BEETHOVEN: *V. szimfónia* (Cserfalvi Eliz – hegedű)

1942. 09. 03. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – RAJTER LAJOS: *Pozsonyi majális – nyitány*, R. STRAUSS: *Don Juan*, MUSZORGSZKI: *Egy éj a kopár hegyen*, DVOŘÁK: *IX. szimfónia*

1942. 11. 12. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: *Fidelio – nyitány, III. Leonora-nyitány IX. szimfónia* (Báthy Anna, Basilides Mária, Rösler Endre, Littasy György – ének, BHÉV Liszt Ferenc Kórus)

1942. 12. 11. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: *IV. szimfónia, IV. (G-dúr) zongoraverseny, V. szimfónia* (Engel Iván – zongora)

1942. 12. 13. VIGADÓ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – WAGNER: *Tannhäuser – nyitány, Trisztán és Izolda – Előjáték és Izolda szerelmi halála* (László Magda – ének)

1943. 01. 07. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: *I. szimfónia, Hegedűverseny, VII. szimfónia* (Lengyel Gabriella – hegedű)

1943. 01. 21. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: *VI. szimfónia,*

WAGNER: *A nürnbergi mesterdalnokok – előjáték, Rienzi – nyitány, A walkür – Wotan búcsúja és Tűzvarázs, Tannhäuser – nyitány* (Losonczy György – ének)

1943. 03. 13. VIGADÓ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – ROSSINI: *A tolvaj szarka – nyitány*, SCHUMANN: *a-moll gordonkaverseny*, TÓTH DÉNES: *Poeme lyrique*, R. STRAUSS: *Hősi élet* (Machula Tibor – gordonka)

1943. 03. 21. VIGADÓ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – BARTÓK: *A fából faragott királyfi – szvit*, PIZZINI: *Piemontban*, DEBUSSY: *Két tánc hárfára és zenekarra*, RAVEL: *Daphnis és Chloé – 2. szvit* (Sz. Molnár Anna – hárfá)

1943. 04. 11. du. VIGADÓ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – MOZART: *Figaro házassága – nyitány, C-dúr* (Jupiter) *szimfónia*, VERDI: *Nabucco – nyitány*, KODÁLY: *Háry János-szvit*, BIZET: *Az arles-i lány-szvit*

1943. 05. 02. du. VIGADÓ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – KODÁLY: *Színházi nyitány*, R. STRAUSS: *Halál és megdicsőülés, Imigyen szóla Zarathustra*, Burleszk (Clementis Klára – zongora)

1943. 07. 08. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – LISZT: *Les Préludes*, MUSZORGSZKIJ: *Egy éj a kopár hegyen*, R. STRAUSS: *Halál és megdicsőülés*, DVOŘÁK: IX. *szimfónia*

1943. 07. 12. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – ROSSINI: *A sevillei borbély* (Angyal Nagy Gyula, Komáromy Pál, Szabó Ilonka, Hámory Imre, Littasy György – ének)

1943. 07. 20. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – „ROMANTIKUS-EST” KODÁLY: *Háry János-szvit*, DUKAS: *Bűvészinás*, SMETANA: *Hazám – Moldva*, BRAHMS I. *szimfónia – rádióközvetítés*

1943. 08. 05. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – WEBER: *A bűvös vadász – nyitány*, BRUCH: *g-moll hegedűverseny*, BIZET: *Az arles-i lány – II. szvit*, BEETHOVEN: VIII. *szimfónia*, BACH – WEINER: *Toccata és fuga*

1943. 10. 07. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: II. *szimfónia*, II. *zongoraverseny*, V. *szimfónia* (Böszörményi Nagy Béla – zongora)

1943. 11. 09. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: III. *Leonora-nyitány*, V. *zongoraverseny*, IV. *szimfónia* (Faragó György – zongora)

1943. 11. 11. MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZA – RÁDIÓZENEKAR – WEBER: *Oberon – nyitány*, BEETHOVEN: *Hegedűverseny*, R. STRAUSS: *Don Juan*, MUSZORGSZKIJ – RAVEL: *Egy kiállítás képei* (Martzy Johanna – hegedű)

1944. 01. 04. VIGADÓ – ISMERETLEN ZENEKAR – WAGNER: *Tannhäuser – nyitány, Rienzi – nyitány*, CHOPIN: *e-moll zongoraverseny*, WAGNER: *A walkür – Wotan búcsúja és Tűzvarázs, A nürnbergi mesterdalnokok – előjáték* (Fodor János – ének, Ránki Lili – zongora)

1944. 01. 11. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN: *Fidelio – nyitány, Két románc, IX. szimfónia* (Ország Tivadar – zongora)

1944. 01. 23. VIGADÓ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – ROSSINI: *Semiramis – nyitány*, HAYDN: *D-dúr gordonkaverseny*, KODÁLY: *Galántai táncok*, RIMSZKIJ-KORSZAKOV: *Seherezádé* (Cakó Éva – gordonka)

1944. 01. 28. VIGADÓ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – FRANCK: *d-moll szimfónia*, DEBUSSY: *La mer*, RAVEL: *Seherezádé, Bolero* (Halper Lepée Gjurgja – ének)

1944. 02. 16. VIGADÓ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – II. MOZART HANGVERSENY – *A varázsfuvola – nyitány, D-dúr* (Haffner) *szerenád, D-dúr hegedűverseny, g-moll szimfónia* (Szervánszky Péter – hegedű)

1944. 02. 19. MAGYAR MŰVELŐDÉS HÁZA – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – BEETHOVEN-EST: V. *szimfónia, Egmont-nyitány*

1944. 03. 02. VIGADÓ – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – SMETANA: *Eladott menyasszony – nyitány*, SIBELIUS: *Finlandia*, Schumann: *a-moll zongoraverseny*, MENDELSSOHN: *Szentivánéji álom*, BERLIOZ: *Rákóczi-induló*

1944. 04. 30. du. VIGADÓ – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – R. STRAUSS 80. SZÜLETÉSNAPIJA ALKALMÁBÓL: *Halál és megdicsőülés, Hősi élet*

1944. 06. 22. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – BEETHOVEN-EST – VIII. *szimfónia, IX. szimfónia* (László Magda, Máté Jolán, Rösler Endre, Littasy György – ének, Liszt Ferenc kórus)

1944. 07. 18. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – WEBER: *Oberon – nyitány*, BACH: *a-moll hegedűverseny*, LISZT: *Tasso*, BRAHMS: IV. *szimfónia*

1944. 08. 03. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – SMETANA: *Eladott menyasszony – nyitány*, R. STRAUSS: *Till Eulenspiegel*, KODÁLY: *Galántai táncok*, BRAHMS: II. *szimfónia*

1944. 09. 05. KÁROLYI KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – VASZY: *Vígjáték-nyitány*, BRAHMS: *Hegedűverseny*, RIMSZKIJ-KORSZAKOV: *Seherezádé-szvit* (Martzy Johanna – hegedű)

1945. 01. 07. MAGYAR SZÍNHÁZ – TÖBBEK KÖZÖTT A SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR TAGJAI – HIMNUSZ, BEETHOVEN: *Egmont-nyitány*, BARTÓK: *Román népi táncok kizsenekarra*, KODÁLY: *Marosszéki táncok*, CSAJKOVSKIJ: VI. *szimfónia – 3. tétel* (Major Tamás – próza) *az első koncert az ostrom után, a dátum bizonytalan, lehet, hogy csak 02. 11. vagy 02. 12.*

1945. 04. 23. ZENEAKADÉMIA – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – BEETHOVEN: V. *(Esz-dúr) zongoraverseny*, BEETHOVEN: IX. *szimfónia* (Warga Livia, Basilides Mária, Nagypál László, Kálmán Oszkár – ének, Siki Béla – zongora, Operaház énekkara)

1945. 04. 29. de. ZENEAKADÉMIA – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – MENDELSSOHN: *Szentivánéji*

1945. 05. 12. *álom-szvit*, MOZART: *d-moll zongoraverseny*, CSAJKOVSZKI: *VI. szimfónia (Solymos Péter – zongora)*
 ZENEAKADÉMIA – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – OROSZ-MAGYAR HANGVERSENY
 – KODÁLY: *Galántai táncok*, MUSZORGSZKI: *Egy éj a kopár hegyen*, LISZT: *Les Préludes*,
 RIMSZKI-KORSZAKOV: *Seherezáde-szvit (Garay György – hegedű)*
1945. 05. 20. de. ZENEAKADÉMIA – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – ROSSINI: *Tell Vilmos – nyitány*,
 BACH – WEINER: *C-dúr toccata és fúga*, BOROZYIN: *Polovec táncok*, BRAHMS: *III. szimfónia*
1945. 06. 18. ZENEAKADÉMIA – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – A PESTI IZR. HITKÖZSÉG
 KULTURÁLIS OSZTÁLYÁNAK RENDEZÉSÉBEN HANGVERSENY A DEPORTÁLTAK
 JAVÁRA – BEETHOVEN: *III. Leonóra-nyitány*, CHOPIN: *e-moll zongoraverseny*, WEINER
 – BARTOK: *Román táncok (bemutató)*, MAHLER: *Lieder eines fahrenden Gesellen*,
 Smetana: *Moldva*
1945. 07. 17. KÁROLYI-KERT – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – BARTÓK-WEINER: *Román táncok*,
 BRAHMS: *Kettősverseny*, DVOŘÁK: *IX. szimfónia (Lengyel Gabriella – hegedű, Dénes Vera
 – gordonka)*
1945. 10. 01. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN-EST: *II. szim-
 fónia, IV. zongoraverseny, IV. szimfónia (Engel Iván – zongora)*
1945. 10. 09. ZENEAKADÉMIA – BUDAPESTI HANGVERSENYZENEKAR – BEETHOVEN-EST: *Egmont-
 nyitány, V. zongoraverseny, V. szimfónia (Hernádi Lajos – zongora)*
1945. 10. 19. ZENEAKADÉMIA – SZÉKESFŐVÁROSI ZENEKAR – BEETHOVEN-EST: *III. Leonóra-
 nyitány, c-moll zongoraverseny, III. szimfónia (Ungár Imre – zongora)*

A koncertlista összeállításában Kaizinger Rita, a Magyar Nemzeti Filharmonikus Zenekar Kottatárvezetője nyújtott nélkülözhetetlen segítséget

Források:

A MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ KRITIKAGYŰJTEMÉNYEI (1927–1948)

FAILONI, SERGIO: Hazugságok a művészetben

FAILONI, SERGIO: Hangfogó nélkül

KUN IMRE: Harminc év művészek között...

SERGIO FAILONI – I Grandi Maestri alla Scala

Különleges a magyar operajátszás története abból a szempontból is, hogy két aranykorban olyan olasz dirigensek vállaltak itt főszerepet, akiknek nevéhez nemzeti operakultúránk alapműveinek ősbemutatása fűződik. Ki hinné, hogy a Kékszakállút Bartók egyetértésével Egisto Tango vezényelte először Bánffy Miklós igazgatósága alatt – egy másik nagy Miklós, Radnai intendatúrája alatt pedig Kodály maga is Sergio Failonit látta a legalkalmasabbnak a Székely fonó bemutatására?

Mindkét, a magyar ősenében gyökerező műről azt hinnénk, ab ovo magyar kezekben van jó helyen, s hogy aki nyelvünkön nem beszél, mit sem érthet belőle. De lám, a történelem felmutatja nekünk fonák kicsinyhitőségünket: miközben vágyjuk a világ figyelmét és elismerését, furcsáljuk vagy nem értékén kezeljük, esetleg egyáltalán nem vesszük észre a külföldi művész értő közeledését – mert ezek a művek egyetemesek, és mi épp ezt szerettük volna elérni! Amikor Sergio Failoni a Scalában is elvezényli a Székely fonót (s ott olaszul), történelmi tettet hajt végre – húsz évvel később Rómában a Háryval teszi majd ugyanezt Fricsay Ferenc.

Gigászok emlékei között lépdelünk az Opera Emléktárban, és a 2014-es Fricsay100 kötet után most nagy öröm a Failoni125-öt kommentálni, amely ugyancsak kollégánk, Karczag Márton tollából pattant elő. 1000 magyarországi fellépés, ebből csaknem 900 operaelőadás adatait – többféle összevetésben – szintén tartalmazza a könyv a sosem látott, családi archívumból származó képkockák mellett, és ha nem is mindenki fogékony a szám- és névsorok tanulmányozására, már csak átlapozásuk is mutatja, mekkora feladatot vállalt az a művész, aki élete húsz esztendejét szánta Magyarországnak.

S hogy a Maestrót értékén kezeljük, álljanak itt azok írásai is, akiket ma ugyanúgy a legnagyobbak közé sorolunk Kodálytól Tóth Aladárig: ha a jelen örök elbizakodottsága s a múlt szükségszerű távolba veszése okán megbicsaklana is hitünk, ők szavatolják Sergio Failoni művészetét.

Ókovács Szilveszter